

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Amiből meg lehet élni.

Budapest, október 2.

A haldokló újságíró odaszólt az ágya mellett sirdogáló fiához: „Ne sirj fiam; igaz, hogy behunyom a szemem, de nem anélkül, hogy rólad gondoskodtam volna. Itt van a keleti kérdés, én szépen megéltém belőle, rád hagyom, talentumos fiu vagy, tudom, hogy te is megélsz belőle.” Ez az újságíró-fiu a török alkotmányosság kihirdetése után csalódottan nézhetett a mennyek felé, ahol az apját sejtette. A keleti kérdés, macedóniai bonyodalmak, mintegy varázsütésre hirtelen elsimultak és az ugyancsak a keleti kérdésszel élő nagyhatalmak kissé kómikus látványosságot nyújtottak, mikor mindenféle jegyzékeket és javaslatokat hirtelen hüvelybe kellett dugniok.

De elmúlt a nyár, elmúlt a török alkotmányosság mézeshete és bebizonyosodott, hogy az öreg újságíró nem volt könnyelmű apa. Ha él valahol a fia, két kézzel várja a keleti bonyodalmakban. Csak az a különbség a régi és a mostani helyzet között, hogy a keleti seb más helyen fakadt fel. Nem Macedónia most a krízis helye, hanem Kelet-Rumélia és Bulgária egyrészt, Bosznia és Hercegovina másrészt.

Előre látható volt, hogy a felébredt mohamedán nacionalizmus bele fog ütni abba a koncertbe, melyet évek

óta a balkán államokkal játszanak. Az első futamokat akkor játszotta el a török diplomácia, mikor a bolgár ügyvivőt nem hívta meg egy Konstantinápolyban tartott diplomáciai diszebédre. A célzást nem lehetett félreérteni: Törökország még mindig vazallusának tekintti Bulgáriát.

Az önállóságára újra féltékeny Bulgária nem hagyhatta ezt szó nélkül. Felelt rá először szóval diplomáciai uton, majd tettel akkor, mikor a keleti vasutaknak Bulgárián keresztül futó vonalait, egy sztrájk-incidensből kifolyólag, elfoglalta. Ez a vasut Törökországgé, de egy társaság bérlte; a bérlet vagy ötven esztendeig tart még. Megjegyzendő, hogy ugyanez a társaság a bolgár állam tulajdonában lévő vonalokat is bérelt, de azóta ezeket a vonalokat megváltották. Bulgáriának nagyon kényelmetlen volt, hogy egy török vonal szaladt végig rajta. Hadászati szempontból nagyon hátrányos volt ez, de még béke idején is, panaszkodtak a bolgárok, a vonalat kiaknázó társaság csak a haszonra nézett és a közönség érdekét semmibe se vette.

Két kézzel kapott hát Bulgária az alkalmon, mikor katonáival megszállhatta a vasutat és birtokába vehette. Törökország tele torokkal protestált; hogyan, hát lehetséges ilyesmi Európában, hiszen ez közönséges utonállás, rablás?! Ferdinánd fejedelem kormánya

állhatatosan megmaradt az okkupáció mellett s csak annyit tett hozzá, hogy hajlandó a társasággal — de nem Törökországgal, mert ahhoz néki semmi köze sincsen — a vonal megváltása ügyében tárgyalásokba bocsátkozni. Az affér körülbelül ezen a ponton van ma — nem szólva a hírlapi nyilatkozatokról, melyek az ellenségeskedő felek álláspontját igyekeztek megvilágítani.

Kétségtelen, hogy Bulgária nem a maga szakállára cselekszik. Mögötte van a mi monarchiánk és Vilmos császár, ki, mióta Törökországban alkotmányosság van és ott félig-meddig francia befolyás kapott lábra, görbe szemmel néz a fényes portára. A mi monarchiánk magaviseletét Bosznia-Hercegovinának Törökországgal való helyzete határozta meg. A török nacionalizmus az okkupált tartományokra is kivetette szemét s így érdeke a monarchiának, hogy az okkupált tartományok helyzete esetleg annekszió útján tisztáztassék. Nem éppen valószínűtlen tehát az az okoskodás, hogy míg egyrészt Bulgária akar elvágni minden közötte és az ottomán birodalom között lévő köteléket, addig másrészt a monarchia is arra törekszik, hogy Bosznia-Hercegovina végképen levágassék a török testből és hozzácsatoltassék a monarchiához.

Érdekes Anglia álláspontja. Nálánál tüzeesebb szószólója nem volt Bulgária függetlenségének; minden alkalmat meg-

Egy kis rabszolga írásai.

Írta: Nógrádi László.

(Utánnovomás illos.)

Egy csomó sápadt arc jelenik meg íróasztalom előtt, mikor ezt a kis füzetkét forgatom át a kezemben, amelyből egy-egy részecskét alább nektek is odaadok, hogy olvassátok. A kis Tamás Pista feljegyzései ezek. A mamája küldte el nekem a Pista hagyatékából. Kis íróasztala fiókjának retekében találták meg aztán, hogy eltemették őt. Én nem tettem hozzá semmit. Ezt a kis iratkát úgy hagytam, amint Pista papírra vetette. De szeretném, ha láthatóatok a reszkető, fáradt betűket is. Szeretném, ha látnátok és tudom, hogy felajdulna szívetek. És fájna kemény lelketek, mint fáj az enyém, mikor el-elhomályosuló szemmel olvastam.

Szeptember.

Ma délután beszaladt hozzám Bandi öcsém, a törött falóvát akarta velem megcsináltatni. Szaladj tőlem, Bandi, kiáltottam rá, mert én nem érek rá a te falóvát megcsinálni. Bandi sirva fakadt s fenyegetőzött, hogy bepanaszol a mamának! Csak menj, gondoltam, mama tudja, mért nem érek én rá. Már én gimnázista vagyok és jól akarok tanulni. — Elsőnek kell lenned, mert minden híres ember első diák volt, mikor iskolába járt, mondta édesanyám. — Apám azt mondta a multkor mamának, hogy lángeszem van, tehát biztosan első diák leszek. Igen, igen, első diák leszek és híres ember. Nem is lehet másképp, ha a papám, meg a mamám azt mond-

ják, hogy lángeszem van, csak híres ember lehet belőlem, mert tanulni fogok és nem fogok Bandikának törött lovakat ragasztgatni. Én nem, ennek már vége. Már én az életre készülök. Ezt mondta a papa is. Biztosan még nem tudom ugyan, hogy mi az élet, de valami olyan nagyon komoly dolog lehet. Holnap először leszünk iskolába nyolcz órától egyig. Öt tantárgy lesz. Nem félek.

Az éjszaka azt álmodtam, hogy én híres ember vagyok. Nem tudom biztosan már, hogy Napoleon, Deák Ferencz, vagy Petőfi voltam-e, de arra határozottan emlékezem, hogy Pöröly Feri el akarta tőlem venni az elsőséget. Ettől a Pöröly Feritől félek, de nemcsak tőle. Az első latin dolgozatom csak éppen hogy elégséges volt, a Pöröly Ferié jeles. Még kivüle másoknak is volt jó osztályzata... és nekem csak elégséges. Bizony tévedt az én édesapám, talán nincs lángeszem. És hát én nem leszek híres ember? És Pöröly Feri az lesz? Meg a többi is!... Meg kell tudnom az igazságot: nekem van-e a legtöbb eszem az osztályban, vagy sem. Holnaptól kezdve francziát, németet s zenét is fogok tanulni. Az órarendben már délután is alig van egy üres óra. Franczia, német és zene és latin és számítás és geometria és földrajz, és magyar, hittan, torna, játékokra, ének, természetrajz... Álmos vagyok.

Október.

Vigyáznom kell nagyon és megfeszítenem minden erőmet. Örökre bucsút mondok minden játéknak, vigy el tőlem Bandika minden játékot. A kis mozdonyt, a vár-játékot, kókoczkákat,

mindent, mindent. És menj el tőlem messze játszani, hogy ne lássalak, az én játékom ma ez: husz latin szó jelentése, öt kifejezés, három sor belőle könyv nélkül, az a és o declinációra példák és a nem-meghatározás; a latin diáriumban le kell írni a lefordított négy sort magyarul és latinul s ezenkívül le kell írni a mensa és egy jelzős o-tövi szó ragozását egyesben és többesben; továbbá fel van adva a számtanból, hogy mi a mennyiség s milyen fajai vannak, ezen kívül két összeadás és két kivonás; a földrajzból a földrajzi előfogalmak és Magyarország összes megyéinek neve, továbbá az Alföld egy része; geometriából a sík, pont és vonal fogalma, a vonal helyzete a síkhoz, természetrajzból az almafa, körtefa és cseresznye, továbbá az őszi növények. Ez délelőttre. Délután 2-3-ig zene, 3-4-ig német s 4-5-ig franczia. A papa mondta, hogy talán festeni is fogok tanulni. Igaz, holnap növényezni megyünk a tanár urral s így 5-6-ig lesz a zene, 6-7-ig pedig a német, mert egy nap se szabad elmulasztani az órákat, csak mikor játék-délután van 3-5-ig. Akkor elmaradhat egyik-másik. Istenem, hát ugyan híres ember leszek-e én, mikor a Pöröly Ferinek olyan jó esze van és nekem nincs. Nincs. De ezt nem szabad megtudni se a mamának, se a papának, mert én őket nem akarom megzavarni. Ők engem szeretnek s én is szeretem őket. Már tíz óra, a földrajzt reggel kell megtanulnom; a franczia lecze is akkorára maradt.

Már biztosan látom, hogy Pöröly Ferinek jobban megy a dolog, mint nekem. Ő mindent tud, rettenetes egy gyerek. Ő mindent kitalál. Még fel se teszi a tanár ur a kérdést, már ő je-

an minden a közönséges lérel, kompakt lérel fizetendő

DOMOTYUK

dományi szigore vizsgálat, állam-előkészít biztos kerrel

s Vilmos

almanárium.

apest,

utca 18 szám.

édulákat

izálogosított, gyönyörű, ezüstöt és 100.000 kor. tesen kiváló és értéket ki-tem.

Jakab

ereskedő

PEST,

a 91. szám.

utca sarkán

bern

butorok

le és eladása

16., szalon-irodai teljes. Dus raktár, gyönyörű, teri-vas- és rez-ekben.

DOR és társa

at Ferencz-tér

Gyár-utca

14-99.

MINY. ELT FÉNYKÉP

ASOK

TRAGYASOK

ONÁÉRT

ARTUVAL

AGYSÁGBAN

SZINES

KEP

ORONA.

MINDENNYI

ETNEM.

SSAE

YBAN

MAGYITÓ és

TI MŰTEREM

TEMBLER-046

1908. évi PÁRSI

KÜLLYÁSON

PRESZITEL és

REMMEL.

ragadott, hogy Ferdinánd kedves terveit előre tolja. Mióta azonban megszületett a török alkotmányosság, teljesen Törökország mellé állott és a félhivatalos angol sajtó nem talál elég kemény szavakat Bulgária „szemtelenységének” jellemzésére. Természetesen, Angliát itt nem ideális érzelmek vezetik. Egyiptomban néki több millió muzulmánja van s így érdeke, hogy az alkotmányos Törökországgal jólábon álljon. Annyira magáévá tette ezt a politikát, hogy amikor Edvárd király a nyáron találkozott Ferencz Józseffel, a két uralkodó meglehetősen hidegséggel bucsuzott el egymástól — mert Ferencz József nem tudta rávenni az angol királyt, hogy Anglia továbbra is kövesse a monarchia keleti politikáját.

Csak bonyolultabbá teszi a helyzetet Bulgária komoly hadereje. Egy nyugalmazott angol ezredes beutazta nemrég a Balkánt és tanulmányozta a kis államok hadseregeit. Azt találta, hogy csak Bulgáriának van komoly, európai értelemben vett hadserege. Oly erős ez a hadsereg, hogy bátran szembeszállhat a török szultánnal, ki csak nagynehézen tud két hadtestet talpraállítani. Bulgária tehát erejének és szomszédjainak támogatása tudatában nem fog engedni, megtartja a vasutat és akár háborúra is kész.

Háborúra ugyan bajosan fog kerülni a dolog, de annyi bizonyos, hogy „keleti kérdés” ismét van és jó ideig „meg lehet belőle élni.”

Budapest, október 2.

Az osztrák miniszterelnök Budapesten. Báró Beck osztrák miniszterelnök ma reggel Budapestre érkezett. A délelőtt folyamán háromnegyed tíz óra körül ő felségéhez ment, aki egy órai kihallgatáson fogadta. Az osztrák kabinet elnöke ez alkalommal részletesen referált a királynak a csehországi helyzetről. Báró Beck Koritovszki és Klein osztrák miniszterek társaságában Wekerle miniszterelnököt is meglátogatta.

lentkezik. És én hiába töröm a fejem, még se találom el a helyeset soha. Pedig szívesen kérdeznék s csodálkoznak rajtam, hogy nem tudok annyit, mint Pöröly, meg a többiek. Biztosan azt mondta a papa, hogy nekem lángeszem van s most ezt várják tőlem a tanárain. Hiába, nem megy. Nem, nem. Szégyenlem és igyekezem és fáj, hogy a tanárain arczán látom a csalódást. Azért nem hagyom magam. Én tanulok, amennyit csak bírok. Este tizenegyig dolgoztam tegnap s a papa megdicsért. Három lap van ismétlésre a földrajzból, kettő a geometriából, egy olvasmány s egy vers a magyarból. Felét már tudom, a latin még hátra van s már én fáradt vagyok. Bandi megint játszani hívott, de nem lehet, pedig szeretnék...

Tegnap hallottam, mit beszélt a mama, meg a papa.

— Pista be fogja váltani várakozásunkat, — mondta anyám. — Igazi csodagyerek.

— Nagy ész és vasszorgalom. Már most se olyan, mint más gyerek. Oly sokat tanul, — szólt apám.

— Büszke vagyok a fiamra.

— Szédítő pályát fog megintni. Én már ott látom a legmagasabb politikai hivatal csucsán.

— Pista lángész.

Én lángész! Hát még mindig azt hiszik. Nagy teher ez rajtam. Talán, ha ezt nem hinnék, nem kellene francziát, németet, zenét tanulnom. Fáj a fejem s ma azt mondta a geometria tanára nekem, hogy számár. Röstellem. Szeretnék aludni, de nem lehet. A péntek a legnehezebb s holnap péntek lesz.

A delegációk a királynál. A delegációk tudvalevőleg csütörtökön, e hónap nyolczadikán tartják alakuló gyűlésüket, amely után szokás szerint a delegációk üdvözölni fogják a királyt. Az ünnepi aktus a budai királyi várpalota kihallgatási termében fog lefolyni. Egy óraker az osztrák delegáció tagjai jelennek meg a király előtt, míg a magyar delegáció tagjainak fogadása két óraker lesz.

A külügyminiszter tanácskozási. Báró Aehrenthal közös külügyminiszter ma délelőtt tíz óraker Allendasalazar spanyol külügyminiszter látogatását fogadta, amely mintegy félórát tartott. Tizenegy óraker a spanyol király kihallgatáson fogadta báró Aehrenthal külügyminisztert. Felítizenkettő óraker a külügyminiszter Ferencz Ferdinánd trónörökösöz ment kihallgatásra. Báró Aehrenthal délután Allendasalazar spanyol külügyminiszternél tett látogatást és vele tanácskozott.

A választói jog reformja. Kossuth Ferencz folytatja a párttagok egyes csoportjainak külön-külön való informálását. Körülbelül 30-as csoportokban hivatnak meg Kossuthoz a függetenségi képviselők, akiknek legközelebbi csoportja holnap délelőttre hivatalos. A szocialisták lapja ma föleleveníti a husvétii szocialista kongresszus egyik határozatát és általános politikai tömegsztrájkjal fenyegetőzik, ha a pluralitást meg akarnák valósítani. Az ellenkoalíció másik része, a nemzetiségi agitátorok csoportja, szintén tovább tüzel a tervezet ellen. A román lapok mind élesen támadják Andrássy javaslatát, csak a „Telegraful Roman”, a metropolita lapja bírálja bizonyos tárgyalgossággal. Czikkében, melynek dr. Babes Vincze, a mérsékelt román párt vezére a szerzője, azt mondja, hogy a pluralitást a román nép úgy ellensúlyozhatja, ha minden román ember lehetőleg igyekeznék fog megtanulni írni és olvasni.

A városok segélyezése. Az október 14-én Budapesten tartandó magyarországi törvényhatósági és rendezett tanácsú városok tisztviselőinek kongresszusa küldöttségileg fogja felkeresni Wekerle Sándor miniszterelnököt és gróf Andrássy Gyula belügyminisztert, ahol azt a kérést fogják előterjeszteni, hogy a jövő évi állami költségvetésbe a pénzügyminiszter által beállított 2 millió koronát, mely a városok felsegélyezésére fog szolgálni, ezt az összeget első sorban az autonóm városok tisztviselőinek segélyezésére, illetőleg fizetéskiegészítésére fordítsák a vármegyék példájára, ahol a tisztviselők fizetése nem felel meg a többi hasonállású és képzettségű állami és megyei tisztviselők fizetésének.

A horvátországi helyzet. Zágrábból jelentik, hogy a horvát-szerb koalíció vezérő-bizottsága tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy a politikai helyzet végleges megbeszélése végett a koalícióhoz tartozó összes pártokat e hó 25-ikére teljes ülésre hívja össze. Ezen a gyűlésen a magyar-horvát politikai konfliktus ügyében fontos határozatokat várnak. — A „Hrvatska” budapesti értesülése szerint a zágrábi államvasuti hivatalnokok közül magyarellenes magatartásuk miatt három büntetésből magyarországi állomásokra helyeznek át. Egy Zivie nevű horvát vasutas ellen fegyelmi vizsgálatot indítanak. Állítólag a napokban még husz államvasuti hivatalnokot hasonló módon büntetésből át fognak helyezni.

Eszék város legelőkelőbb polgáraitól álló küldöttség jelent meg ma a horvát bánnál az Eszék városát érdeklő új vasutak ügyében. Báró Rauch 11 óraker fogadta a küldöttséget, amelyben Graf Konstantin, Eszék város polgármesterének vezetése alatt többen résztvettek. A bán a legnagyobb szíveséggel fogadta a küldöttséget. Graf polgármester beszédében kiemelte, hogy mily jótékony hatással van Horvát-Szlavonországra már eddig is a bánnak okoskerü közgazdasági működése és kifejtve a tervezett vasutaknak nagy gazdasági fontosságát, kérte támogatását. Báró Rauch válaszában kiemelte, hogy kezdettől fogva czélul tűzte ki magának közgazdasági irányban működni, hogy így az ország anyagi jólétének emelésével biztosítsa a politikai békét is. Miután ebben őt az ország legjobbjai támogatják, ebben az irányban fog az ország érdekében tovább működni és ez alapon a legmelegebben fogja a közös kormánytól a küldöttség kérését támogatni. A beszéd végzetével igen érdekes eszmecsere indult meg és nagy elégtétellel konstatálták, hogy a bán működése mennyire lefegyverzi politikai ellenfeleit és ez a legbiztosabb út arra, hogy az országban a politikai nyugalom is mielőbb helyreálljon, ami most már rövid idő kérdése. Hogy erről a bán személyesen is meggyőződjenek, a küldöttség meghívta Eszék városába, ahol az egész város a legnagyobb lelkesedéssel és szeretettel fogja fogadni, mert teljesen egyetért politikai és gazdasági működésével. A bán megígérte, hogy alkalomadtán szívesen meg fogja látogatni Eszék városát. Azután a küldöttség Crnkovic osztályfőnökknél tiszteltet. A megjelentek meghatóránkozásuknak adtak kifejezést az osztályfőnököt legutóbb ért gyáva orvátmadás felett. Együttal a küldöttség tagjai arra kérték az osztályfőnököt, hogy a vasutak ügyét a bánnál támogassa. Crnkovic osztályfőnök válaszában kiemelte, hogy ő tudatában van annak, hogy az ország érdekében mire vállalkozott.

November.

Mi lesz velem. Valamitől félek. Én nem leszek híres ember. Már látom. És én ezt meg fogom mondani a papának... Nem, a mamának előbb. Talán ő elhízi és megbocsát nekem. Ugy zug a fejem néha és szeretnék sokat aludni, nagyon sokat... Hogy mondjam én meg azt a mamának, hogy... mikor ők mást hisznek. Elszomorodnának nagyon. Még megpróbálom. A Pöröly Feri igen kedves és őt mindenki bámulja az osztályban, még Török Jancsi is, aki pedig igen okos fiu... Rajtam ma az egész osztály nevetett. A leczkét mondtam a természetrajzból. A tanár ur közbe szólt és én nem tudtam aztán tovább folytatni. — Magoló, magoló, hallottam a gyerekek suttogását. Igazuk van. Majd elszédültem s örültem, hogy a tanár ur leültetett. Óh, én olyan sokat szeretnék panaszkodni.

Az éjszaka Bandikával álmodtam. Együtt játszottunk. A törött falovat összeragasztottam neki s ezért Bandika megcsókolt. Erre felébredtem s nem tudtam tovább elaludni. Reszkettem az ágyban és hallottam, milyen jól alszik Bandika. Én irigylem Bandikát s elgondolom azt, milyen jó volt nekem is, míg olyan kicsi voltam. Most olyan, mintha sohase lettem volna én kicsi, mintha mindig gyötörődnöm kellett volna az iskolában. Én gyűlölöm az iskolát, mert nem bírok tanulni. Félek a holnaptól is. Mindig az iskola csengőjét hallom. Élesen szól s mikor végre elhallgat, belép a terembe a számtan-tanár, a latin-tanár, a földrajz-tanár és a geometriáé. És akkor olyan, mintha megakarnék halni. Míg az osztálykönyvbe ír sietve, addig átfutom a leczkét és minden összezavarodik a fejemben. Már tudom úgy is, hogy egyenest rám néz. — No,

tudod-e ma a leczkéd, te lángész. És a fiuk nevetnek és a tanár ur is nevet. Én pedig félek, reszketek, már nem is tudom mitől. Talán a szégyentől. Tovább nem bírom... Ez a kín... Ki segít rajtam és kinek panaszkodhatok én? A mama kedvetlenül kérdezgeti tőlem, hogy tudom-e már a leczkét, a papa összerázta szemöldökkel néz rám s látom, hogy haragszik... Már tudják, hogy nem vagyok lángész. És ez fáj nekem.

December.

Tegnap a papa azt mondta, hogy elhanyagolom a tanulnivalóimat és azért vagyok gyenge tanuló. Azt mondta, nem lesz belőlem semmi... Nem is akarok, csak semmi lenni. Semmi. Azt hiszem, az a boldogság, kis gyerekek maradni, Bandikának és játszani kint a kertben. A fiuk az osztályban sokat beszéltek a karácsonyi szünidőről. Én nem örülök ennek sem, mert tanulnom kell. A papa egy nagy diákot fogadott mellém s azt mondta, hogy pótolnom kell, amit hanyagságommal elmulasztottam. — Már én haza se szeretek jönni, a kis szobámtól is félek. Nem szeretek találkozni a papával, mert már ő nem szeret engem.

Tegnap a mamám ölébe vette fejem és azt mondta: Pista, te nagyon megszorítász benőnkelt a viseletteddel. Készületlenül jár az iskolába és panaszkodnak a tanáraid. Nagy szégyen lesz, ha meg fogsz bukni. Én ezt ki nem bírom, édesapád haragudni fog s én se szeretlek majd. Fogsz-e tanulni? — De hiszen én mindig tanulok, mondtam. — Neked jó eszed van s ha igazán tanulnál, tudnál is. — Veled fogok tanulni, mondtam édes-

Azt is tudja, hogy politikai ellenfelei semmi eszköztől sem riadnak vissza, hogy öt szándékától eltérítsék. Az ilyesmi azonban öt nemcsak, hogy nem kedvelik el, hanem inkább megerősítik abban, hogy kitartson és hogy a politikai gyűlölködés által feladott társadalmi rendet helyreállítani segítsen.

A török-bolgár viszály.

— Oroszország jegyzőke. —

Budapest, október 2.

Már tegnap jeleztük, hogy Oroszország közvetítő javaslatot tett a megszállott keleti vasutak ügyében. Angliában és Oroszországban ugyanis erősen tartja magát az a hit, hogy Bulgária mögött Ausztria-Magyarország áll, melynek érdeke, hogy Bulgáriát Törökország ellen uszítsa. Ausztria-Magyarország állítólag egy bolgár-török konfliktus révén akarja biztosítani Bosznia annexióját. A francia sajtó szerint Oroszország azért szánta rá magát az iniciatívára, hogy azal keresztesse a monarchia törekvéseit. A holnapi nap különben meghozza a döntést, mert Ferdinánd fejedelem holnap érkezik Szófiába. Beavatottak szerint azonban a fejedelem visszatérése nem sokat változtat a viszonyokon, mert kormánya az ő beleegyezésével szállta meg a Keleti vasúttársaság bolgár vonalát. A társaság igazgatósága most már erélyesen követeli a megszállott vasútvonal visszaadását, annál is inkább, mert a török kormány jóváhagyása nélkül semmiféle alkuba nem bocsátkozik.

Mai távirataink a következőket jelentik:

Az orosz memorandum, amely azt javasolja, hogy a kelet-ruméliai vasúti kérdést megítélés végett a berlini szerződést aláírt hatalmak elé terjeszszék, a kérdésnek csak elvben való eldöntését célozza és további javaslatokat nem tesz. Pétervári politikai körökben azt hiszik, hogy nem külön konferenciát, hanem csak olyan nagykövetségi értekezletet fognak összehívni, mint amilyent 1887-ben a kelet-ruméliai kérdés szabályozása végett összehívtak. A török külügyminiszter egy interviu alkalmával kijelentette, hogy Oroszország lépéseket tett Szófiában, amelynek az a célja, hogy a bolgár kormányt a vasút visszaadására rábírja. Oroszország erélyes hangon terjesztette elő kívánságát és hangsúlyozta, hogy a vasút kérdésében idegen, többek közt német és osztrák tőke is érdekelt van. A vasút elfoglalása tulajdonképpen rablás — folytatta a miniszter —

anyámnak. Megcsókolt s én tudom, hogy hiába fogok vele tanulni. Holnapra ismétlések vannak. Még pedig az első, második és harmadik deklaráció a latinból, meg két fejezet könyv nélkül; a hangtan a magyarból, Magyarország hegységei a földrajzból, a tizedes számrendszer a számtanból s a három- és négyszögek a geometriából. Mindössze harmincz oldal. Mit csinálók én ezzel.

A mamával már hadmadnap tanulok és a mamám azt mondja, hogy képtelenség annyi leckét megtanulni és a mama is sirt, mikor tanultuk. A papa azonban nem hisz. Haragudott nagyon és azt mondta, ha más megtudja tanulni, én is megtanulhatom. Az éjszaka többször feljeddtem s imádkoztam, hogy haljak én meg és ne szomorítsak senkit. A papa is ugy szeretett és most már látja, hogy engem nem érdemes szeretni. Én egy igen rossz fiu vagyok, nem bírok tanulni. És olyan szomorúság van bennem, hogy mindig szeretnék sírni.

Január.

Két hét múlva bizonyítványt kapunk és ebben benne lesz az is, hogy én rossz gyerek vagyok, mert nem értem a latint, meg a számtant, meg a geometriát. Mind a három tanár ur kijelentette, hogy ezekből a „lángész“ még év végén is meg fog bukni. — Ismételned kell, te gyöngye vagy még a második osztályba. És én már ezt most tudom. Halálra vagyok itélve. Az én életem czéltalan. Érzem, hogy valóban rossz kezdek lenni. Minek járok én iskolába! Én szaladozni szeretnék. Minden pillanatom rabság. Ereszszetek engem arra, amerre menni akarok és hagyjátok azt tenni, amit én akarok. Én irigy-

és a nagyhatalmak dolga, hogy az eredeti állapotot helyreállítsák. Komplikációk Törökország részéről ebből az ügyből aligha fognak támadni. Bulgária függetlensége talán még nem olyan nagyon sietős. Törökország a jog álláspontján van. Ezt a nagyhatalmak is elismerik.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a keleti vasutak ügyében ma talán döntő lépés fog történni. Gross igazgató ma gróf Pallavicini osztrák-magyar nagykövettel értekezett. A hangulat a bolgár fővárosban és Konstantinápolyban, miután az első izgatottság lecsillapult, most kissé nyugodtabb. A keleti vasutak szófia-i képviselője a vasut bécsi igazgatóságától a következő távirati utasítást kapta:

„Felelje a bolgár pénzügyminiszter jegyzőkére azt, hogy a keleti vasutak minden tárgyalást visszautasítanak, amíg Bulgária erre Törökországnak, mint a vasútvonal tulajdonosának az engedélyét meg nem szerzi. Egyben ujtsa meg ez alkalommal a társaság tiltakozását a vonal elfoglalása ellen.“

Mollov, a szobranjenek Londonban időző tagja a „Morning Leader“ egyik munkatársa előtt következőleg mondta el a kelet-ruméliai vasut miatt keletkezett konfliktust:

— Még mielőtt a bolgár vonalakon kitört a sztrájk, kitudódott, hogy a sztrájkot a török vonalakon az ifju-törökök támasztják. Bárha a társaság 35 százalék béremelést ajánlott fel, az alkalmazottak politikai okokból tovább sztrájkoltak, Bulgáriára nézve a sztrájk nemcsak a vasúti, de egyben a posta- és táviróforgalom megszűnését is jelentette. Ezenfelül a sztrájk épp az aratás idejére esett és a bolgár gazdáknak nagy kára keletkezett. A lakosság köréből nagy panaszok érkeztek a kormányhoz és maga a vasúttársaság a vonalak katonai megszállását kérte. A kormány előbb megkísérelte, hogy autómobilokkal tartja fenn a forgalmat, de a sztrájkolók ezt is megakadályozták. Erre katonaságot vezényeltek ki a vasútra, mire Konstantinápolyból a sztrájk befejezését rendelték el. A bolgár hadsereg mozgósítása esetében nagy nehézségek merülnek fel, mert a bolgár államvasutakon a hidak gyengék arra, hogy azokon gyorsvonatok közlekedhessenek.

A bolgár kormány expozét nyújtott át a hatalmak képviselőinek. Ebben, mint hírlik, utalt arra, hogy mily károkkal jár az országra, hogy a keleti vasutak bolgár vonalát a keleti vasúttársaság kezeli, ami főleg a legutóbbi sztrájkban nyilvánult, a kormány kijelenti, hogy a szóban forgó vonal visszaadása abszolúte lehetetlen. A lakosság nemcsak helyesli a kormány magatartását, hanem minden eszakközzel a végsőig támogatni is fogja. Bizonyítéka en-

nek az országban megtartott számos népgyűlés. E szerint nem marad más hátra, minthogy a kormány és a keleti vasúttársaság között megegyezés jöjjön létre, amely a méltányosság alapján akként szabályozná e kérdést, hogy a vasútzemre vonatkozó szerződés a kormányra menjen át.

Ma Konstantinápolyból 19 úteget, 12 kocsit lövegekkel és 12 kocsit puskaporral indítottak utnak Drinápolyba. Ugyanilyen szállítmányt küldtek tegnap Szalonikibe is.

Holnapra várják vissza a fejedelmet. Általános az a vélemény, hogy a kormány utolsó közlése a fejedelemmel egyetértőleg történt és a fejedelem a múlt vasárnap Bécsben Malinow miniszterelnökkel tanácskozva, olyan irányban döntött, hogy a keleti vasutak bolgár vonalának megszállása fentartandó. Konstantinápolyban az izgalom megint növekedőben van. Ismét fölülkerekedik az a felfogás, hogy a bolgár vasútvonal további megszállása súlyos diplomáciai vereséget jelent Törökországra nézve. Egy ilyen kudarc az ifju-török uralomra aggodalmas következményekkel járhatna s ezért félt, hogy a kormány semmiféle konfliktustól nem riad vissza Bulgáriával szemben, ha a nagyhatalmak által követelt visszaadása elhúzódna.

Angol forrásból eredő hírek szerint az orosz javaslat a keleti vasutak ügyében a berlini szignatárius hatalmak részéről helyesléssel találkozott, de annál aggasztóbb az a hír, hogy Ausztria-Magyarország állítólag ellenzi azt.

A „Figaro“ a bolgár-török konfliktus alkalmából a következőket írja: Kétségtelen, hogy Ausztria-Magyarország azonnal az ellenségeskedések megkezdése után, sőt esetleg még előbb is proklamálni fogja Bosznia és Hercegovina annektálását és előnyomul a novibazári szandzsákban lévő csapataival. Valamennyi európai hatalom közül csakis Ausztria-Magyarországnak evidens érdeke, hogy Törökország és Bulgária között ellenségeskedés legyen és esetleg háború törjön ki. Ausztria-Magyarország Bulgáriában harapós dögöt talált, amelyet alkalmas pillanatban az ifju-törökökre uszithat és e merész, határozott politikával szemben Oroszország nem talált ki egyebet, mint egy memorandumot és a többi hatalom csillapító tanácsokat ad Szófiában és Konstantinápolyban. Vajon ez az egész erőifejtés, az egész képzelt erő, amely a híres angol-francia-orosz ententétől kitelik?

A legilletékesebb török részről a Neue Freie Presse tudósítójának a következőket mondták:

nagyszerű csuszkáló-helyeket tud. — Te csak rab vagy, Pista, szólt, mikor elváltunk. És én igazat adtam neki. Nincsen semmi kedvem, szomorú a lelkem nagyon. Szeretnék mindig Peczek Péterrel beszélni, mert ő szabad.

Miért jársz te iskolába, lángész, mért ront itt a levegőt, ma ezt mondta a latin-tanár. Pedig én még mindig tanulok, a mama is velem van mindig, mert a papa is így akarja. A mamával tanulok előbb, aztán jön a nagy diák-tanítóm, végre is a papának kell mindent felmondanom este, vacsora után. És ha nem tudom a leckéket, felmarad veled. Nem tudok már panaszkodni se, elapadt a lelkem egészen s nem bánok semmit. Nagyon fáradt vagyok. A fejem zug és borzasztó dolgokat álmodok. Meddig tart még ez. Már én ezt nem bírom, . . . de nem akarok egészen rossz fiu lenni . . . és én így maradok, amíg csak végem nem lesz.

A kis Tamás Pistának márcziusban vége lett. De nem a tanulás ölte meg. Megfázott s egy hétig haldokolt gyöngye teste, míg végre megnyílt a börtönajtó. Kis rabszolgatársai ott álltak koporsója körül s a latin-tanár szép bucsuzó-beszédet mondott „a korán letört, sokat ígéro bimbóról.“ És beszélt megindító páthoszzal az intézet fájdalmaról. De most azt nem mondta, hogy lángész. Peczek Péter mondta csak oda-somfordálva szurtos ruhájában a koporsóhoz:

— Isten áldjon meg, lángész, — szólt bucsuzóul. — már neked is jó.

Peczek Péter még mosolygott is, mert ő igazán tudta, hogy a kis Tamás Pistának már igazán jó.

Február.

Peczekkel találkoztam. Azt mondta, boldog s fityét hány még az igazgatónak is. — Gyere velem, lángész, mondta. És én megkértem, hogy ne csufoljon, én sohasé gondoltam magam lángésznek. Peczek megígérte, hogy nem csufol többet. Jó barátságot fogadtunk s azt mondta, hogy

Nem vagyunk hajlandók arra az eshetőségre számítani, hogy Bulgária kikiáltja függetlenségét, mert Ferdinánd fejedelem sokkal okosabb és ügyesebb politikusnak bizonyult, semhogy ilyen megöndölgő lépésre határozná el magát. A függetlenség proklamálása aligha változtatna valamit is Bulgária anyagi helyzetén. Törökország békét akar, hogy nyugodtan élhessen a liberális és alkotmányos intézmények fejlesztésének. Éppen ezért nem vagyunk hajlandók a háború eshetőségére gondolni, de ha akarunk ellenére kényszerülünk a háborúra, reméljük, hogy hős hadseregünk becsülettel és győzedelmes küzdené azt végig. Bizunk benne, hogy Románia, Szerbia és Görögország a mi szövetségeseink lennének, de erős a hitünk, hogy nem kerül háborúra a sor. A vasuti bonyodalmat a berlini szignatárius hatalmak egyértelmű akciója minden valószínűség szerint meg fogja oldani. Ami bennünket illet, mi szívesebben látunk a nagyhatalmak szóbeli és írásbeli érintkezésénél a konstantinápolyi nagykövetség tanácskozását.

Szófiából jelentik: Az a hír, hogy Oroszország javasolni fogja, rendezze a keleti vasut kérdését a berlini egyezmény szignatárius hatalmainak konferenciájára, — politikai körökben nagy hatást tett, mert attól tartanak, hogy ez alkalommal a berlini egyezmény revíziójára, esleg pedig Kelet-Rumélia közjogi állásának tisztázására kerülhet a sor. Ugy látszik, hogy Oroszország magatartása, különösen pedig az európai sajtó éles hangja megingatja a bolgár kormányt eddig elfoglalt álláspontjában. Minthogy azonban a kormány ismételt kijelentette, hogy a keleti vasutak visszaadásáról nem lehet szó és ilyképen leköötötte magát, nincs kizárva, hogy helyét más kormány fogja elfoglalni.

KÜLFÖLD.

A cseh-német viszály. Báró Beck miniszterelnök tegnap délelőtt értekezett Prasek cseh nemzetiségi miniszterrel, aki viszont a miniszterelnökkel folytatott értekezlet előtt dr. Fiedler kereskedelmi miniszterrel konferált. A miniszterelnök ezután tanácskozott Lobkowitz Ferdinánd herceg tartományi marsallal, délután pedig — hat hét óta először — minisztertanács volt, amelyen szintén a csehországi válsággal foglalkoztak. Báró Becknek az a terve, hogy a tartománygyűlés német és cseh pártjai közös permanens bizottságot válasszanak, amelynek feladata volna, hogy az időközönként felmerülő nemzetiségi ellentéteket kiegyenlítse. Mindkét párt nagyon rideg, visszautasító magaviseletet tanúsít. A németek a miniszterelnökkel folytatott megbeszélésen semminemű engedékenységre hajlandók nem voltak, a csehek pedig nem is fogadták el báró Becknek értekezletre való meghívását.

Prágában több cseh tartománygyűlési képviselő tegnap értekezletet tartott. Az értekezleten igen hevesen támadták a németeket és a kormány ellen is történtek felszólalások. A konferencián résztvettek a cseh agráriusok és ifju-csehek is, akik a németekkel folytatott harcra való tekintettel egymással kibékültek. Az agráriusok nevében Udrzal képviselő kijelentette, hogy a cseh parasztság osztályérdekeivel most várni fog és minden erejét a nemzeti küzdelem szolgálatába állítja. Celakovszky tanár, ifju-cseh képviselő, a cseh nemzeti tanács elnöke a szavak után odalépett Udrzalhoz és megcsókolta és átölelte. A jelenet nagy hatást tett a gyűlés résztvevőire. Báró Beck miniszterelnök egyébiránt a cseh válságról a királynak ma referált kihallgatás keretében.

Mastalka képviselő, kit a miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadott, közölte a N. Fr. Pr. tudósítójával, hogy a miniszterelnök neki határozottan kijelentette, hogy ő Budapestre utazik és a királytól mindenáron felhatalmazást fog kérni a tartománygyűlés feloszlására, hogy a tartománygyűlést bármikor feloszlatthassa. A miniszterelnöknek az a szándéka, hogy december 2-áig fentartsa a birodalomban a nyugalma. A szociáldemokraták egyre növekvő mozgalma a tartományi választási rend dolgában kényszeríti őt erre az intézkedésre.

A tartománygyűlés épületét a ma délutáni ülés alkalmából erős rendőri őrizet alatt tartják. A folyosókon gyülekező képviselők közt az a hír kering, hogy kedden feloszlatják a tartomány-

gyűlést s ezt később a Reichsrath feloszlátása, majd a Beck-kabinet lemondása fogja követni.

Az angol flotta. Mac Kenna, az admirális első lordja Ponty Poolban beszédet mondott, amelyben a brit tengeri erő tulsúlyát az európai béke legbiztosabb zálogának jelentette ki. Ha valamikor egy gyenge flotta azt a reményt kelthetné versengő hatalmakban, hogy a brit birodalom összeomlik, e hatalmak minden bizonynyal arra a lépésre ragadtatnák magukat, amely a legnagyobb szerencsétlenség volna a világbéke szempontjából. Nemkülönbön elítélendő minden agitáció, amely a pillanat szükségletein túlmenő flotta fentartásáért küzd. Nem szabad több hajót építeni, mint amennyit a nemzetközi helyzet követel, különösen, mert a hajók aránylag nem használhatók sokáig. Mac Kenna a munkanélküliség nyugtalanítóan nagy fokára való tekintettel óhajtanónak tartja a folyó évi flotta-programm siettetését és azt, hogy új hajók építésével magányárak bizassanak meg, hogy azok a hajóépítkezések, amelyek magányáraknak voltak szánva, mielőbb megkezdessenek.

Samos katonai megszállása. Az idevaló görög lakosság és Samos népének nagy része hasztalan panaszkodik a kormánynál Copassis effendi ellen, aki mint Santos kormányzója, rablógazdálkodást folytat. A görög lapok hírt adnak róla, hogy Samos szigetén a nép fegyverkezik és lázong a felettes hatóság ellen, ennek következtében a fejedelem a zendülőket tömegesen letartóztatta s állítólag vérontás is volt. Lehet, hogy e hírek túlzottak, de az ottomán kormány mindazonáltal utasította a szigeten a katonai hatóságokat, hogy szigoruan akadályozzák meg a fegyverszállítást, mert Görögországból jelentékeny mennyiségű fegyvereket csempésznek be. Illetékes körökben rebesgetik, hogy hadihajókat és csapatokat küldenek Samosra és a szigetet megszállják. Mindenesetre veszedelmes a helyzet és a török kormány erőlyesen készül fellépni.

A Hedsad-vasut építése. A beduinok által Arabiában támasztott és szított zavargások megakadályozzák a Hedsad-vasutnak építkezését Rabighon át Mekka felé. A kormány ennek következtében elhatározta, hogy a vasuti építkezést a szent városig, Medináig egyelőre felfüggeszti és csak a nyomjelzési előtanulmányokat végezteti. De van más akadály is a vasutépítésnek, nevezetesen az, hogy kevés a pénz, mert a régi kormány alatt a vidéki kormányzók kényszer után gyűjtötték az aláírásokat, amelyek most elmaradtak, de a jegyzett összegek is nehezen folynak be. Ehhez járul az a váratlan felfedezés, hogy ugyszólván minden nap régi sikkasztásoknak jutnak nyomára, amelyeket az építési anyag bevásárlása körül követtek el.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Új segédjegyzői állások. A belügyminisztériumnak 1909. évi költségvetése segédjegyzői állások szervezésére az eddigi államsegélyt 130.000 koronával emeli, mert még mindig 800-on felül van azon 2000 lélekszámot meghaladó körijegyzőségek száma, amelyekben segédjegyzői állás rendszeresítve nincsen, s amelyekre anyagi erejük elégtelensége miatt a segédjegyzői állás önköltségen szervezését hivatalból ráutalni nem lehet. Minthogy pedig a községi közigazgatási szervezet megfelelő teljesítő képességének előfeltételül tekintendő, hogy a szóbanforgó körijegyzőségek, sőt egyes anyagilag nyomott helyzetben levő nagyközségek is fokozatosan, az állam pénzügyi ereje által engedett legrövidebb idő alatt rendszeresített álláson életfogytiglan alkalmazott segédjegyzővel láttassanak el, nem lehet kitérni az elől, hogy a szóban forgó célra újból jelentékeny államsegély előirányoztassék.

Egyesített kisközségek. A belügyminiszter Turóc vármegye közönségéhez 1908. évi 117.364 szám alatt egyidejűleg intézett rendeletével Kisfalud és Stubnyafürdő kisközségeknek kisközséggé való egyesítését az 1886:XIII. t.-cz. 162. szakasza alapján engedte s a közös községnevet az 1898:IV. t.-cz. 2. szakasza alapján „Stubnyafürdő” községnevében állapította meg.

A spanyol király Budapesten.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 2.

A spanyol királyi pár egyszerre népszerű lett Budapesten. A főváros közönsége ma is nagy érdeklődést tanúsított a fejedelmi vendégek iránt. Az utcákon egész nap nagy tömegek jártak, várva az udvari fogatok feltűnésére. A látványosság azonban jó soká váratott magára, mert a spanyol királyi pár csak a déli órákban hagyta el a várpalotát. Délelőtt együttesen látogatták meg Klotild főhercegnőt, Frigyes főherceget és Gizella főhercegnőt. Ena Viktória királyné azután dezsönére ment József főhercegekhez. Ezalatt a spanyol király szemlét tartott ezrede, a 38. gyalogezred felett s utánna részt vett az ezred tisztjei által rendezett dezsönén. Majd szintén együttesen szemlélték meg a Szépművészeti és a Mezőgazdasági muzeumot és résztvettek a Park-klub által tszteleltükre adott öt órai teán.

Mai részletes tudósításunk a következő:

A spanyol király tegnap rögtön megérkezése után királyunknál csaknem egy óra hosszúra tartó magánlátogatást tett. Ez alkalommal, mint félhivatalosan közlik, a spanyol király köszönetet mondott királyunknak a megtisztelő fogadtatásért, egyúttal pedig megragadta az alkalmat, hogy a királyné nevében is a legforróbb szerencsekívánatait adja át az uralkodónak havan éves osztrák császári jubileuma alkalmából.

A spanyol királyi pár ma reggel kilenc órakor a királyi vár Zsigmond-kápolnájában misét hallgatott. Azután a spanyol király visszavonult, hogy Vislianna márkival államügyeket intézzen el. Délfelé a király a királynéval kikocsikázott a városba. Mindenekelőtt Klotild királyi hercegnő palotájába hajtattott a királyi pár, hogy Klotild hercegeasszonytól látogatást tegyen, majd az Angol királynő-szállóba, ahol Izabella királyi hercegeasszonytól és Frigyes királyi hercegnőt tett látogatást. Onnan a spanyol királyné József királyi hercegehez ment családi villásreggelire, míg a király a katonai kaszinó épületéhez hajtattott.

A tisztí kaszinóban.

A katonai kaszinót, ahol a spanyol királyt magyar ezredének tisztikara villásreggelin vendéglátta, ez alkalmából pompásan feldisznítették. Az ezred tisztikara a kaszinó nagytermében gyűlt egybe, ahol a táborkari kar számos tagja is megjelent.

Alfonzó király báró Steininger altábornagyval a kaszinó Veres Pálné-utcai kapujánál szállott ki fogatából, míg spanyol kísérete a Váci-utcai kapunál ment fel a kaszinóba. Az épület udvarán a 38. gyalogezred két zászlóalja teljes díszben volt föllálítva. Ott Surányi altábornagy, térparancsnok, Ziegler altábornagy, hadtestparancsnok-helyettes, báró Karg vezérőrnagy, valamint a 38. gyalogezred parancsnoka, Leitschait ezredes fogadta a királyt. Leitschait ezredes jelentést tett a királynak, aki átvette a rapportot, megtekintette a föllállított katonaságot és tetszésének adott kifejezést a katonák tartása fölött.

Az első emeleti teremben először a táborkari kar tagjait mutatták be Alfonzó királynak, aki azután mint ezredtulajdonos, Leitschait ezredessel ezredének tisztjeit mutatatta be magának. Ez alkalommal a spanyol király élénk érdeklődéssel tudakozódott az ezred szolgálati viszonyairól és megszólítással tüntette ki a tisztikar több tagját.

Déli félegy órakor kezdődött a királyi tiszteltetésre adott reggeli. A király sikerült arcképevel díszített, csinosan kiállított étlap a következő volt:

le 2. octobre 1908.

Menu
Olio,

Fogas du Balaton Sauce Mousseline
Cotelettes de Veau,
petits pois Haricot et pompes frits.
Selle de Chevreuil á la Richelieu,
Chapons de Styrie,
Salade variée — Compot Californie,

Bombes Parfait Royale,
Fromages,
Fruits Assorties,
Mocca — Liqueurs,
Biére de Kőbánya,
Neszmélyi szemelt,
Egri bikavér,
Champagne

Az ebéd alatt az ezred zenekara szép program keretében magyar dalokat is adott elő. Pezsgőbontáskor Leitschaft ezredes, ezredparancsnok német nyelven a következő felkészítőt mondta:

Felséges uram! Engedje meg Felséged, hogy a Felséged dicsőséges, legfelsőbb nevét viselő császári és királyi osztrák-magyar 38. gyalogezred itt egybegyűlt tisztikara nevében a legbensőbb és mélyen átértett köszönetet nyilvánítsam azért a különös jószágért és kegyért, hogy Felséged közöttünk megjelent s egyuttal kérem, fogadja annak biztosítását, hogy ezen ezred összes tagjainak szíve bámullattal, tisztelettel és különös nagyrabecsüléssel dobog Felséged felé; igaz büszkeséggel tölt el annak tudata, hogy Felséged az, aki élünkön áll és ezt a nagy megtiszteltetést és kitüntetést minden alkalommal méltányolni tudjuk. Engedje meg Felséged, hogy az itt jelenlévő előjárókat és az ezred tisztjeit arra kériem, emeljenek poharat Felséged egészségére, ő felsége, a legfenségesebb királynéra, Felséged legfenségesebb családjára, Felséged dicsőségkoszorúza hadseregére igazlelkű katonák szívéből háromszoros dörgő éljenti kiáltva: Ó Felsége, legfenségesebb ezredtulajdonosunk, XIII. Alfonz, Spanyolország királya éljen! Éljen! Éljen!

Dörgő visszhangja kelt a toasztoknak, amelyre a spanyol király a következőképen válaszolt:

Uram! Életem egyik leghőbb kívánságát látom teljesülve, midőn ezredem kedves bajtársait látom és közvetlenül, személyesen megismerhetem. Tudom, mekkora megtiszteltetés vált osztályrészemül, midőn a 38. magyar gyalogezred tulajdonosául kineveztettem. Tudom, hogy eredetileg spanyol ezred volt és hogy a hét éves háboruban méltón és diadalmasan harcolt lobogója dicsőségéért. Vitéz és derék volt ez ezred, vitéz és derék legyen továbbra is jelgője, ha a hazának szüksége lesz az ezredre. Tudom, hogy hűség és vitézség által fog kitűnni ez ezred mindenha a jövőben is. Hálával vagyok eltelve Ferencz József király és császár iránt azért a kegyért, amelyet irántam tanúsított, midőn ezen ezred tulajdonosává kinevezett. Poharamat a nagyra-becsült császár és király dicsőséges hadseregére emelem, a 38. magyar gyalogezred egészségére, különösen pedig a magyar-osztrák hadsereg legfelsőbb, leg-tiszteltebb és legkegyesebb hadurának, Ferencz József királynak és császárnak egészségére és hosszú életére.

A spanyol király német nyelvű beszédét háromszoros hoch-chal és egy magyar éljennel fejezte be, mire a katonai zenekar a Gotterhaltet játszotta. A király azután cerclét tartott és majdnem valamennyi tisztet megszólította. Örömeinek adott kifejezést, hogy a tisztikart megismerhette és csodálattal emlékezett meg a legénység magatartásáról. A villásreggeli után az egész társaságot lefényképezték. A felvételt, amely kitűnően sikerült, Erdély cs. és kir. udv. szállító csinálta.

A spanyol királyt igen kellemesen lepte meg a kaszinó nagytermének gyönyörű virágdisze és tetszésének több ízben kifejezést is adott. Az izléses virágdiszek Nagy Imre Fővám-tér 5. sz. alatt lévő virágkereskedéséből kerültek ki.

A szépművészeti muzeumban.

Alfonz spanyol király a 38. gyalogezred tisztikaszinójában lefolyt reggeli után félháromhor udvari fogaton báró Steininger tábornagy és hadsegéde kíséretében a Városligetben levő Szépművészeti Muzeumba hajtatott. Az egész utvonalon, amerre elhaladt, az összegyűlt közönség lelkesen megéljenzte az ifjú királyt, aki az éljenzést barátságos mosolygással viszonozta. A Szépművészeti Muzeumban bejárójánál gróf Apponyi Albert kultuszminiszter fogadta a spanyol uralkodót, néhány szóval üdvözölte s nyomban közölte a királylyal, hogy Éna királyné üzenetet küldött a számára.

— Nos, hát nem jön a Muzeumba és mit izent?

— Végtelenül sajnálja, de kissé fáradt s így csak a Parkklubban találkozhatik felségeddel.
— Én is igen sajnálom, pedig tudom, hogy itt sok szépet láthatott volna.

A párbeszéd után gróf Apponyi bemutatta a királynak a muzeum igazgatóit, akikkel szintén szívesen szorított kezet, majd nyomban felhaladt kíséretével az emeletre és megkezdődött a szemle. A kalauz tisztét a miniszter fölkérésére dr. Térey igazgató töltötte be, akivel a felség nyomban élénk beszédbe vegyült. A társalgás mindvégig francia nyelven folyt. A képtárban való belépésénél mindjárt lebilincseltek figyelmét a hatalmas, tágas terem s az előkelő, izléses rendezés. Legelsőben a képtár eredetét tudakolta s aztán ugyancsak jól szemügyre vette minden nevesebb alkotását. Leghosszabban a kis spanyol teremben időzött s hogy a hat Murillo-képet látta egy falon, elragadtatással szólt az urakhoz:

— Ugy-e, hogy nagy ember volt ez a művész. Órákig gyönyörködhetik az ember egy-egy képénél.

Nagyon szépnek találta a négy Goya-képeket is, különösen Bermudesné arcképét, amely-nél Térey elmondotta, hogy Apponyi támogatásával szerezték meg a muzeumnak.

— Egyik legszebb Goya-kép, amelyet valaha láttam, — jegyezte meg a király — s gratulálok az urak izléséhez.

Megbotránkozással beszélt azután arról, hogy egy bécsi czég egy egész sereg Goya-képet megvásárolt s így tömérdek műkincs veszett el Spanyolországra nézve.

Szemle közben újabb üzenetet küldött a királyné s gróf Apponyi nyomban közölte a királylyal:

— A királyné üzeni Felségednek, hogy nyomban utnak indul.

— Ugy, akkor sietnem kell, — szólt és most már gyorsabban haladt a termeken át. De azért mégis megállt a Tiepoló kettős arcképe előtt és kétszer is megismételte:

— Gyönyörű! Gyönyörű!

Majd beszélt saját Tiepolóiról, amelyeknek a reprodukálását most megengedte.

— A halhatatlan alkotásokat ismernie kell az egész világnak, — jegyezte meg.

Le-lehajolt, hogy jobban lássa egy-egy angol mester festményét, majd Lebynek a richmondi hercegnőt ábrázoló arcképe előtt kedves quiproquo mondott el.

— Az urak bizonyára nem ismerik azt a kedves történetet, amely ehhez a világhírű szép asszonyhoz illeszkedik? Egy ezredre lett volna szüksége a skótoknak s azt sehogy se tudták összeverbuválni. Erre a szép asszony vállalkozott rá, hogy ő majd összeszedi az ezredet. Kihirdette, hogy aki katonája lesz az ezrednek, az háromszor megcsókolhatja őt. És napok alatt már háromezer katona állott a zászló alá.

A 15-ik és 16-ik századból való magyar művekre azt jegyezte meg, hogy nagyon is megálszik rajta az idegen befolyás. Még a Van Dycket, Teumerst nézte meg, aztán sietett, hogy el ne késsék további látogatásairól. Bucszáskor ismételt gratulált gazdag gyűjteményükhöz és ismét szívélyesen szorított kezet Apponyival, Kammererrel és Téreyvel s a közönség lelkes éljenzése közben elhajtattott, hogy a mezőgazdasági muzeumot tekintse meg.

A Mezőgazdasági Muzeumban.

Fél négy órakor érkezett a spanyol király a Mezőgazdasági Muzeumhoz, amelynek bejárójánál Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Saarossy-Kapeller Ferencz min. tan., igazgató, továbbá Steiger és Kovácsi helyettes igazgatók fogadták. Az uralkodó végigjárta az egész muzeumot, amelynek beható megismerése után megköszönte a miniszternek és az igazgatóknak a kalauzólást, majd kocsi-árral és a Park-Klubba hajtatott. A Mezőgazdasági Muzeum körül Sali rendőrtanácsos és Pavlik főfelügyelő teljesített rendőri szolgálatot.

A Park-Klubban.

Éna Viktória spanyol királyné délután három órakor Mária Annunziata főhercegnővel az Albrecht-uton, Földő-utcán, Andrásy- és Stefánia-uton át a Parkklubba hajtatott, ahol bevárta Alfonz királyt. A spanyol királynét az

egész utvonalon, amerre elhaladt, lelkesen ünnepelték.

A Parkklub körül rengeteg nézőközönség gyűlt össze már a spanyol királyné érkezése előtt. Amikor pedig a spanyol király közeledését jelentették, az egész környék szorongásig megtelt kíváncsi emberekkel. A spanyol királyt a Parkklub bejárójánál gróf Szapáry igazgató és Jekelfalussy Zoltán háznagy fogadták. A király néhány percig beszélgetett az urakkal, azután a társaság a belső termekbe vonult téra. A Parkklubban az arisztokrácia csaknem teljes számban volt jelen. Tea után a királyi pár ismét a várba hajtatott, hogy előkészületeket tegyen a családi ebéden való megjelenésre.

Az ebéd.

A spanyol királyi pár tiszteletére ma este a királyi vár szertartástermében 84 teretűki dísz-ebéd volt, amelyen ő Felségén kívül résztvettek: XIII. Alfonz, Spanyolország királya, Viktória, Spanyolország királynéja, Ferencz Ferdinánd trónörökös, Frigyes és József főherczegek, Mária Annunziata, Izabella, Klotild, Anguszta, Izabella Mária, Gabriella és Erzsébet Henriette főherczegnők, Lipót, György és Konrád bajor herczegek, Allendesalazar spanyol külügyminiszter, San Carlos herczegnő, spanyol főudvarmester-nő, Viána márkai spanyol főudvarmester, Casa Arellano spanyol nagykövet, Santo Mauro herczeg spanyol palotafőnök, Don Palamino spanyol udvari felügyelő, Vallin F. spanyol követségi tanácsos, De Espeleta és De Vigo spanyol követségi titkárok, De Aguillar spanyol attasé, Don Roig de Luis spanyol katonai attasé, Quione de León spanyol kamarás, Del Grove gróf spanyol ezredes; Wekerle Sándor dr. miniszterelnök és neje, Apponyi Albert gróf és neje, Darányi Ignác, Andrásy Gyula gróf, Zichy Aladár gróf, Kossuth Ferencz, Günther Antal dr., Jekelfalussy Lajos és Josipovich Géza miniszterek, Beck báró osztrák miniszterelnök, Korytowski lovag és Klein dr. osztrák miniszterek, Desseffy Aurél gróf, a főrendiház elnöke, Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Welsersheimb Rudolf gróf madridi osztrák-magyar nagykövet és neje, Cziráky Béla gróf főudvarnagy és neje, Festetich Taszilo gróf főudvarmester és neje, Csekonics Endre gróf főasztalnokmester és neje, Apponyi Sándor gróf főkamaramester és neje, Bánffy György gróf főajtónállómester, Rauch Pál báró horvát bán, Wimpffen grófnő és Hoyos grófnő főudvarmesternők, Apponyi Lajos grófnő, a magyarországi udvarnagy neje, Wlassics Gyula, a köz-igazgatási bíróság elnöke, Fejérváry Géza báró tábornagy, a darabontestőrség kapitánya, Karátsonyi Jenő gróf és neje, Fiillepp Kálmán főpolgármester, Bárcey István polgármester, Boda Dezső dr. főkapitány, Puteáni bárónő, D'Orsay grófnő, Szirmay grófnő és Ludwigstorff bárónő udvarhölgyek, Klobucsár lovassági tábornok, Steininger báró tábornagy, Surányi, Littke, Ziegler lovag, Minarell-Fitzgerald és Balás altábornagyok, Montenuovo herczeg második főudvarmester, Paar gróf lovassági tábornok és Bolfras báró tábornagy főhadsegédek. Ő Felsége jobbján a spanyol király, balján pedig a spanyol királyné ült.

A pezsgőnél poharat emelt a király és a következő felkészítőt mondotta:

Midőn a múlt évben egészségi állapotom azt az áldozatot követelte tőlem, hogy Felséged látogatásáról le kellett mondanom, eielett érzett fájdalmamat csak az a remény enyhítette, hogy szeretetreméltó szándéka ez év folyamán megvalósul.

Felsgéteknek nagy hálával tartozom, hogy kívánságomat teljesítették.

Azt a szerencsét, hogy fenkölt nejét végre megismerhetem, Sire, fokozza az öröm, hogy magyar királyságom fővárosában fogadhatom Önöket. Másrészt gyarapítja Felsgétek iránt érzett hálámat az, hogy uralkodásom hatvan éves évfordulója alkalmából üdvözölni voltak szivesek. Újabb hálával tartozom Önnek, Sire, azért a magas katonai kitüntetésért is, amelyet Nekem adományozott s amely új köteléssel fűz a vitéz spanyol hadsereghez, amelynek tagjául eddig is büszkén vallottam Magamat.

Felséged irántam táplált érzelmeinek e

becses tanúságait tapasztalva, legyen szabad körünkben való időzésében újabb megnyilvánulását látnom annak a barátságának, amely, függetlenül a közeli rokonság szoros kötelekeitől, sohasem szűnt meg Házainkat egyesíteni; s a barátság e bizonyítékaihoz szerencsét kell kívánnom Önmagamnak azon kitűnő viszony érdekében, amely Ausztria-Magyarországot Spanyolországhoz fűzi, amelynek üdvé szívem legforróbb és legbensőbb kívánsága.

Felette szerencsésnek érezve Magamat, hogy Felsőteket köszönhetem és előszóval biztosíthatom benső barátságomról, az Ön egészségére, Sire, a királyné és az egész királyi család egészségére emelem a poharamat.

Alfonz király erre a következőleg válaszolt:

Sire! A legmélyebb meghatottsággal adom át császári és apostoli királyi Felsőgednek a Magam és a királyné szerencsekívánatait jubileumára.

Ezen emlékeztetés alkalom Elöttem nemcsak a monarchia történetében korszakot alkotó dátum, oly szuverén példája nyújtván, akit hatvan éves uralkodás után az egész világon éppoly szeretettel és hódolattal vesznek körül, mint saját államaiban; de ereimben a Habsburgok vére folyik, természetes tehát, hogy lelkem legmélyén büszke vagyok arra, hogy Felsőgedhez családi kötelek fűznek.

A királyné és Én nagy aggodalommal kísértük a betegség lefolyását, amelyben császári és királyi Felsőged a legutóbbi évben szenvedett és kimondhatatlan örömeinkre szolgál, hogy immár megtehettük az elhalasztott látogatást, amely megengedi nőmnek, hogy személyesen fejezhesse ki Felsőgednek az Enyémnél nem kisebb szeretetét és tiszteletét. Vajha Isten még sok esztendőn keresztül örízze meg Felsőged drága egészségét uralkodásának dicsőségére.

Sire! Amidőn Önnek a spanyol hadsereg legmagasabb rangját adományozom, egyúttal igen nagy kitüntetésnek tartom hadseregemre nézve, hogy Felsőged dicső neve annak élén szerepel. Én a Magam részéről köszönetet mondok Felsőgednek, hogy ismét emelni kegyeskedett az osztrák-magyar hadseregben viselt rangomat és szerencsésnek érzem Magamat, hogy tulajdonosa vagyok egyik legszebb ezredének, amelynek hősi története felidéri V. Károly és Don Juan d'Austrias hőstetteinek halhatatlan emlékeit, amelyek örök ideig élnek a spanyol nép szívében.

A szoros barátság, amely közeli rokonságunktól eltekintve is, mindenkor egyesítette Házainkat és a kitűnő viszony, amely Spanyolország és Ausztria-Magyarország között fennáll, állandó gondozáson tárgyát képezik és minden alkalmat fel fogok használni arra, hogy Felsőgednek erről bizonyítékokkal szolgáljak.

Amidőn ismétlem a legforróbb és legbensőbb kívánságokat, amelyeket a királyné és Én, császári és apostoli királyi Felsőged boldogságát illetőleg táplálunk, poharamat Felsőged egészségére, az egész császári család egészségére és Ausztria-Magyarország üdvére írtam.

A beszédek igen mély hatást tettek a jelenlévőkre s a társalgás hangja e hatás alatt mindvégig a lehető legszívélyesebb volt. Az ebéd meglehetősen korán ért véget, mert a társaságnak készülnie kellett a Karácsonyi-estélyre.

Bál a Karácsonyi-palotában.

Fejedelmi vendégek előtt nyitlak meg ma este a krisztinavárosi gyönyörű Karácsonyi-palota fényes termei. A főiri világ, a magyar közélet és a társadalom kitűnőségei várták a nagy alkalomra remek izlással, mesés fényűzéssel díszített grófi palotában a

fejedelmi udvart és fejedelmi vendégeit, a spanyol királyi párt és az uralkodók, főhercegek és hercegek kíséretét. A palota homlokzatáról a spanyol és a magyar nemzeti lobogókat lengette az esti szellő. Fiatalos villamos ivlámpák derűs fényt szórtak a főiri palota előtt elterülő parkozott udvarra, amelynek sugara elhatoltak a közeli Vérmezőig, ahonnan kíváncsiak nagy sokasága nézte a bejárat elé robogó kocsikból pompás ünnepi öltözékekben kiszálló vendégeket.

Az arisztokrácia hölgy- és férfi-tagjai nagy számban jelentek meg; a hölgyek páriát ritkító pompát fejtve ki estélyi öltözékekben és különösen az ékszerdíszben.

Megjelentek a magyar kormány tagjai: Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök (nejevel), gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter (nejevel), gróf Andrássy Gyula, Darányi Ignác, Jekelfalussy Lajos (nejevel), Kossuth Ferencz, gróf Zichy Aladár (nejevel), Günther Antal és Josipovich Géza miniszterek, báró Rauch Pál horvát bán, gróf Hadik Sándor, Popovics Sándor, Márffy Albin, Mezőssy Béla, Meskó László, Imling Konrád, Molnár Viktor, Tóth János, Szerényi József, Deésy Zoltán, Kupecz Ödön, Szalay Péter, Ludvig Gyula, Bolgár Ferencz államtitkárok, a közös miniszterek és az osztrák kormány elnöke és Budapesten időző tagjai, az országgyűlés két házának elnökei, Justh Gyula és gróf Dessewffy Aurél, Náray Lajos és Rakovszky István képviselőházi alelnökök, Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, Bernáth Géza, a kir. Kuria második elnöke, Dárday Sándor, az állami számvevőszék elnöke, Csathó Ferencz, a budapesti kir. ítélőtábla elnöke, Várossy Gyula kalocsai érsek, Berzeviczy Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Latkóczy Imre, a közigazgatási bíróság másodelnöke, Szivák Imre, a Budapesti Ügyvédi Kamara elnöke, Herteleny Ferencz és Náray Tamás főispánok, Pillepp Kálmán főpolgármester, Bárczy István polgármester, Rózsavölgyi Gyula és Vaszielievits János alpolgármesterek, Czárán István főügyész, Libits Adolf udvari tanácsos, Szegedy-Maszák Aladár kormánytanácsos, Ábrányi Kornél min. tanácsos, Kohl Medárd püspök, gróf Vay Péter apostoli protonotárius, dr. Nemes Antal prelátnak, báró Fejérváry Géza testőrkapitány, gróf Bánffy György főajtónállómester, gróf Zichy Nándor kir. tárnokmester, Széll Kálmán, Bogdanovics Luczian szerb patriárka, Szápáry László és Pál grófok; a tudományos, az irodalmi és a művészeti élet tagjai közül ott voltak a többek között: Thaly Kálmán, Benczur Gyula, Zala György, Gajdary Ödön, Korányi Sándor, Hubay Jenő, dr. Farkas László, Vámbéry Armin, dr. Grósz Emil, báró Dóczy Lajos, Márkus Miksa udvari tanácsos, Lányi Zsigmond és Engel Sámuel szerkesztők, Kosztka Emil és ifj. Wlassics Gyula; a Bécsben székeltő diplomáciai karnak ez idő szerint Budapesten tartózkodó tagjai majdnem teljes számban.

A hatalmas vendégsereget a ház ura, gróf Karácsonyi Jenő titkos tanácsos és neje szül. Andrássy Karolin grófnő fogadták a palota vörös márványoszlopokon nyugvó vesztibüljében, amelyet óriási pálmák és egyéb tropikus növényzet foglalt körül. A palota mögött elterülő parkban, amelynek elején szökőkút csobogott, sok száz villamos izzólámpa és színes mécses szinte nappali fényességet árasztott szét. Az első emeleten, ahova aranyozott rácsú és süppedő szőnyegekkel borított lépcső vezet, a termek egész sora állott nyitva a vendégek befogadására. A lépcsőházból nyíló első teremben, amelynek oldalain az egész falat befedő négy festmény látható, két nagy asztal volt terítve az uralkodók és a fenségek számára. Jobbra e szobától fekszik a vörös szalon, melynek pompás kandallója mellett sikerült fényképfelvételben látható ő felsége, amint a palota előtt fekvő Vérmezőn szemlét tart a helyőrség felett. A szomszédos kínai szalonban általános feltűnést keltettek a távoli idegen világrészből származó hatalmas vázák, szobrok és szekrények. Az idénylő porcellán-teremben, melynek ablakait néhez kékselyem-függönyök takarják, a tea-asztalok állottak. A palota jobb szárnyában fekszik a nagyméretű táncterem, amely szinte feledhetetlen benyomást gyakorol. A terem közepéről lefőgő óriási csilláron kívül még tizenkét nagy csillár és sok apróbb díszlámpa ragyogó villámfénye megsokszorozva verődött vissza a tükörfalakról, melyek mentén bordószelvény ülőhelyek sorakoztak egymás mellé. A tánchoz Berkes Béla cigánybandája és a Bachó karmester vezetése alatt álló 1. magyar honvédkerületi zenekar szolgáltatta a zenét. A tánczosokat a vendéglátó grófi pár értékes emléktárgyakkal lepte meg; a férfiak a grófi cziporral ellátott ezüst gyufatartót kaptak, a hölgyek pedig szép selyemernyőket,

melyekre száraz villamos batériával felszerelt kis ridikül van csatolva; az ernyő botjának végén a tánczosnő tetszése szerint ki-kigyuladt az apró villamos láng.

A vendégek nagy meglepetésére szolgált a táncterem egyik végében elhelyezett, háromszáz villamos izzólámpa fényétől kápráztatóan csillogó kerékformájú alkotmány, amely a fűzértánczhoz volt elkészítve. A forgó kerékben kis szekrénykéék virágokkal voltak megtöltve, amelyeket a tánczosok kieszettek és velük tánczosnőt választottak. A tánczteremből az aranyozott rokkokóbutorokkal berendezett újabb vörös szalonon át a Napoleon-szobába jutottak a vendégek, ahol ő felségeik és a fenségek számára teaasztalok voltak föllállítva. A terem lila virágokkal kihimezett világossárga selyembutorain kívül a nagy Napoleon kincseket érő gobelinjei keltettek általános feltűnést. A lépcsőházból jobboldalt a képtárba jutni, amelynek falai régi és újabbkori mesterek nagyértékű művészi alkotásaival vannak tele aggatva. E teremben az udvari kíséretnek számára egy hatalmas asztal és több kis asztal volt dusan megterítve. Lent a földszinten a könyvtárhelyiség dohányzótermeknek volt berendezve, s itt állott a férfivendégek büfféje is. Az ebbe nyíló téli-kertben volt a büffé a társaság előkelő hölgytagjai számára.

A palota termei már 9 óra tájban megteltek vendégekkel, úgy, hogy amikor a ház ura és uronője az udvari diszebedről palotájukba érkeztek, már a társaság egy részét ott találták. Tíz órakor megérkezett József főherceg és Augustia főhercegnő, Roskoványi százados szolgálattevő kamarás és D'Orsay grófnő udvarhölgy kíséretében. Néhány percczel később jöttek Frigyes főherceg és Izabella főhercegnő leányaikkal, Gabriella és Izabella Mária főhercegnőkkel; kíséretükben voltak saintquentini gróf Bigot főudvarmester, Wimpfen grófnő főudvarmesternő és Ludwigstorff bárónő udvarhölgy. A fenségek felvonultak az első emeletre. Ezután Ferencz Ferdinánd főherceg trónörökös Annunziata főhercegnővel érkezett a grófi palotába; a főherceg ulánus-ezredének egyenruháját viselte; kíséretükben voltak: Hoyos grófnő főudvarmesternő, gróf Nostitz főudvarmester, Puteanoi bárónő udvarhölgy, báró Rumerskirch kamarai előjáró.

Pél tizenegyre járt már az idő, amikor a spanyol királyi pár megérkezett. A vesztibülben gróf Karácsonyi Jenő és neje, mély tisztelettel üdvözölték a fenségeket. Viktória királynő karját nyújtotta gróf Karácsonyinak. Alfonz király pedig Karácsonyi grófnét vezette karján. A spanyol király ezután már lovassági tábornoki egyenruhában jelent meg. A királyi pár a bálterem mellett levő szalonban, ahol a fenségek is egybegyűltek, cerclét tartott. A király megszólította a magyar kormány tagjait, elsőnek dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt, aki már új spanyol rendjével jelent meg. Megszólítással tüntette ki Jekelfalussy Lajos honvédelmi minisztert, akinek mellén szintén látható volt új spanyol rendjele. Kossuth Ferenczet, gróf Andrássy Gyulát és gróf Apponyi Albertet, ezenfelül Széll Kálmánt is. Közben a királyné a fenségekkel és a ház uronőjével társalgott. Ferencz Ferdinánd trónörökös is hosszabb ideig beszélgetett dr. Wekerle miniszterelnökkel.

A bálra előtt a spanyol királyi pár teljes kísérete is; ott voltak Allendasalazar spanyol külügyminiszter, de Vigo nagykövetségi titkár, Viana márkai főudvarmester, gróf del Grove ezredes szárnysegéd, a spanyol király mellé beosztott díszkíséret tagjai; és Schwarzenberg herceg attasé; San Carlos hercegnő főudvarmesternő, Santo Muro herceg palotafőnök, Don Palamino udvari felügyelő, Quiones de León kamarás.

Megjelentek a bálon Lipót, György és Konrád bajor hercegek is, és királyunk ő felségének kísérete: Montenuovo herceg második főudvarmester, gróf Paar és báró Bolfras főhadsegédek, báró Brouh, Spányik és Pongrácz szárnysegédek, dr. Kerzl vezértánczos, Daruváry osztályfőnök, Nepallek udvari szertartási igazgató, Schiessl lovag kabinet

igazgató, Margutti szárnysegéd, Bartha őrnagy, báró Nagy Géza kabinetirodai osztálytanácsos, Prileszky Károly udvari gazdasági igazgató, Csörgeő Bertalan kabinetirodai titkár, gróf Kinsky első lovászmester.

A táncz háromnegyed tizenegy órakor kezdődött, még pedig négyessel, amelyben az első pár Viktória királyné és gróf Karátsonyi Jenő volt, vis-a-vis-jük Mária Annunziata főhercegnő József főherceggel, a második pár Alfonz király és Karátsonyi Jenőné grófné volt, vis-a-vis-jük Augusta főherceggasszony Santo Muro herceggel, a harmadik pár Karátsonyi Médi grófkisasszony György bajor herceggel, vis-a-vis-jük Karátsonyi Mari grófkisasszony Konrád bajor herceggel. A táncz mindvégig jó hangulatban és fesztelen közvetlenséggel folyt. Féltenkettő után a társaság gazdagon terített asztalokhoz ült, majd pedig a felségek és a fenségek a teasztalokhoz vonultak.

1/2 óra volt, amikor a spanyol királyi pár és a fenségek eltávoztak a palotából, miután a vendéglátó házigazdának és neijének a legnagyobb elismerés hangján mondtak köszönetet a magyar főuri vendégszeretetért, melynek kifejtésében gróf Karátsonyi és neje szinte vetélkedtek egymással. Utánuk a társaság is oszladozni kezdett. Kinn a palota előtt még éjfél után is a kíváncsiak óriási tömege várakozott és a rendőrségnek nem csekély fáradságába került, hogy a rendet fenntartsa.

A bál folyamán a vendégeknek becses emlékekkel kedveskedett a vendéglátó grófi pár. Gyönyörűen sikerült plakettet készítették, amelynek előlapján a spanyol király és királyunk képmása látható, míg a hátsó lap a Karátsonyi palotát tünteti fel, alatta „1908.” évszámmal.

A tolettek.

A szebbnél-szebb estélyi öltözetekből idejegy-zünk néhányat:

Ena Viktória spanyol királyné fehér, gazdagon arany és gyöngyökkel himzett tolettet viselt rózsaszín sifonra dolgozva.

Izabella főhercegnő gazdag, fehér atlasz-tolettben jelent meg.

Izabella Mária és Gabriella főhercegnők rózsaszín alaku ruháit gyengéd csillám-himzés övezte, venis-aplikációval, a derék moharózsaguirlandokkal volt díszítve.

Apponyi Lajos grófnő lila selyem tolettet viselt gyöngy-himzéssel és nagyon szép csipke-aplikációval.

Apponyi Adél grófnő krém foulard-tolettet viselt leheztzerű csipke-diszszel.

Apponyi Teréz grófnő atlasz princessz-tolettben volt.

Széchenyi Viktor grófnő sárga selyem-tolettéjével tünt fel.

Széchenyi Géza grófnőn szürke selyem tolette volt.

Esterházy Margit hercegnő aczélfekete csillám-rulában jelent meg.

Zichy Jánosné grófné kék tül tolettet viselt ezüst- és gyöngy-himzéssel, a derék és alj tarka himzésű motívumokat mutattak.

Szegedi Gina csillagkeresztes hölgy valódi, régi, antik nehéz, csipke-tolettet viselt.

Nákó Sándorné grófnőnek rendkívül gazdag tolettje volt világoskék lybertyből, gyönyörű szép bordűrrel és selyem-rojtokkal.

Széchenyi Erzsébet és Marietta grófnők fehér habos és könnyű tolettekben jelentek meg, arannyal, csipkével és világoskék crep de Chine-diszszel.

Sztáray Sándorné grófné fehér creppe de chine tolettet viselt csipke-fodorral és nagy echarpel.

Odescalchy Lili hercegnőnek sárga selyem tolettje volt, creppe de soieval díszítve.

Széchenyi Mikes grófnő ezüstgyönggyel gazdagon díszített bársony-tolettben jelent meg.

Zichy Marietta grófnő izléses zöld duchesse tolettet viselt, ezüst himzéssel és valódi csipkéekkel.

Alfonz király lovassági tábormok.

A király, mint értesülünk, XIII. Alfonz spanyol királyt, a 38. gyalogezred tulajdonosát a közös hadseregben lovassági tábormokká nevezte ki. Alfonz királyt nagyon meglepte ez a nem várt kitüntetés és első dolga az volt, hogy egyenruhát rendelt magának, amelyet az elképzelhető legnagyobb gyorsasággal készítettek el, úgy, hogy a király gróf Karátsonyi mai estélyén már ebben az egyenruhában jelent meg.

A spanyol király vadászaton.

A „Budapesti Tudósító” jelenti, hogy XIII. Alfonz spanyol király Frigyes főhercegnél és Iza-

bella főhercegnőnél tett mai látogatása alkalmával közölte a főhercegi párral, hogy a bélyei vadászatokra való meghívást elfogadja és hogy október 8-án neijével együtt Bélyére érkezik, ahol egy hétig fognak időzni. Ena Viktória királyné, a főhercegi párnál tett látogatása alkalmával szinte bámulattal nyilatkozott a magyar főváros szépségéről, ahol felette jól érzi magát és hozzátette, hogy örül, hogy a tervezett vadászkirándulás alkalmával Magyarország természeti szépségeit is megismerheti. Frigyes főherceg családjával holnap este Bécsbe utazik, ahonnan Izabella főhercegnővel a jövő hét első napjaiban Bélyére megy.

Dejeuner a miniszterelnöknél.

A Magyar Tudósító jelenti: A spanyol királyi pár budapesti látogatása alkalmából a magyar fővárosban időző közös miniszterek, valamint az osztrák kormány több tagja ma délelőtti folyamán meglátogatták dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt. A miniszterelnöki palotába elsőnek báró Aehrenthal Lexa Lajos külügyminiszter érkezett, majd báró Schönaich Ferencz hadügyminiszter, kik rövid idő múlva eltávoztak, azután báró Burián István közös pénzügyminiszter, báró Beck Vladimir osztrák miniszterelnök, Korytovski Witold osztrák pénzügyminiszter, Klein Ferencz osztrák igazságügyminiszter és gróf Esterházy Pál külügyi osztályfőnök tettek látogatást. Déli egy órakor Wekerle Sándor miniszterelnök dejeuner adott vendégei tiszteletére, amelyen résztvettek báró Aehrenthal-Lexa Alajos külügyminiszter, báró Schönaich Ferencz hadügyminiszter, báró Burián István közös pénzügyminiszter, báró Beck Vladimir osztrák miniszterelnök, Korytovski Witold osztrák pénzügyminiszter, Klein Ferencz osztrák igazságügyminiszter, a magyar kormány tagjai közül Kosuth Ferencz, gróf Apponyi Albert és Darányi Ignác, valamint gróf Esterházy Pál külügyi osztályfőnök.

A diadalkapu veszedelemben.

Az Andrássy-ut Váci-köruti torkolatában emelt nagy diadalív, ma este kicsi híján elpusztult. Mikor ugyanis a diadalív villamos lámpáit fölguyították, a hevenyészett kapcsoló-készülék fölmondta a szolgálatot. Rövid zárlat történt és a diadalkapu fa részei lángra lobbantak. A tüzet azonban hamar eloltották s így semmi baj nem történt.

A Protestáns Irodalmi Társaság ülése.

Budapest, október 2.

A Protestáns Irodalmi Társaság tagjai ez évben a fővárosban gyűltek össze, hogy megtartsák évi közgyűlésüket és fölolvassó diszgyűlésüket.

Az irodalmi társaság ünnepségeről a következő tudósításunk számol be:

A közgyűlés.

Az evangélikusok Deák-téri disztermében ma délelőtti 10 órakor tartotta közgyűlését a magyar Protestáns Irodalmi Társaság. A nagytermet zsúfolásig megtöltötte a közönség, melynek sorában ott volt a már nagy számmal itt tartózkodó ref. papság, továbbá Gyurácz Ferencz, Baksay Sándor, Zelenka Pál, báró Prónay Dezső, Kenessey Béla püspök, Koncz Imre kir. tan., Révész Kálmán esperes, Sütő Kálmán, Szilassy Aladár közigazgatási bíró, Szikszay Zoltán, dr. Mikler Károly, Bilkey Pap István theol. tanárok. Az elnöki tisztet Zsilinszky Mihály v. b. t. t. és Antal Gábor ref. püspök töltötték be.

A közgyűlést tíz órakor nyitotta meg Zsilinszky Mihály. Beszédében többek között ezeket mondotta:

— Érzem a feladat nagyságát, amely reám várakozik, és egy Hegedüs Sándor után elfoglalt helyen érzem eröm gyengeségét azon nehézségekkel és erős akadályokkal szemben, melyek prot. evangéliumi egyházunk haladásának és békés fejlődésének útjában tornyosulnak.

Tagadhatatlan tény, hogy a társadalmi élet az egész európai kontinensen forrongásban áll.

Az örökké való változás és fejlődés eszméje át-

hatotta a népek s társadalmak összes rétegeit, de hogy miféle törvény vagy szabály szerint megy végbe a változás, a fejlődés vagy hanyatlás, erre sem a tudomány, sem a tapasztalás kielégítő választ nem ad.

A vallásos hit volt az, melynek működése a társadalmi evolúcióban az észfölköti szentesítést megadta s melyre a fejlődési folyamatban ma is szükségünk van.

Minket közelebből a hazai szociális mozgalmak érdekelnek. Az ész az önzést javasolja, a vallás pedig a felebaráti altruizmust. Csupán észszel, vallásos érzés nélkül, társadalmat fenntartani nem lehet. Krisztust nem egészen alaptalanul nevezték el a szó nemes értelmében vett szociálístának. Mert ő valóban átalakította a társadalmi életet, annak új irányt és új tartalmat adott s az embereket szoros érintkezésbe hozta azon jótékony emberbaráti érzelmekkel, melyek a kereszténység megalapítójának életét vezérelték.

Ezekben a történeti tapasztalatokban hatalmas intőjele rejlik számunkra, hogy a mai társadalmi mozgalmak okaival, céljaival, feladataival és eszközeivel komolyan foglalkozzunk.

— Felhivtuk többször — ugymond — a figyelmet azokra a mulasztásokra, melyek a szociális problémának a protestáns egyházak részéről való elhanyagolásából erednek. De eredménye vaimi csekély volt, mivel a prot. egyház, mint látjuk, bizonyos fásultsággal, mozdulatlanul nézi a fejleményeket.

A protestáns Angliában még a múlt század közepe táján fellépett keresztény szociálísták nagy hatást tudtak elérni azáltal, hogy az önzésre alapított szabad versenyt úgy tüntették fel, mint az erkölcsi romlás forrását. Ennek ellenében az igazi keresztény erények gyakorlását ajánlották, melyeken épül az igazi testvériség.

Határozzuk el, hogy ezentul cselekvőleg belevetünk a társadalmi élet forgatagába és a néptömegek javára reformáljuk saját egyházunkat, hogy az mint erkölcsi testület képes legyen eredményesen szembeállni minden keresztényellenes bünyökkel.

Fel a nagy munkára! Küzdjünk lelkesen, egymást támogatva, mindnyájan világiak és egyháziak, szegények és gazdagok, nők és férfiak, legjobb tehetségünk szerint. A jó siker el nem maradhat. Bizzunk a jobb jövőben, imádkozzunk és dolgozzunk! Ezzel a mai gyűlést ezennel megnyitom.

Most áttértek a közgyűlés egyéb tárgyaira.

A titkári jelentést Szűcs Farkas theol. tanár, a társaság titkára adta elő. Indítványára gróf Tisza Istvánt, Zsilinszky Mihályt, Antal Gábor püspököt, gróf Degenfeld Józsefet, továbbá Eröss Lajost és Kenessey Bélát, az unjannon megválasztott püspököket üdvözli a közgyűlés. Előterjesztette a múlt évi zárszámadást, a jövő évi költségvetést, továbbá a társaság kiadványairól referált a közgyűlésnek.

Elnök meleg szavakban emlékszik meg az irodalmi társaság halottjairól, akik közt Kiss Áron püspök, Ballagi Géza, Bartók György, Duka Tivadar és Weber Samu emlékeinek szentelt részvételjes szavakat.

A számvizsgálók megválasztása után a közgyűlés véget ért.

A diszgyűlés.

Az evangélikusok Deák-téri iskolájának nagytermében tartotta a diszgyűlést, mint a nagygyűlés utolsó aktusát, a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság ma este hat órakor.

Zsilinszky Mihály rövidesen, meleg szavakban köszönti a megjelent közönséget és a diszgyűlést megnyitva, átadja a felolvassó székét Sörös Béla losonci ref. lelkésznek, aki a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság belmissziói munkájáról és feladatáról olvasott fel egy mélyen átgondolt, igen tartalmas értekezést.

Dr. Masznyik Endre pozsonyi teol. igazgató „Egyesek és hatóságok teendője a vallásos irodalom, illetve a M. P. I. T. érdekében” czimen tartott előadást.

Végül Szaboicska Mihály, az ismert nevű költő olvasott fel néhány kedves költeményt nagy tetszés mellett.

A diszgyűlés Antal Gábor ref. püspök záróbeszédével ért véget. A közönség gyakran tapsokkal szakitotta félbe a püspök gyönyörű egyházi fejtegetését. Az ülés este fél nyolczkor ért véget.

Jegyzetek az ujságírók kongresszusáról.

München, szeptember 30.

A berlini ujságíró-kongresszus befejeződött, de mi, akik résztvevünk a kongresszuson, nem lettünk okosabbak. Mi a kongresszus előtt is tudtuk, hogy a porosz hatalmasan előretörő, gazdag és félelmetesen akaraterős nép és most sem tudunk többet, legföljebb azzal gazdagodtunk, hogy egészen közelről láttuk őket és konstátáltuk, hogy a haladásuk és fejlődésük kissé túlságosan programmszerű, nagyon is parancsszóra történő, mondjuk merev.

Az embereket nem hatja át a kultúra minden porczikájukban, csak megtanulják a külsőségeit, bizonyos proceszusok összehatásából kihozzák eredményeit, anélkül, hogy az ember maga teljesen átítatódna kulturával. A mindenütt tapasztalható „Unterofficiersregime“ bizalmatlanná teszi a szemlélt és megdöbben a kulturembert, amikor a haladás, modern művészet és iparművészet mellett ott találja a legföltételebb, legkonzervatívabb katonai szellemet. A szemlélt ezt látva, szívesen elhiszi, hogy ez a fegyelmezett, technikus nép külső formában utána tudja csinálni mindazt, amit a haladás máshol előkészített talajból becsületesen termel, de nem hiszi el, hogy a porosz keresztül-kasul kulturnép. Tulságosan sok van benne az öklelő állatból. Undorító életének a verekedésre való bazirozása, az erő fitogtatása és fejlesztése háborus célokra. Kellemetlen a hadsereg gögje, kellemetlen a császár czézáromániája és kellemetlen az a kaszárnya-levegő, amely egész Poroszországot átlenget. A szabad embert bántja az egyének géppé való lealacsonyítása, a kommandó, amely átharsan a társadalmi, kereskedelmi és művészi életen és amely előhívója látszik lenni mindennek, ami van.

Megengedem, hogy az eredmény óriási. A kommandó hihetetlen dolgokat présel ki a tulajdonképpen ötletelen népből és a külső fejlődés, a gazdagság olyan, hogy rohamosságával csodálkozásra kényszeríti még a poroszok legádázabb ellenségét is.

Pedig mennyi van! Merevségéért, hangosságáért és nyers gögiéért nem szeretik a többi németek, de még egymás közt se tulságosan nagy a rokonszenv. A császár például nem szereti Berlint és Berlin nem rajong tulságosan a császárárt.

Személyesen nem volt szerencsénk hozzá, mert a poroszokat kedvelő Vilmos nem sok súlyt helyez az olyan vendégekre, akik előtt nem lehet olyan kis vastag bottal a kézben puskás és zászlós embereket vezetni. A császár csak az olyan vendéget szereti, akit kivihet a gyakorlótérre, ott felvonultathatja katonáit s azután lóháton, jogarral a kezében bevonulhat Berlinbe a zászló-század élén. Nekünk ugyan hiába mutogatta volna ezt. A kis kurta botnak járó áhitatot mi ugy sem éreztük volna és a puskás emberek csapata legföljebb arra emlékeztetett volna, hogy a florenzi zsoldos-hadak ideje régen lejárt és mi a csudának mászkál ez a sok életerős ember holmi kék ruhákban meg vörös gallérokban, amikor az ut két oldalán villamos száguld és automobil tiúklól.

Ne tessék csodálkozni ezeken a kijelentéseken. Nálunk is van katonaság, de arról így beszélni csak a legvadabb antimilitaristának jut eszébe. De itt az ember szája és tollára tulkodik a gunyolódás a czifra hadon, mert tulságosan kihívó, tulságosan előtérbe tolt a katonaság, lenyomja, visszaszorítja a polgári elemet, a munkás, dolgozó embert; a más légkörben élő ember kell, hogy bizonyos megvetéssel viseltessék a császárok eme dédelgetett papagálytarka játékszere iránt.

A császárhoz — amint említettem — nem volt szerencsénk az egész kongresszus alatt, de mint az ő vendégei, le kellett nyelnünk, a kitűnő „Sardanapal“-t, amelyért most II. Vilmoson kaczag egész Németország. Poroszország a „kiszolgált altisztek birodalma“ titokban, a kedélyes bajorok, zászok és a többiek nyiltan. A „Sardanapal“ ugyanis nagyon hülye darab, amelyet a császár íratott meg kedves népe kiképzésére. A „Sardanapal“ hasznos tudnivaló alázatos alattvalók számára, akik az ostoba da-

rabból megtanulhatják, hogy kell hódolni a császárnak. A keret Ninive, a szereplők: egy császár és a nép. A „Jeder Zoll ein Kaiser“ pózol, a nép huszszor hasra esik: ez a darab. És mert az ügy némajáték, szól a zene és a nép a különböző hasraesések közt karjaival hadonászik, aminek egy könyv szerint, amit a császár magyarázatul íratott, sok mindenféle értelme van.

Még a „gut gedrillt“ poroszok sem akarták bevinni a császármániának ezt a színvonalát és a császár előtt közutálatnak örvendő berlini lapok borzalmasan kifigurázták a császár irodalmi ötletét, amelyet a szerző úgy valósított meg, hogy minden szóval a mai viszonyokra vonatkozik. Önmagát glorifikáltatta a tulambicziózus uralkodó és a némajáték újszólván lázálma II. Vilmosnak, aki ezzel bevallotta ma is, milyennek szeretné látni az imperátort. Hadiszekéren, amelyet négy leigázott, lelánczolt király vonszol a porban fetregő nép sorain át.

Ő felsége helyesen tette, hogy a fölvonások közbén francia pezsgőt és inyenczfalatot szerviroztatott, mert az Európa minden részéről Berlinbe seregett ujságírók ugyancsak haragudtak a rossz tréfiáért. A kitűnően és óriási költséggel rendezett kongresszuson — az egész százötvenezer márkába került, amit nagyrészt a német kereskedők adtak össze — ez volt az egyetlen bántó. No meg oláh „testvéreink“ rendezés, évenként minden kongresszuson megismétlődő orvtámadása. Ezuttal is hazug módon rágalmazták a magyart, fölpanaszolván, hogy itt üldözik és elnyomják a sajtót, de orvtámadásuk ezuttal sem sikerült, mert a kiküldött magyarok a kongresszus tapsai közt keményen utasították vissza a támadást.

Máskülönbén ugy ment minden, mint a karikacsapás. Meglátszott, hogy az abszolút pedáns és mindenre kiterjedő rendezés, a poroszok reszortjába tartozik. Schweitzer, a német alelnök — volt kapitány — olyan aprólékos dolgokra gondolt, hogy a nagy slendriánok, a francziák és a kis slendriánok, a magyarok elbámultak az egyes részleteken. Minden kényelmünk megvolt és a munkát ügyesen sok szórakozás váltotta föl. Automobil-kirándulások, hajózárok a Havelen és a Wannseen egymást követték és különösen kedves gondolat volt, hogy Weimarba és Frankfurtba vittek minket.

A weimari látogatás futó volt, de azok a kevesen, akik bejuthattak a Fürstengruftba, emlékezni fognak arra a negyedórára, amíg élnek. Amig ugyanis a többiek a föllobogóztott liliputi városban, a bájos kicsi házak közt jártak-keltek, vagy megnézegették a Goethe-házat és áhitattal álltak meg abban az alig két méter széles szobában, amelyben a haldokló költő-fejedelem ajkáról elröppent a: Mehr Licht — addig egy körülbelül husz tagu deputáció három koszuval leszállott az egyszerű „Fürstengruftba“, ahol ridog, meszelt bolthajtások alatt szoroson egymás mellett két sima koporsó áll. Goethe — Schiller. Leirhatatlan, mit éreztünk ott a két koporsó mellett. A földre sujtott a nagyság érzése, a mulandóság tudata és a magunk parányi, teljesen céltalan élete. Csupa férfi, akinek álmai voltak, állt ott a két szellemóriás koporsójánál és zokogott. Könyes szemmel léptek az egyes nemzetek képviselői a koporsók elé és néhány szóval hódoltak a nagy költők emlékének. És a többi meghajolt némán, megilletődve és a sok sápadt arczon könyvek peregetek végig. Egész nap nem tudtunk a gyönyörű jelenet hatása alól szabadulni.

Frankfurtban tért vissza a kedvünk. Más város, más levegő. Gazdag, fesztelenebb, mint Berlin és nem olyan friss malterzagu. Festői, ódon, gyönyörű. Egész utczái még most is olyanok, mintha harisnyás, csattos cipőjű, hosszú kabátu kálmárok laknának bennük és az alabárdos polgárórség kopogna végig a kövezeten. Frankfurt vigyáz a patinájára és a multhoz nem nyulhat romboló kéz. Más oldalán hatalmasan lüktet a modern élet, de a mult alkotásait kegyelettel őrzik. E futó beszámoló keretébe nem fér bővebb ismertetése a frankfurti érdekességeknek, de az ilyesmit ugyis lehetetlen leírni. Az ujságíró-kongresszus tagjai, meg azok is, akik jártak már Frankfurtban, hálásak a vezetőségnek ezért az ötletért és valóban

nem tudtunk volna méltóbb és érdekesebb befejezést, mint Frankfurtot és utána Wiesbadent

Tegnap a Rainán üritettük a bucsupoharat és ma már visszatért hazájába a sok tollforgató ember tapasztalatokkal gazdagodva, amelyek közt olyan is van, amely hasznosítható lesz a hazában.

Urai Dezső.

Előfizetési felhívás.

Negyvenharmadik éviolyamát futja az „Egyetértés“, a magyar közönség legkedveltebb, legnagyobb napilapja. Csaknem félszázad éve szolgálja a magyar kultúra, a magyar nemzeti eszmények és a magyar függetlenség ügyét.

Az a hosszú ut, melyet a függetlenségi és negyvennyolczas eszmék törhetetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, amelyeket elért, igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharczósa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelen programja és a jövő zsinórmértéke. S ahogy a multban, ugy a jövőben is pillanatig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy negyvennyolczas eszmék kivívásában.

Az Egyetértés hirszolgálatá elsőrangu, mert ugy a hazai, mint a külföldi hírforrásokkal való összeköttetése révén a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket. Czikkeinket a legkiválóbb publicisták írják, rovataink bővekek és változatosak, közgazdasági, színházi híreink érdekesek és változatosak, szépirodalmi közleményeink magas színvonalon állanak.

Az Egyetértés mind e kiválóságai folytán a magyar olvasó-közönség legkedveltebb lapja s ezt a szeretetet a jövőben fokozott mértékben fogja kiérdemelni.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponkint. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre. . .	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

A püspök zsarolói.

— Párvy püspök a bíróság előtt. —

Budapest, október 2.

A budapesti törvényszék ma folytatta a Párvy püspököt megzsaroló társaság ellen a tárgyalást. A mai tárgyalásnak a Párvy püspök kihallgatása adott érdekességet. Holnap valószínűleg ítéletre kerül a sor.

Mai tudósításunk a következő:

Uj tanuk.

Ma délelőtt fél tíz órakor kezdte meg a bíróság az első tanúnak, Strelisky Sándor fényképésznek kihallgatását.

— Hogyan történt az a Párvy püspök-féle képmegrendelés és ki által?

— Január 28-án este bejött két hölgy a Párvy püspöknek festett képét óhajtották megszerezni. A hölgyek egyike Meszlényi Pálné néven megrendelte a püspök arcképét 300 koronáért. Egy képet postán el is küldték neki, de a levél azzal jött vissza, hogy a címzett nő a Teréz-körut 6. szám alatt ismeretlen.

— Miféle ürügy alatt rendelte meg az illető a képet?

— Azt mondta, hogy a püspök ur rokona neki, ezért akarja megszerezni a képet.

— Így történt ez Kovács Klotild?

— Igen, szóról-szóra igaz.

A tanu megeskütését nem kívánták s így a bíróság mellőzte.

Dr. Fényes Samu védő kérte, hogy id. Plathy Imre tanut a bíróság ne hallgassa ki, mert vallomása semmiféle összefüggésben sincsen a tárgyalás alatti bírpörrel s csak azt czélozza, hogy a vádlottak még jobban lealacsonyítsanak.

A bíróság id. Plathy Imre kihallgatását elrendelte s nyomban meg is kezdte.

— Mit tud a püspök által Kovács Klotildnak tett állítólagos 24.000 korona kártérítési ígéretéről s az ékszerértékelésről?

— Nekem semmiről semmi tudomásom sincsen, s nem is akarok vallomást tenni.

— Tett az ön jelenlétében említést valaha Kovács Klotild arról, hogy neki a püspök kötelező ígéretet tett 24.000 korona megfizetésére, valamint halott-e arról az ékszerértékelésről?

— Nem, soha.

Plathy Zsigmond vallomása.

Plathy Zsigmond fővárosi hitoktatót hallgatta ki ezután a bíróság:

— Mit tud ezen ügyben előadni? Adja elő, hogyan távolították el 1904. február 15-én Kovács Klotildot a plébániáról?

— 1904. évben panaszt emeltek ellenem egyházmegyei hatóságom előtt, hogy én a gazdasszonyommal sétálok és kocsikázom, hogy kivágattam néhány fenyőt s hogy jogtalanul szénát kaszáltattam. Karácsony másodnapjára, 1904-ben beidézték magához Párvy püspök s szóba került köztünk a házvezetőnőm ügye. Arra kértem a püspököt, hogy küldjön ki valakit megvizsgálni az alaptalan vádakat. Fertsek püspöki helynök ki is küldte a vizsgálat megejtésére Ledik János esperes-plébánost, aki csak a fenyőfa tekintetében talált kifogást. A bujtogatók azonban tovább folytatták ellenem az aknamunkát. Ujabb és újabb vádakkal állottak elő. Ismételve vádoltak, hogy a házvezetőnőmmel együtt sétálok s kocsikázom és hogy ennek luteránus anyját eltemetttem. A püspöki helynök erre azt írta nekem, hogy czélszerű lesz, ha a nép szemében szálkát képező gazdasszonyt elbocsátom. Ezt a levelet 1904. júniusban kaptam. A meghagyásnak azonban nem tettem eleget, mert a házvezetőnő ellen emelt vádak alaptalanok voltak. Később Párvy püspök ur személyesen is felszólított, hogy küldjem el a házvezetőnőmet, de én kijelenttem neki is, hogy ezt nem tehetem, mert nincs rá semmi okom. Nem tehetem azért sem, mert elbocsátása esetére nagyobb összeg végkielégítést ígértem neki. Ha nem bocsátja, kényszeríteni fogom a rendelkezésemre álló eszközökkel — mondta erre a püspök ur.

— Mennyire kötelezte ön magát Kovács Klotilddal szemben az elbocsátás esetére?

— 12.000 forint fizetésére. Kovács Klotild három-négy levelében maga is írta nekem, hogy felkereste a püspököt, aki megígérte neki, hogy az általam vállalt obligót magára veszi s a 24.000 koronán felüli költségeit is megtéríti, ha távozik a plébániáról.

— Mondta ön a püspöknek, hogy Kovács Klotild, ha ön elbocsátja, akkor rajta követeli majd a kártérítést?

— Igen, mondtam neki.

— Mit szolt erre a püspök?

— Tiltakozólag emelte fel a kezét s azt mondta, minden úgy lesz, ahogy én mondtam.

A püspök hajlandó volt nekem 3-4 hetj szabad-

ságot adni, hogy a botrány lecsillapuljon. De én nem szabadságot akartam, hanem szándékom volt teljesen megválni a papi állásomtól. De a főhatóság erre azt a választ adta, hogy addig, amíg ügyem befejezve nincs, el sem bocsájtanak. Én mindazonáltal beadtam lemondásomat, melyet végre elfogadtak és én megváltam állásomtól.

— És mikor hallotta ön dátumszerűleg tőle, hogy a püspök ur neki kártérítést ígért?

— Talán december 6-7-én.

— Négyszemközt nyugtatta meg önt a kilakoltatás alkalmával Kovács Klotild?

— Nem, a bizottság is jelen volt.

— De azok semmit sem tudnak erről?

— Én hallottam és tudom.

A plébános kihallgatása a késő esti órákban ért véget.

Délutáni tárgyalás.

A délutáni tárgyaláson Baksay Ferenc nyug. anyakönyvvezetőt hallgatták ki elsőnek.

— Honnan ismeri Kovács Klotildot?

— 1901. évben felkeresett Kovács Klotild, mint báró Kraum Fedor alezredes özvegye mutatkozott be. Előadta, hogy három nap leforgása alatt házasságot akar kötni egy dussgazdag porosz alattvalóval. Kérdezte, milyen okmányokra van szükség ehhez. Én megmondtam neki. Ugyanekkor egy ajánló levelet is hozott Illek Vincze plébános urtól. Én nagyon gyanusnak találtam a nő viselkedését, annyiban is, mert azt is kérdezte tőlem, hogy egy közjegyzői okirat alapján, melyet ez a porosz állított ki arról, hogy erdélyi házát reá iratja, lehet-e valahol kölcsönt felvenni. De gyanus volt az is, hogy magát báró Kraum, szül. alsó és felsőcsernatónyi Kovács Klotild Mária Ottiliának mondta.

Majd elmondta, hogy Kovács Klotild házasságlevelének beszerzése czéljából Bécsnek mind a kilencz kerületét megkereste, de egyik helyen sem tudtak arról, hogy ott házasságot kötött volna. Részletesen ismertette ezután a hajszát, amelyet Kovács Klotild indított ellene.

Dr. Nagy János ügyvéd a következő tanu.

— Ön Hegedüs Sarolta ügyvédje volt az ékszerpörben.

— Igen.

— Hegedüs Saroltát kértem, feloldja az ügyvédi titoktartás alól az ügyvéd urat?

— Igen.

Dr. Fényes ellenzi a tanu kihallgatását, mert Kovács Klotildnak megbizottja volt.

Dr. Nagy János is kijelenti, hogy több oly tény-körülményt tudott meg, mint Hegedüs Sarolta ügyvédje, amelyek Kovács Klotildra nézve titkot képeznek.

A bíróság elrendeli a tanu kihallgatását. Mielőtt azonban megkezdődött volna a kihallgatása, dr. Nagy János kijelentette, hogy nem tesz vallomást, mert ebből reá kár és szegény háramlanék.

A bíróság erre tanácskozássra vonult vissza.

Az elnök felolvasva a törvény azon megtorló intézkedéseit, amelyekkel a tanuvallomást megtagadó tanut sújtja, kihirdette, hogy dr. Nagy Jánosnak vallomást kell tennie.

Dr. Nagy János elmondta, hogy Kovács Klotildot és Hegedüs Saroltát még jogász korából Kolozsvárról ismeri. Egy alkalommal Kovács Klotild megkérte a püspök elleni kereset beadására. Én elvállaltam a pört, de javasoltam, hogy előbb fel kell szólni a püspököt. Kovács Klotild erre kijelentette, hogy ez felesleges, mert ő ezt már megtette. További vallomása után a tanu esküt tett.

Elnök Plathy Zsigmondot szólítja be.

— Emlékezik-e tanu ur, hogy a múlt év december havában Kovács Klotilddal együtt ebédelték az Ehm-vendéglőben, mikor bejött Nagy János ügyvéd. Kovács Klotild erre megkérdezte tőle: beadta-e már a keresetet ügyvéd ur? s azután beszélgettek a pörrel? — Plathy: Nem emlékszem.

Dr. Scheinmann Emil szintén Hegedüs Sarolta ügyvédje volt. Tanúzásra a felmentést megkapta. Ez év január 11-én jött irodámba Kovács Klotild Hegedüs Saroltával, akit mint a kolozsvári egyetemi rektor leányát mutatta be neki. Elmondták szóval az ékszer-ügyet.

— Irásos információt nem hoztak?

— Mikor kikérdeztem őket, Kovács Klotild egy irást vett elő, melyben az ügy részletesen le volt írva s leaizolva az ékszer. Kovács Klotild rámutatott erre: így nézett ki. Én nem sokat törődtem az ügyvel, annyira nem, hogy ezt az információt csak akkor olvastam el, mikor Lázár vizsgálóbíró beidézték. Az irodában hosszasan és több ízben kikérdeztem őket s mindig bámulatos egyöntetűséggel mondták el az ügyet, amelyet elvállaltam sajnós!

A püspök kihallgatása.

Következett dr. Párvy Sándor püspök kihallgatása. Gyöngyösi születésű 63 éves, megyés püspök.

— Rokonságban áll a vádlottakkal?

— Nem ismerem őket, peres viszonyban voltak velem.

— Kérem méltóztassék elmondani Plathy Zsig-

mond házvezetőnőjének eltávolítási történetét, ennek előzményeit.

(Közben behívta az elnök Plathy Zsigmondot.)

— A vizsgálóbíró előtt már vallottam. Arra esküt teszek. Amit ott mondtam, azt most is fentartom. Kijelentem újból és ezt esküvel is erősítem, hogy engem a Császárfürdőben sem egyedül, sem társaságban asszony nem látogatott meg.

— Méltóztassék végignézni a vádlottakon.

A tanu végignéz: Most látom őket először.

— Kérem, méltóztassék folytatni.

Párvy püspök ezután előadta, hogy amikor az egyházmegye kormányzatát átvette, akkor már a püspöki helynök kötelezte jogérvényes határozattal a lipótszentiváni plébánost, Plathy Zsigmond urat, hogy a házánál levő urinőt bocsássa el. Mikor én átvettem az egyházmegyémet vezetését, akkor már jogérvényes határozatot találtam, tehát nem én köteleztem a lipótszentiváni plébánost, hogy bocsássa el azt az urinőt, hanem a helynök.

Én erőlyesen érvényt akartam szerezni ennek a rendeletnek, mert nagy súlyt fektettem egyházmegyémmé papjainak személyi viszonyaira. Augusztus 20-ika táján ischias-baj támadott meg s állapatom folyton rosszabbodott, úgy, hogy fel kellett jönnöm Budapestre október 20-án s itt voltam november 29-éig. Először az Angol királynőben laktam, később a Császárfürdőben voltam dr. Cheberits Márton titkárommal és az inasommal. Mig itt laktam, lakásom ajtaja állandóan zárva volt kívülről. Nálam látogató nem járt, még a saját testvérem sem jöhetett be hozzám. November 29-én hazamentem. December 7-én levelet írtam a nevezett plébános urnak, kérdezve, ott van-e még Kovács Klotild. A plébános ur visszairta, hogy az urinő ott van, de beteg, meg a rendezetlen anyagi viszonyai miatt sem mehet; jelentette, hogy január hóban okvetlenül elmegy. Erre én behívattam a plébános urat; ha jól emlékszem, karácsony másodnapján, vagy a következő napon meg is jelent a plébános ur s jelentette, hogy Kovács Klotild el fog menni. Kovács Klotild azonban nem mozdult ki, mire újból felszólítottam, most már erőlyesen Plathyt, hogy nyolcz nap alatt okvetlenül távozzék Kovács Klotild a plébániáról. Most kaptam aztán az első levelet Kovács Klotildtól, amelyben tudatja, hogy Plathy Zsigmondtól 24.000 korona kártérítésre tart igényt.

Mikor láttam, hogy rendeletemnek nem lett foganatja, február 13-án kiadtam Plathy Zsigmond ellen a felfüggesztő rendeletet írásban latin nyelven, ennek foganatosításával a kerületi esperest biztam meg.

Dr. Balázs ügyész: Abban a löcsei pörben a kilakoltatási jelenetre Plathy Zsigmond eskü alatt azt vallotta, hogy a Hör által hozott levélben szó volt arról, hogy excellenciád Kovács Klotildot íráskaratáról biztosította.

Tanu (heves kémozdulattal): Ez nem áll!

Dr. Fényes: Volt-e kifogás erkölcsi tekintetben máskor is Plathy magaviselete ellen?

Tanu: Ezt én nem tudom. Én nekem egy jogérvényes rendeletet kellett végrehajtanom a plébánossal szemben. Hogy előzőleg milyen volt a magaviselete, arról nem tudok.

Dr. Admetto: Méltóságos uram, ott a Teréz-köruton ki figyelmeztette...

Elnök (a védőhöz): Kérem, a tanu ur belső titkos tanácsos, ezért az excellenciás czim illeti.

Dr. Admetto: Pardon! Excellenciádat ki figyelmeztette a két nőre?

Tanu: A titkárom.

Elnök (a vádlottakhoz): Van-e valami észrevételük?

Kovács Klotild (éles hangon): Püspök ur, ismer engem! Ezt háromszor is megismételte.

— Nem ismerem! — szolt a püspök.

— Excellenciád nagyon jól tudja, hogy a Császárfürdő ügyet azért nem említettem, hogy maga elé bocsásson, hogy helyzetemet előtárljam.

Párvy: Nem volt semmi oka semmit elhallgatni, nem láttam soha eddig. Ha pedig láttam volna, akkor meg nem lett volna szükség elhallgatni.

Kovács Klotild éles, rikácsoló hangon vitatta igazát, utalva a többi levelekre, melyeket írt s támadta a püspököt mire az elnök előbb rendutasította, majd pedig leültetéssel hallgattatta el.

Bodor Gézáne kijelentette, hogy ő nem ismeri a püspököt, mert ő a titkárnál járt.

Dán Anna pedig azt mondta, hogy ő sem ismeri, de ilyenforma volt. (Derültség.)

Dr. Balázs Elemér ügyész kéri Párvy püspök megeskütését. Annál szomorubb szívvel kel kijelentenie, hogy Plathy Zsigmondra vonatkozólag előterjesztett eskürebocsátási indítványát vissza kell vonnia. Plathy Zsigmondra a valótlanság bélyegét siltették a tárgyaláson akkor, mikor a püspök ur ráczáfolt azon levelére, hogy felvették Majláth püspök egyházmegyéjébe. Valótlanságot mondott s esküvel erősített meg akkor, mikor a löcsei pörben esküt tett arra, hogy a püspök ur Hör által felolvasott levelében biztosította Kovács Klotildot a kártalanításról. Felkintve azt a viszonyt, amelyben Plathy a szolgáltatadó s a vádlott Kovács Klotild az alkalmazott

egymással van s amely viszony nagyon is meghitt és bizalmas, kizártnak tartom, hogy Plathy Zsigmondnak vallomása elfogadható, megbízható legyen. Ellenkezôleg — s ezt sajnálattal kell a pappal szemben — kijelentem, hogy több körülmény szól amellett s adat is van rá, hogy Plathy Zsigmond, aki Hegedûs Sarolta orvosi megvizsgálását pénzzel segíti elô, Kovács Klótild leveleit, a bûnleveket megsemmisíti, ezen tényei által maga is részesévé vált ennek a zsarolási bûncselekménynek s így esküre nem bocsátható. Az ügyész emelkedett hangon elôadott indítványa megdöbbenést keltett a hallgatóság sorában, mert alig volt még példa erre, hogy egy felszentelt papot tanuvalomására meg ne eskettek volna.

A bíróság dr. Párny Sándor püspököt megeskette, mire ez egy órai kihallgatás után dr. Cherbits kanonok kíséretében eltávozott. A bíróság ezután Plathy Zsigmond megeskete ügyében visszavonult határozatra.

A bíróság Plathy Zsigmond megesketését mellözte.

Dr. Minich Károly és dr. Schaffer Károly törvényszéki orvosszakértôk terjesztették elô ezután szakvéleményüket Kovács Klótild elméleti állapotáról. Kovács Klótild ezek szerint hiszterias nő, aki azonban teljesen élméleti és beszámíthatósági képessége nem korlátozott, de bizonyos mértékig csökkent. Ellenében a fogházorvossal kijelentik, hogy tüdőgyümökört, tüdővést sem fedeztek fel a vádoltónál.

A szakértôk kihallgatása után a bizonyítás kiegészítése tárgyában tették meg a védôk elterjesztéseiket. Dr. Fényes Samu kérte dr. Ferenczy és dr. Stein orvosoknak kihallgatását, akik Hegedûs Saroltát megvizsgálták. Kérte dr. Vázsonyi Vilmosnak és irodavezetôjének, Demény Károly postaigazgatónak, Illés István újságírónak kihallgatását, kérte az összes fegyelmi iratok beszerzését. Kérte Klimcsák esperes kihallgatását. Előli az ügyész által indítványozott Peczold Ferencz hivatalosolga és Hegedûs Árpád tanuknak kihallgatását. Dr. Admetto Géza és dr. Tarján Mihály védôk szintén jelentettek be újabb tanukat. Elnök 12 óra után a tárgyalás folytatását holnapra halasztotta.

TÁVIRATOK.

A Kongó sajtóiroda.

Brüsszel, október 2. (Saját tudósítónktól.) Egy itteni estilap feltűnést keltô cikket közöl arról, hogy Kongó-államban még most is fennáll a sajtóiroda és szemlétoimást a klerikális belga kormány érdekeit szolgálja. A cikk szerint a sajtóiroda 150.000.000 frankot osztott ki megvesztegetésekre. A kérdéses estilap igéri, hogy újabb cikksorozatban folytatni fogja a leleplezéseket.

Bülow emlékirata.

Berlin, október 2. (Saját tudósítónktól.) Bülow herceg birodalmi kancellár a porosz minisztereknek és államtitkároknak a birodalmi hivatalokban emlékiratot küldött, amelyben inti ôket nagyobb takarékosságra ugy a birodalmi, mint a poroszországi államháztartásban.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	okt. 1.	okt. 2.
Buza	locobuza	108 ³ / ₈	107 ¹ / ₂
	decemberre	109 ³ / ₈	108 ¹ / ₂
	májusra	111 ³ / ₈	109 ¹ / ₂
Tengeri	decemberre	77 ¹ / ₂	76 ³ / ₈
	májusra	73 ⁷ / ₈	73
	Csikagó.		
Buza	decemberre	100 ³ / ₈	99 ³ / ₈
	májusra	100 ³ / ₈	102 ¹ / ₂
Tengeri	decemberre	66 ¹ / ₂	65 ³ / ₈

New-York, okt. 2. Gyapot New-Yorkban helyben 9.25 (9.90 tegnap), gyapot novemberre 8.64 (8.64), gyapot januárra 8.49 (8.51), gyapot New-Orleansban helyb. 8⁵/₈ (9.—), petroleum stand white Filadelfiában 8.50 (8.50), petroleum Stand white Filadelfiában 8.45 (8.45), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.73 (1.78).

Csikagó, október 2. (Zárlat.) Zsir októberre 10.37 (tegn. —), zsir januárra 10.85 (tegnap 10.77), szalonna short clear, 10.75 (tegnap 10.75), sertészsus januárra 15.80 (tegnap 15.75)

A német birodalmi bank

Berlin, október 2. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi bank kimutatása szeptember utolsó hetéről az érzéallománynak 110.9 millió márkával való esôkkesését tünteti fel (— 139.6 millió márkával a múlt évhez képest.) A jegyforgalom 430.4 millióval emelkedett (+ 324.08 millió márká). Az adómentes jegytar-

talék, amely a múlt héten 247 millió márkát tett ki, ily módon abszorbeálva van és az intézet 320.6 millióval adóköteles, míg tavaly 513.3 millió, 1906-ban pedig 505.3 millió volt az adóköteles jegyállomány. A váltótárca 276.6 millió márká emelkedést mutat (+ 302.2 millió), a lombard + 69.6 millió (+ 127.3 millió), értékek + 60.4 millió, (+ 93.6), giro — 150.9 millió (— 44.3 millió.)

Hírek a pénzügyvilágból.

Bécs, október 2. (Saját tudósítónktól.) Az osztrák fegyvergyár részvényársaság igazgatótanácsa ma ülést tartott. Pénzügyi körökben azt híresztelik, hogy az osztrák 25 korona lesz, a múlt évi 20 koronás osztrákkal szemben.

Berlin, október 2. (Saját tudósítónktól.) A Deutsche Creditbank a török kormánynak jó biztosítékok mellett 120.000 török fontot hitelezett.

Berlin, október 2. (Saját tudósítónktól.) A dortmundi Union közgyűlésén az igazgatóság jelentette, hogy a rendelkezés állománya júliustól 62.900-ról 74.800-ra emelkedett. Az üzemek el vannak látva munkával és semmi ok sincs aggodalomra, annál is kevésbé, mert a javulás állandónak ígérkezik.

Berlin, október 2. (Saját tudósítónktól.) A pénzpiac kezdi visszanyerni liquiditását. Napipénzt 4%-on kínáltak, de így sem lehetett nagyobb összeget elhelyezni. A magánkamatláb ismét ¹/₂%-kal hanyatlott 3%-ra. — Az Iron Monger jelenti az amerikai vaspiacról, hogy a helyzet megszilárdult, az árak jól tartottak, de a vásárlók tartózkodóan viselkednek, mert be akarják várni a piac élénkülését, ami november elejére remélhető, mikor az elnökválasztás kezdődik.

Képek az orosz-japán háborúból.

— Egy orvos elbeszélése. —

Kezdi az Idő a feledés pókhálójával beszöni az orosz-japán háború borzalma. Most egy érdekes könyv tereli azokra érdeklődésünket. A mű címe: „Élményeim az orosz-japán háború alatt”. Szerzője: Dr. Weressajev orvos, aki az orosz hadseregben szolgáltá végig a háborút.

Weressajev mindenekelőtt a háború kitörését írja le és elmondja, hogy az orosz értelmiség az orosz fegyverek vereségét kívánta. A valódi hangulatot a kormány által rendezett hazafias tüntetések se voltak képesek megmásítani. A háború iránt csakis a szibériai kozákok lelkesedtek. Weressajev a harc terepen egy kozákot látott, akinek az egyik lábát amputálták. Széles jóindulatú paraszt-arca volt és kabátján a György-keresztet viselte. Résztvett a Wafango melletti híres ütközetben, amelynél két szibériai kozák-század egy japán svadronyt megtámadott és egész legénységét lándzsáikkal ledöfték.

Jó lovaik vannak, beszélte a kozák, de fegyverzetük semmit sem ér. Csak kardjuk és revolverük van. Amikor lándzsáinkkal megrohantuk ôket, úgy álltak ott, mintha fegyvertelenek lennének és nem védekezhettek ellenünk.

— Hányat szurtál le közülük?

— Hármat.

— És amikor megölted ôket, semmit sem éreztél a szivedben?

Szelid szemével a doktorra nézett és nyugodt hangon felelt:

— Az elsónél egy kicsit furcsa volt. Borzadtam, hogy egy élő embert megölök. De amikor lefordult a lóról, elfogott a düh és akkor már akár egy tucatot is ledöftem volna.

— Hát azt nem sajnálod, hogy megsebesültél és nem hadakozhatsz többé a japánokkal?

— Nem. Most arra kell gondolnom, hogy tartom el a gyermekeimet.

Hogy az orosz hadseregben milyen embertelenül bántak a hadifoglyokkal, tanuskodik Weressajev következő elbeszélése:

Amikor Mukden közelében táboroztunk, egy csapat kínait hoztak oda, akik czopfiakat egymáshoz voltak kötözve.

— Mi van ezekkel a kínaiakkal? — kérdeztük a kíséretet képezô szuronyos katonákat.

— Nem látják? . . . Tunguzok.

A kínaiak holtra fáradtan egy földbuczkára heveredtek és mozdulatlanul ültek, mert ha valamelyik megmozdult, valamennyi czopfi megfeszült és mindnyájuknak fájdalmat okozott.

Egyikük, egy fiatal legény, kíváncsian pislogott; a másik fájdalmasan lógatta az alsó ajkát; egy harmadik közömbös, zárkózott arccal kuporgott.

Két tüzer érkezett oda.

— Ah! Régi ismerôs! És mosolyogva bôlították egy öreg kínai felé.

Az öregnek vékonyka szürke varkocsa és kecskeszakálla volt. Veres héju, zavaros szeme könnyezett és orra is csöpögött. Fogait vicsorgatta és a napnak ilve hunyorgatott. Mintha mosolygott volna.

— Ismeritek? — kérdeztem a tüzereket.

— Hogyne. Abból a faluból valô, ahol mi táboroztunk. Minden kínainak meghagyattok, hogy vándoroljon el. De ennek az öregnek éppen akkor meghalt a felesége. Ô hát titokban visszalopózott a két fiával, hogy a halottat eltemessék. Egy párszor kenyereztünk nekik.

— Rajtaérték ôket, hatödmagukkal — sóhajtott az egyik kíséző katona. — A kapitány megparancsolta, hogy a törzskarhoz vigyük ôket. De hol találjuk meg azt most. Senki se tudja, hol van.

Este kelet felöl megint egy csapat kínai érkezett. Azoknak is össze volt a czopfiuk kötözve s azokat is szuronyos katonák kísérték.

— Nem tetszik tudni, kérdezett a vezetôjük, hogy merre van a törzskar?

— Nem tudom . . . De nem találkoztunk mi már ma reggel?

A katonák rám ismertek.

— Persze!

— És azóta mindig futkostok?

— Már reggel öt óra óta. És akárkit kérdeztünk, senki se tud felvilágosítást adni.

A katonák éhesek, fáradtak, elkéseredettek voltak. A kínaiak közömbösen és kifejezéselen arccal ültek ott. Az összekötözött varkocsok miatt körül se nézhettek. Hogy kényelmesen ülhesselek, egymásnak vetették a hátukat.

Kenyeret és teát adtunk nekik. Amikor az éj leszállt, ismét tovább hajszolták ôket. Senki se tudta hova s meddig.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szombat, október 3. — Róm. kat.: Kandid vt. — Prot.: Káldor. — Görög-orosz: szept. 20. Teopiszta. — Zsidó: Tisri 8. S. Suba 8. Haaszim. — A nap két reggel 6 óra 2 perczkor, nyugszik este 5 óra 35 perczkor. — A hold két d. u. 2 óra 10 perczkor, nyugszik este 9 óra 40 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — Lóversedy délután egyenyed 3 órakor.

Szlányi-kiállítás a Műcsarnokban. — A Nemzeti Szalon ôszi tárlata nyitva. Belépô-díj 1 korona. — A Józsa Károly kiállítása a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában nyitva egész nap. — Fialat művészek kiállítása az Uránia Kigyó-téri szalonjában szombaton. Belépô díj 20 fill. — Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A pedagógiai könyvtár nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum zárva. — A fővárosi könyvtár nyitva. — Az Akadémia könyvtára nyitva. — A Egyetemi könyvtár nyitva. — A Nemzeti múzeum könyvtára nyitva. — A többi múzeumok és nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— Személyi hírek. Mezőssy Béla államtitkár Moldoványi titkár kíséretében ma elutazott a fővárosból a Sárosmegyei Gazdasági Egyesület által rendezett háztartási kiállítás megnyitására. — Gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok Triesztből Bácsbe visszatért. — Ferencz Szalvátor főherceg ma este Ischlból Bécsbe utazott. Mária Valéria főhercegnő holnap érkezik Ischlbe.

— A román trónörökösné Budapesten. Ma délután az 1 óra 30 perczkor érkező bécsi vonattal a román trónörökösné, Mária királyi hercegnő Budapestre a keleti pályaudvarra érkezett, ahonnan 2 óra 15 perczkor tovább folytatta útját az aradi vonattal. Vele utaztak gyermekei is: Carol, Erzsébet, Nicolae és Mária kir. hercegek és hercegnők. A pályaudvaron megjelent Cantacuzene Miklós, a bécsi román követségnek Budapesten idôző tanácsosa és chargé d'affaires, valamint Paul Ágoston, a budapesti román fôkonzulátusnak ügyvivôje, aki ôfenségenek a férjétôl Sinajából érkezett levelet nyújtott át. A trónörökösné a fogadtatására megjelent urakkal, kiket az udvari kocsi meghívott, fél óráig igen kegyesen beszélgetett.

— Vilmos császár üdvözlő irata a pápához. X. Pius pápát ötvenhatéves papi jubileuma alkalmából Vilmos császár — mint Berlinből jelentik — üdvözölni fogja. Ebből a czélelől báró Schorkemer, a rajnai tartomány kormányzója legközelebb Rómába utazik és a pápának át fogja adni a császár sajtókezű üdvözlő levelét.

— Kinevezés. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter Draksits Gellértet a kereskedelemügyi minisztériumhoz fizetési miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki.

— A Rudolf-szobor leleplezése. Adtunk hirt róla, hogy Rudolf trónörökös szobrának e hó 12-én délelőtt történt leleplezési ünnepélyére a képviselőházat is meghívták. A házelnökség ez uton kéri fel az ünnepségen résztvenni kívánó képviselőket, hogy elhatározásukat e hó 10-éig tudassák a háznagyi hivatalal. A résztvevő képviselők e hó 12-én délelőtt fél-tizenkettőkor díszruhában gyülekeznek a képviselőházban, ahonnan Justh Gyula házelnök személyes vezetésével együttesen mennek ki az ünnepség színhelyére. A szoborbizottsághoz tömegesen érkeznek a vidéki törvényhatóságok, társulatok, különböző testületek és egyesületek bejelentései, hogy az ünnepélyen küldöttségekkel képviseltetik magukat és a szoborra koszorukat helyeznek. Molnár Viktor kultuszminiszteri államtitkár, mint az Uránia Tudományos Egyesület elnöke és a leleplezési ünnepségek előkészítő bizottság vezetője, mindenre kiterjedő figyelemmel törekszik arra, hogy a Rudolf-szobor leleplezési ünnepe mindenképen méltó és sikerült legyen.

— Bülow herceg Apponyiról. Azt a beszédet, melyet gróf Apponyi Albert mondott a berlini interparlamentáris kongresszuson, gyorsírói feljegyzések alapján Bülow német birodalmi kancellárnak elküldték. Bülow herceg a „Magyar Távirati Iroda“ igazgatójához, dr. Radó Sámuelhez intézett következő levélben válaszolt:

„Norderney, 1908 szept. 28.

Igen tisztelt igazgató ur! Fogadja őszinte köszönetemet ama jelentős beszéd szövegének megküldéséért, amelyet gróf Apponyi Albert ő exczellenziája szeptember 18-án Berlinben tartott. Fényes keretben, amelyet gróf Apponyi megnyilatkozásainál mindenkor megszoktunk, a beszéd államférfiui tartalommal bír. Jóleső érzéssel olvastam, mert örömmel üdvözlök mindent, ami használ a Németország és Magyarország között fennálló jó viszonyoknak. Midőn e jó viszonyt ápoljuk, megtartjuk azt az örökséget, amelyet az államférfiui bölcsesség mindkét nemzetnek közösen hagyományozott. Már gróf Andrassy neve, amely Bismarckéval együtt szerepel az 1879. évi szövetségi szerződésen, tanúsága annak, hogy magyarok és németek legeminebb érdeke, ha egymás iránt való barátságukban nem engedik magukat megzavartatni. Meg vagyok győződve, hogy gróf Apponyi szép és meleg szavai hozzájárultak ahhoz, hogy ez a meggyőződés megszilárduljon. Kiváló tisztelettel kész hiva

Bülow.”

— Egy volt képviselő halála. Kislókai Ágoston József, a tabi kerület volt országgyűlési képviselője, legutóbb pedig a báró Bánffy Dezső vezérlete alatt megalakult Ujpárt másodelnöke, tegnap hosszú szenvedés után, somogy megyei birtokán elhunyt. Mint somogy megyei földbirtokos és megyebizottsági tag élénk részt vett a vármegye közéletében és mandátumot Bánffy Dezső miniszterelnöksége alatt vállalt. Nyugalmazott aligazgatója volt az Eisz Magyar Általános Biztosító Társaságnak és mint közgazdász is elismert névre tett szert. Az országos borvizsgáló bizottságnak agilis vezető embere és az országos mintapince igazgatóságának is tagja volt. Több ízben kapott kitüntetést: királyi tanácsosi czimet, továbbá a Lipót-rend keresztjét. Egyike volt a legbuzgóbb magyar könyvgyűjtőknek és a Hungaricákól szerzett gyűjteménye a legértékesebbek egyike volt. Önzetlenül élt a közügyeknek és megyéjében is a legjótékonyabb ember hírében állott. Halála előkelő családot borított gyászba. A családhoz részvétáviratot küldött báró Bánffy Dezső, továbbá az Ujpárt nevében Fáy Béla cs. és kir. kamarás és dr. Sebestyén József titkár. Az Ujpárt az elhunyt ravatalára koszorút küldött és a temetésen küldöttségileg vesz részt.

— Beöthy Zsolt ünneplése. Beöthy Zsoltot, születésének hatvanadik és tanárságának huszonötödik évfordulója alkalmából közéletünk számos előkelősége, az összes irodalmi társulatok, barátok, tisztelők és tanítványok nagy serege számos üdvözlő levéllel és távirattal köszöntötték. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter levelet intézett az ünnepelthez, melyben, mint a tisztult izlés s az örökség törvényeinek hivatott képviselőjét üdvözli őt.

Adja az Isten — írja a miniszter többek közt — hogy Méltóságod tudásának és nemes izlésének fegyvereivel, nagy irodalmi tekintélyével még soká őrt álljon a nemzet szellemi életének e javai mellett és tovább nevelhessen olyan nemzedéket, mely lelkiileg legyőzte a rutnak és a perverzítésnek (erre nem találak megfelelő magyar szót) tolatkodó szellemeit.

Igaz tisztelettel üdvözlöi Méltóságodat
Budapest, 1908., okt. 1.

őszinte hiva

Apponyi Albert s. k.

Dr. Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, szintén levéllel kereste fel Beöthy Zsoltot, melyben lelkesen üdvözli az ősz író hatvan év tartalmas életének nagy sikereihez. Majd így végzi levélét:

A hálának és a gyermekkorom óta zavartalanul érzett igaz barátságának meg nem szűnő jegyében üdvözöllek a mai napon, midőn egyéniségednek, jellemnednek leginkább megfelelő keretbe foglalt külső ünnepeden egy egész ország benső szeretettel és tisztelettel vesz részt. Igaz barátsággal kész híved és barátod Wlassics.

Vajda Ödön zirczi apát, mint a nemzet legdrágább szellemi kincseinek éj-napi megörökítőjét üdvözli az ünnepet.

Rákosi Viktor (Sipulusz) a következő tréfás táviratot küldte:

Talán nem ejtek az
Ünnep fényén íót,
Ha tiszteletedre
Megverem a drótot
S lelkesen ünneplem
A nagy Beöthy Zsótot.
Hogy ezt megtehessen,
Nem kell más titulus,
Elég, ha megmondom:
Én vagyok — Sipulusz.

— Eulenburg. Egy hírlapíró Liebenbergben meglátogatta az Eulenburg-családot. A hercegné fogadta s így szólt hozzá:

— Férjem állapota siralmasabb, mint valaha. Minden nap rémlátások gyötrik, szívgyengeség jön rá s ettől aztán megrázó jeleneteket csinál. Leginkább az nyugtalant bennünket, hogy életetere egészen elhagyta. Karácsonyig nem is gondolhatunk arra, hogy valahová vigyük. Ha aztán megéli, fürdőhelyre megyünk vele, hogy összeszedje magát. Fogunk találni olyan helyet, ahol a hatóság nem fél férjem szökésétől.

Most a hercegné bevezette a hírlapírót Eulenburg Fülöp herceghez s megengedte, hogy beszélhessen vele. A herceg egy roncs. Haja és szakála hófehér, viselkedése és gyámoltalansága gyerekes, nehezen beszél, mert keresi a szavakat s minduntalan akadozik, szinte dadog.

— Mondja meg a világnak, hogy a pörtől nem félek — így szólt a hírlapíróhoz alig érthetően, halk hangon. — Ujból bírám elé fogok menni, mert igazságot nem hagyom. Senkinek nem lesz módja, hogy engem bujkálással vádoljon. Tudja ezt védőm is és aszerint kell igazodnia. Ön maga látja, hogy lehet-e ilyen állapotban, aminőben én vagyok, megszökni. De megszökhettem volna nagyon könnyen és nem is egyszer, hanem ezerszer, még mielőtt ide jutottam, hogy mozdulni is alig bírok. De az lett volna a legborzasztóbb, amit családomra, házamra és ősi nevemre hozhattam volna. Ezt az örömet nem fogom ellenségeimnek megszerezni. Isten önnel, nem tudok tovább beszélni.

A hírlapíró azután beszélt gróf Eulenburg Friggyessel, a herceg legidősebb fiával négy szemközt. A gróf azt mondta, hogy nem bizik atyjának felgyógyulásában.

— Életunt hivatalnok. Virág László 23 éves hivatalnok ma délután a Rudas-fürdőben mellbe lötte magát. A mentők beszállították a Rökus-kórházba, ahol a halállal vívódik.

— A konzulátusok köréből. A király Gelhorn Erik bankárt Danzigba konzullá, Nervegna Hugó kereskedőt Brindisibe alkonzullá és Marangnich Albert osztrák állampolgárt Paranába alkonzullá, valamennyit fizetés nélkül, a tarifaszertő illetékek szedésének jogával, nevezte ki.

— Erkölcsevelők kongresszusa. A minap nyitották meg — mint jelentették — Londonban az első nemzetközi moralpedagógiai kongresszust. Tegnap izgalmas napja volt a kongresszusnak. Napirendre kerültek ugyanis a nagy kérdések, a vallás és erkölcs egymáshoz és az iskolához való viszonya. És kiderült, ami egyébként előrelátható volt, hogy itt nemcsak a francziák és angolok kerülnek szembe tüzes és elkeseredett vitában, hanem az egyes nemzetek fia maguk közt is megoszlanak. A francziák, köztük a legmérsékeltetebbek is, követelik a felekezeti és hitoktatás nélküli való iskolát, az angolok ragaszkodnak ahhoz az álláshoz, melyet a peerek háza a Birrel-féle iskolajavaslat elvetésével elfoglalt, tolmácsolva egyúttal a nemzet nagy többségének véleményét. A szociáldemokraták és a Trade Unionok képviselője, egy harsányszavu hölgy, az elnökségtől kiereszkolta, hogy meghallgassák vallásellenes kitéréseit. Utána Hortford ősz püspöke állott fel és megindultságtól reszketve védte az egyéni lelkiismeret, a vallás szabadságának jogát. Látszott, hogy itt nagy és égető probléma gyötri az emberiséget, melynek előkelő, tudós és híres képviselői szeretnék itt dűlőre juttatni ezt a kínzó problémát. De az is látszott, hogy a kongresszus éppen e főczélját tekintve, meddő maradt: itt kölcsönös meggyőzésről, vagy az ellentéteknek csak megnyihetéséről is alig lehet szó. Muirhead, vagy Lyttelton pietizmusát, Tremp preláts vallási buzgalmát Buisson liberalizmusával, vagy éppen Moutet szabadgondolkodásával nem lehet kibékíteni. És a harcoss felek között jelentkezik már harmadiknak a szociáldemokrácia, amely hadat üzen mind a kettőnek és lefoglalja a jövőnek nemcsak gazdasági, politikai, szociális hatalmát, hanem vallását és erkölcsét is. Nagy hatást tett Giesswein Sándor magyar delegátus felszólalása, aki azt hangoztatta, hogy a szótválasztó indítékokat mellőzni kell és kiemelni azt, ami az egymással küzdő táborokat egyesítheti; ez az egy dolog pedig az erkölcsi nevelés szükségése, még pedig nem mint teológiai, hanem mint szociális feladat. A szociális erők harmonikus együttműködése végezheti csak e nevelést: állam, társadalom, család és vallás. A szakosztályok ülésében Erdődi Béla olvasta föl a távollevő Baugh Jenő dolgozatát a kiskorú bűnösök neveléséről. Ugyanitt tartott előadást Giesswein Sándor is a hazafiságra való nevelésről, a jog és kötelesség érzésének együttes fejlesztéséről. A rendszeres ethikai oktatás kérdéséhez Fináczy Ernő szólott hozzá. A magyar csoport munkássága ezen a kongresszuson általános csodálatot vívott ki. Annyi világhírű tudós, író, lelkész és agitátor között a mi embereink derekasan megállották helyüket és nagyon sok szimpátiát szereztek nemzetünknek. A kongresszus ma tartja két utolsó ülését és ugyancsak ma határoz a legközelebbi kongresszus helyéről és idejéről.

— A szmirnai nagy hajókatasztrófia. A szmirnai nagy hajókatasztrófiáról, melyről tegnap tettünk említést, még mindig szűkszávu táviratok érkeznek, amelyek éppenséggel nem precíz adatokat tartalmaznak. Ezek szerint a szmirnai kikötőben a Hamidie-társaság tulajdonát képező „Ture“ gőzös tegnap a kikötőben összeütközött egy másik gőzössel és elsüllyedt. Eddig elnegyvenöt halottat fogtak ki a vízből. Állítólag az összes áldozatok száma 120 volt, sőt egy másik híresztelés szerint 215 ember pusztult el. Miután a katasztrófát részben a társaság vétkes gondatlansága okozta, a lakosság elkeseredésében felgyújtotta a kikötő hidját és meggátolta a tűz eloltását. A tűz folytán óriási pánik keletkezett és a kereskedők bezárták üzleteiket. A rendőrség és a katonaság nem lépett közbe.

— A berlini katasztrófia újabb halottja. A berlini katasztrófiának újabb halottja van. Klemm Ottó vonatvezető, aki a vasuti katasztrófánál veszedelmesen megsérült, tegnap este a kórházban meghalt.

— **Magyarok a párisi kongresszuson.** A francia fővárosban a jövő héten kezdődik a nemzetközi vasutügyi, továbbá az ezzel kapcsolatos hűtőipari kongresszus, amelyen Magyarországról mintegy hetvenen vesznek részt. A hűtőipari kongresszus magyar bizottságának elnöke, dr. Ballaj Lajos min. tanácsos, a szabadalmi hivatal elnöke ma utazott el Párisba. A kongresszuson részt vesz Müller Kálmán főrendiházi tag, a székesfővárosi közkórházak igazgatója.

— **Rálőtt a főbíróra.** Nagy József, sárvári főszolgabíró ma hivatalában tárgyalta Pissinger Dezső sárvári malomtulajdonosnak kocsisával, Demkó Lajossal felmerült bagatelperét. A molnár valami kár okozása miatt visszatartotta a kocsis fizetését, ezért perelte be gazdáját. A főszolgabíró Pissingert a fizetés kiadására és kártérítési igényével pedig a járásbíró elé utasította. Pissinger délután boros állapotban visszatért a szolgabírói hivatalba és ott felelősségre vonta a főszolgabírót. Pártoskodást hányt neki a szemére. A főszolgabíró ügyet sem vetett Pissinger kifakadásaira, mire ez hatlövétű revolvert rántott elő és rálőtt a főszolgabíróra. Az első lövés hátul, a jobb lapoczká alatt találta a főszolgabírót czombján és azt átfurta, azonban a golyó a testen megakadt. Németh Lajos fogházör sietett a főszolgabíró segítségére és mikorra a merénylet le akarta tartóztatni, ez még öt lövést tett, amelyek azonban nem találtak. A merénylet átadták a csendőrségnek. A főszolgabíró sebe súlyos, de nem veszélyes. Holnap kísérlik meg a golyó eltávolítását. — **Sárvári tudósítónk** ugyanerre a hírre vonatkozólag azt jelenti, hogy Pissinger az utcán vonta kérdőre a főszolgabírót azért, mert keresetével elutasította. A főszolgabíró nyugodt modorban figyelmeztette, hogy ne az utcán intézze el vele ügyét, hanem iőijön vele a hivatalba. Alighogy a hivatalba értek, Pissinger ott ismét hangosan kikelt a főszolgabíró ellen s mikor a főszolgabíró látta, hogy nem tudja lecsillapítani Pissingert, behívta a börtönőrt, hogy távolítsa el szobájából. Alig lépett be a börtönőr. Pissinger előkapta zsebéből revolverét és négyszer rálőtt a főszolgabíróra. A négy lövés közül csak egy talált és az is hátának husába, nem nagyon mélyen befuródott. A merénylet megvasalva, öt csendőr kísérte be a csendőrségi lakományába.

— **Horvátországi csendőlet.** Glinában tegnap a zágrábi ügyészség vizsgálóbírája letartóztatta Krajać, Vilics Lyubomir, Gajics Mito, Koncsár és Rebracs kereskedőket, továbbá Koncsár Szteva borbélyt, Rebracs Sztanko községi pénztárost, Risztovics telegkönyvvezetőt és Odrzovics Gedeon erdészt, akiket a nagy-szerb összeesküvésben való részvevővel vádolnak. Mindnyájukat még az este lánczra verve, a zágrábi ügyészség fogházába szállították.

— **A Szent István magyar gőzös megmentése.** Az Adria társasághoz érkezett távirati értesítés szerint a társaságnak zátonyra került Szent István nevű gőzöse csak a hátsó részén van elmerülve, míg az egész előrész kiáll a vízből és így az előrészben levő raktárak, ahol a liszt- és talkőld-rakományok vannak, teljesen vízmentesek. A társaság rendelkezésére egy angol mentő társulat máris megkezdte a hajó mentési munkálatait. Szakvélemény szerint a hajót kedvező idő esetén rövid időn belül kiemelik és Cardiffba vontatják. Az Adria társaság műszaki felügyelője a mentési munkálatok ellenőrzésére a helyszínre utazott.

— **Zavargások Zágrábban.** Zágrábban ma este mintegy 300 szociáldemokrata gyűlt egybe, akik Crnkovics osztályfőnök lakása elé akartak vonulni, hogy ott tüntessenek, mert az pártlapjuk konfiskálását rendelte el. Utjukban a Jellasic-téren a rendőrség oszlopsra szólította fel a tömeget, amely erre botokkal és ököllel megtámadta a rendőrséget, úgy hogy az kénytelen volt fegyvert használni és a tömeget így szétverni, miközben egy ember megsebesült.

— **A vasúti munkás drámája.** Borzalmas szerencsétlenségről érkezik hír Nagyváradról. Lukács Ferenc vasúti munkást, aki már a hollódi katasztrófa alkalmával elvesztette az egyik karját s azóta mint kocsirendező van alkalmazva, tegnap rendezés közben a robogó vonat elütötte, és hosszában a sínre esett. Tizenegy vonatkerék ment keresztül rajta és a kerekek a szó szoros értelmében kettévágták a szerencsétlen embert.

— **Sikkasztó bankszolga.** A fiumei kereskedelmi bank a napokban pénzeslevélben 13,520 korona 40 fillért adott fel postára a mitroviczai jelzálogbank címére. Az öt pecséttel ellátott pénzeslevél meg is érkezett a mitroviczai bankhoz, azonban mikor felbontották, legnagyobb meglepetésükre pénz helyett a fiumei Popoló újság papírdarabjait találták a levélben. A mitroviczai jelzálogbank az esetről azonnal jelentést tett a rendőrségnek, a postahivatalnál, valamint értesítette a fiumei kereskedelmi bankot is. A vizsgálat minden irányban úgy Mitroviczán, mint Fiumében azonnal megindult és a nyomozások a következőket derítették ki: A fiumei bank, amidőn a pénzeslevelet a postai feladásra elkészítette, a negyven fillért bélyegeken akarta elhelyezni és elküldte a bank pénztári szolgáját, hogy vegyen bélyeget. A szolga eltávozásakor egy teljesen hasonló borítékot szerzett és ismerve a pénzeslevél súlyát, ugyanannyi súlyú újságpapírost tett belé. Azután visszatért a bélyegekkel és egy kedvező pillanatban kicserélte a két borítékot. A pénztáros miután a borítékba elhelyezett pénzt az ellenőrrrel együtt már megolvasta, a kicserélt borítékot már megnézés nélkül pecsételte le, az ellenőr a szokásos ellenjegyzéssel ellátta és a bank egyik hivatalnok a postán feladta. A sikkasztó szolga másnapra beteget jelentett, amiben a bank igazgatósága semmi gyanusát nem látott. A szolga azóta nem jött be a hivatalba és a sikkasztás kiderülése után, amidőn a rendőrség lakásán megjelent, lakásadónia kijelentette, hogy két nappal ezelőtt elutazott. A rendőrség nyomban köröző levelet bocsátott ki ellene, de a véletlen közrejártsága következtében ugylátszik, mihamarabb az igazságszolgáltatás kezébe jut. Fiumében lakó kedveséhez ugyanis, kit a rendőrség állandó megfigyelés alá vett, ma este távirat érkezett Triesztből, hogy azonnal utazzék oda, kedvese várni fogja a pályaudvarnál. A távirat vétele után a fiumei rendőrség két detektívje utazott el a sikkasztó szolga kedvesével ma este Fiuméből Triesztbe, ahol bizonyára letartóztatják a sikkasztót.

— **Iskolai ünnepség.** A széki állami iskola fennállásának 30 éves jubileumára az iskola gondnoksága és tanstestülete megünnepelte az iskolát megalapítása óta vezető Bencze Károly igazgatónak életnagyságú képét. A leleplezés szép ünnepély mellett folyt le Benkő Albert gondnoksági elnök, Bálint Lajos, Gábor Mihály r. k. lelkész és a volt növendékek nevében egy ifjú hölgy lelkes beszéddel méltatták az igazgatónak kiváló érdemeit, aki az iskolát 30 év alatt egész Erdélyben mintaszerűnek elismerté intézté fejlesztette. Bencze Károly megható szavakkal köszönt meg az ünneplést. Hivatásáért hevílő szép beszéde egészen magával ragadta a nagyszámú közönséget. Az ünnepély sikeres bankett fejezte be.

— **Különös jubileum.** Különös és szinte hihetetlen jubileumot ünnepeltek a minap Kanadában a lövészenyvek alkalmával. Tailfefer Charles zsoke, az ünnepelt, aki a napokban mult 103 éves, h a t e z r e d s z e r szállt lóra és győzött. Az ősz zsoke 8 éves korától 95 éves koráig ugyszólván szakadatlanul lovon ült. Működése alatt számtalan diadalt aratott és nevét a mult század hatvanas éveiben az egész világon ismerték.

— **Katonák és civílek harcza.** Zágrábban az utóbbi napokban több ízben megtörtént, hogy katonák polgári személyeket minden ok nélkül megtámadtak és megsebesítettek. Miután ezek az esetek megismétlődtek, a lakosságon nagy izgatottság vett erőt. Tegnap este egy sereg jókedvű ember a város környékén megtartott egyleti ünnepélyről tért haza, amikor egy, a rend fenntartására kiküldött katonai őrszárat felütött szuronyyal, rohamlépésben közeledett és őket megtámadta. Bárha a csendőrség azonnal erőlyesen közbelépett, több lövés dördült el és három ember megsebesült. A zárai községi képviselőt a történetek miatt azzal a kéréssel fordult a hadügyminisztériumhoz és a Landwehr-minisztériumhoz, hogy intézkedjenek sürgősen és a legszigorubbán, hogy a katonaság többé a közrendet ne zavarja és a közbiztonságot ne veszélyeztesse. Ma délben a helytartó elnöke alatt értekezletet tartottak, melyen megbeszéltek, hogyan lehet a jövőben az ilyen garázdálkodásoknak elejét venni.

— **Letartóztatott orosz kémek Magyarországon.** Trsztenából jelentik, hogy Berzeviczy Jenő határrendőr-fogalmazó tegnap Dubova mellett letartóztatott kémkedés miatt két orosz tipográfust. Az idegenek a krakkó-nagyszombati stratégiai utról és hidakról fényképfelvételeket és vázlatokat készítettek.

— **Lezuhant az épülő hídról.** A komárom—érsekújvári vasút építésénél az építés alatt álló dunai vasúti híd negyedik pillérének felállított gerendázat ma reggel 8 órakor négy méternyi szélességben leszakadt. A rajta dolgozó Loska János és Szabó Lajos munkások a Dunába zuhantak. Szabót kimentették, de Loska a hullámok között eltűnt. A hatóság megejtette a vizsgálatot.

— **Házasság.** Király Kálmán székesfővárosi mérnök e hó 4-én, vasárnap délelőtt 12 órakor vezeti oltárhoz a belvárosi plébánia-templomban martonfalvi Szabó Béla ny. kereskedelemügyi miniszteri tanácsos, m. kir. posta- és táviratfőigazgató leányát, Erzsikét.

— **Győrökös Gyula** csökölyi kántortanító október hó 10-én tartja esküvőjét Csökölyben Szabó Rózsával.

— **Nászajándékok.** Jegygyűriük legelőnyösebben Polgár Kálmán műőrás ékszerterelő. Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. em. kereskedelmügyi min. képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Beomlott egy raktár.** Nagy szerencsétlenség történt ma délben az Angyalföldön levő Kaszab és Breyer-féle csavargyárban. A gyárnak egyik hatalmas faraktára összeomlott és maga alá temetett egy munkást.

A Madarász-utca 4. és 6. száma alatt van a Kaszab és Breyer-féle csavargyár telepe, ahol a szerencsétlenség történt; a telepen egy hatalmas faház emelkedik, amelyet raktárnak alkalmaznak. A raktárban a faház oldalához mintegy nyolcz—tízezer tömör vasrud volt hozzátámasztva. A raktár közepén üres helyet hagytak és ott ebédelték rendszerint a munkások. Ma délben csak Durida István munkás tartózkodott a helyiségben. Az ebédidő nyugalmát nem sokkal tizenkettő után rettenetes robaj zavarta meg. A faház, az oldalához támasztott vasrudak súlya alatt teljesen beomlott, összetört és maga alá temette a szerencsétlen Duridát. A megriadt, halálra rémült munkások eszeveszetten siettek a katasztrófa színhelyére, amely a teljes pusztulás képét mutatta. A nagy ház egészen romokban hevert, lehetetlen volt odaférközni. A nehéz vasrudak ezreit, amelyek elborították a raktár romjait, nem tudták elhordani egyhamar és Duridát a legnagyobb erőfeszítéssel sem lehetett egyhamar kihozni. Csak délután két óra tájban került elő a szerencsétlen ember rettentően összetört holteste a romok alól. A rendőrség részéről ma délben Becker Ádám rendőrfogalmazó szállt ki a helyszínre és megállapította, hogy a borzalmas szerencsétlenséget a legnagyobb fokú bűnös gondatlanság okozta. Megállapította a nyomozás ugyanis, hogy nem kevesebb, mint harmincz waggon vasrud volt odatámasztva a beomlott faházhoz. A rendőrség vizsgálatot indított a cég vezetősége ellen.

— **A Royal-Orfeum első előadása.** Szombaton október 3-án este 8 órakor megnyílik a főváros legújabb szórakozó helye a Royal Orfeum, mely az Erzsébet-körutnak és a fővárosnak egy kiváló látványossága lesz. Az attrakciók sorában szerepel Lalla Selbini kiválóan meglepő fűrdőjelenetével, Farfalla a francziák egyik legzenésibb művésznője, Jansly Joskaronis neves ikáriai játékaival, The 4 Black Troubadours, Otadlos Trio és Morzelly. Emellett elsőrangú szereposztásban és díszes kiállításban színe kerül Evslernek híres operettje a Vera Violletta, mely a kontinens minden városában egyaránt hódított. Az első délutáni előadás vasárnap lesz 1/4 órakor mérsékelt helyárrakkal, de már az esti helyárrak is oly olcsók, hogy a Royal Orfeum lesz Budapest legolcsóbb szórakozó helye. Páholy öt személyre 20 és 15 korona, zenekari ülés 4 korona, zsöllye 3 korona, támlásszék 2 korona, azonkívül 1.50 korona és 1 koronás helyekről is egyaránt látható a modernül berendezett nagy színpad. Az első emeleten lévő télikertben, — mely reggeli 5 óráig lesz nyitva — meglepetést keltő táncz-számok sorában Lerida és Graziella, Crysis de Syrenos, Margot Dentler stb. fognak bemutatkozni. A zenét a házi zenekar és Balogh Károly cigányzenekara fogja szolgáltatni.

— A férfidivat szeszélyei. Ezer és ezer ember hódol Budapesten a férfidivat szeszélyeinek s világvárosi mívoltunkat mutatja az, hogy az új férfidivat nálunk is akkor tartja bevonulását, mikor Párisba, Londonba, Newyorka. Ebben nagy érdeme van Brachfeld F. cs. és kir. kamarái és a bolgár fejedelem udvari szállítójának, akinek Dorottya-utcai üzlete és kirakata állandó kiállítása a legújabb férfi-öltöny és fehérmű remekeknek. A czég tulajdonosa a múlt nap érkezett meg angliai, skót- és franciaországi tanulmányi és bevásárló utjáról. A mi utat és szépet termelt a férfidivat, már mind látható Brachfeld F. czégnél, mely fehérmű műhelyeit és férfi-ruházati terméit mostanában tetemesen megnagyobbította.

— Letartóztatott rablóbanda. A fővárosi rendőrség olyan bünyűgyűgyel foglalkozik most, amely tökéletesen hasonló a párisi apache-történetekhez. Megirtuk nemrég, hogy Fehér Béla asztalossegéd följelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik szeptember 27-én az újpesti István- és Király-ut sarkán megtámadták és kirabolták. Megindult a nyomozás és kiderült mindenekelőtt, hogy Fehér Béla igazi nevén Gramantik Pál, cipészsegéd, akinek erkölcstelen merénylet miatt volt már ügye a pestvidéki törvényszéken. Igaz ugyan, hogy kirabolták, de az eset egészen másképp történt, mint ahogyan előadta. Akkor éjjel itasan bandukolt az újpesti Ó-utczán s találkozott Majsay Juliska huszonhétéves, rendőri felügyelet alatt levő nővel.

— Gyere mulatni, — szolt neki. — Van annyi pénzem, hogy három napig is lumpolhatsz velem.

A leány megörült s nemsokára ügyes módon értesítette Alfonzát, Janku Ferencz huszonhárom éves, rovott multu hentessegédet, hogy pénzes pasasa van. Janku elhívta még három kollégáját s meglesték Gramantikot. A kellő pillanatban Gramantikot leteperték a földre s kifosztották. A rendőrség ma letartóztatta Jankut és kedvesét, kinyomozta továbbá a czinkosokat is Havuska (tovajnéven: Paczalos) Gusztáv, Weisz Ignác és Soóskuti Tárnoky Géza rovott multu emberek személyében. Az utóbbi nemesi családból való, elzüllött ifjú.

— Halálozások. Kovács József városi tanácsos nyolczvan éves korában Rimaszombaton elhunyt.

Ma temették dr. Herczel Fülöpöt, dr. Herczel Manó egyetemi tanár atyját. A főváros előkelő társaságának képviselői s különösen az orvosi kar kitünőségei nagy számban jelentek meg. A gyászszertartás után, amelyet Lazarus főkéntor vezetése alatt végeztek, Kohn főrabbi méltatta az elhunyt derék öreg ur kiváló érdemeit.

Dr. Danis János raktói körorvos, Gömörmegye törvényhatósági bizottsági tagja 57 éves korában meghalt.

Nádassay Ferencz, a „Zólyomvármegyei Hirlap” szerkesztője és kiadója, a Magyar Újságkiadók Országos Szövetségének választmányi tagja, ma Zólyomban harminczhárom éves korában meghalt. Az elhunyt a város és a vármegye társadalmi és közéletében élénk résztvevő s halála nagy részvétet kelt.

Idősebb Hoser Viktor a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa életének hetvenharmadik évében elhunyt. Temetése tegnap délután ment végbe nagy részvét mellett Budapesten.

Kereszty István, a magyar Nemeztli Múzeum könyvtári tisztjének, zenei írónak neje, szül. Klebovics Ilona, Budapesten meghalt. Temetése vasárnap délután félhárom óraker lesz a farkasréti temető halottasházából.

— Beketow-cirkusz. A nagy érdeklődés mellett lefolyt mai versenymérkőzéseken, melyek a közönséget állandóan izgalomban tartották, győztek: Jackson Harss ellen 3 p. 30 mp. alatt, Vast Sturm ellen 7 p. 52 mp. alatt, Jose Van Din Boulanger ellen eldöntetlen maradt a kiüzelem, Koch Müller ellen 1 p. 20 mp. alatt (E mérkőzés kétszeres győzelem volt, mert Koch egyszer a szőnyegen kívül is letette ellenfelét.), Sándorffy Christensen ellen 4 p. 3 mp. alatt.

— Sylvester Schaeffer, a „csoda-artista” tegnapi első fellépése a Fővárosi Oriem színpadán oly óriási feltűnést keltett, aminőre eddigelő Budapesten még semmiféle színpadon példa nem volt. A közönség valóságos tombolt az univerzális művész hámulatosa kitünő és meglepően változatos látékánál. Schaeffer egymásután tizenöt különféle alakban

mutatkozik be minden szünet nélkül és minden amit előad, egyszerűen tökéletes. Mi is csak azt mondhatjuk, amit Waldmann Imre igazgató előzetes reklámozásában olvastunk: „Schaeffer mindenkinek meg kell néznie!”

— A spanyol királyi pár érkezéséről az Apolló kitünően sikerült fölvetelt készített, mely a legközelebbi napokban bemutatásra kerül. Az aktuális fölvetel bizonyára egyik vonzó száma lesz a kitünő heti műsornak.

x Önkénteseket felszerel kedvező fizetési feltételekkel Blum Sándor Budapest, Váci-utca 15.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Igyék naponta ebéd előtt dr. Hommel-féle Haematogént. Étvágya fokozódik, idegrendszere erősödik és rögtön helyreáll közérzése. Kérem azonban kifejezetten dr. Hommel-féle Haematogént és utasítson vissza minden utánzatot.

x Polgár Sándor orvosi műszer, kötszer és sérvkötőgyár, mely 15 év óta fennáll, a legjobb hírvénynek örvendő czég, ahol minden e szakmába vágó cikket, nemcsak a legújanyosabb áron, hanem leg-tökéletesebben elkészítve kaphatni. Prospektussal vagy felvilágosítással szívesen szolgál Polgár Sándor orvosi műszergyáros, Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. szám.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Az Uránia kiállítása. Három piktor és egy szobrász: Nagy Vilmos, Frecskay Endre, Halász Elemér és Kisfaludy Zsigmond összeállottak és kiállítást rendeztek az Uránia Kigyó-téri helyiségében. Mind a négy művész, ámbár egy csapáson halad, mindegyiknek van külön-külön mondani valója és van anyira egyénisége is, hogy az irányközösségben össze ne olvadjanak, el ne mosódjanak. A festők közül Nagy Vilmos a legmonumentálisabb és egyszersmind a legpreczizebb is. Ő még ahhoz az iskolához tartozik, mely lelkiismeretesen keresi az egyensúlyt rajz és festés között és sem az egyiket, sem a másikat a művészete rovására tulbillenni nem hagyja. Figurális képei között valószínűleg a „Tükör előtt” fog diszkrét beállításával és lány husszineivel nagy hatást kelteni. Halász Elemér közöttük a legmodernebb törekvéseiben. Színezésben néha tulzó, ha nem is szertelen, egyéniségét azonban óvatos művészettel tudja dokumentálni és jóformán sohasem eredetieskedő. Képei között a „Hernád völgye” kapott meg leginkább. A folyómentali alkonyhangulatot respektálandó beleérzéssel ecseteli. Közöttük Frecskay Endre a közeputon halad és ez az előnye. Színei lágyan kerülnek ki az ecsetből, szereti a claire-obscuret, de ha napfényt fest, színei szinte felolvadnak a sugarak meleg vibrációjában, mint például a „Napos tavasz part”-on. Interieurjei intímek, hangulatosak, levegősek. Meglepett Kisfaludy Zsigmond. Ezt a fiatal szobrászt szerettük a beérkezettek között elkönyvelni és ma láttuk, hogy az ő művészete több, mint beérkezés: — tovább haladás. „Fekvő női akt”-ján még érezzük a francia iskola hatását, de azon tul minden, minden a Kisfaludyé: a felfogása, az invencziója, a szinte odalehelt könnyedség és a sóhajszzerű finomságok, melyek életet, mozgó, vértől keringő életet adnak a többi szobornak is: a „Merengetés”-nek, a „Kaczagó nő”-nek.

A kiállítás holnap, szombaton nyílik meg a közönségnek.

(*) A „Virrasztó szerelem” főpróbája. Ma délelőtt főpróba volt a Vígyszínházban, Flers és Caillavet vígjátékának női főszerepét Harmat Hedvig játszsa. Mellette Haraszthy Hermin, Gazi Mariska, Góthné Kertész Ella, Góth Sándor, Hegedüs Gyula, Rainay Gábor, Vendrei Ferencz jutott kisebb-nagyobb szerephez. A bemutató holnap, szombaton lesz.

(*) Szíriusz. Jövő pénteken, e hó 9-én mutatja be a Magyar Színház ezidei második eredeti újdonságát, a „Szíriusz” című fantasztikus vígjátékot, amelyet Herczeg Ferencz hasonló című novellájából Földes Imre, „A császár katonái”-nak szerzője írt. A bemutató iránt már most nagy az érdeklődés s a Magyar Színház művésztestülete — Márkus László rendező vezetésével — mindent elkövet, hogy ezt az érdeklődést ki is elégítse. A fantasztikus darab első és utolsó felvonása a jelenkorban, középső felvonása pedig Mária Terézia idejében történik, ami rendezésben és kiállításban nagy és érdekes feladatot ró a színházra.

(*) A lübecki új színház megnyitása. Tegnap nyílt meg a lübecki új Stadttheater ünnepélyes díszelőadás keretében. Az új színház épülete az északi-gót- és szecessziós stílus szerencsés egyesítése. A megnyitó előadáson harsonzó és a „Mesterdalnokok” előjátéka vezették be Benda prólogusát, amelyet Goethe „Testvérek” című darabja és Schiller „Demetrius”-töredéke követett. A derűs nézőtér akusztikája kitünő.

(*) Nyugat. Egyre gazdagabb, változatosabb és irodalmibb tartalommal jelenik meg a „Nyugat” Ignotus főszerkesztésében, Osvát Ernő és Fenyo Miksa szerkesztésében. E legújabb szám tartalma a következő: Révész Béla: Szocialisták (novella). Ady Endre: Egy néhai költő, A végtelen szerelem, A nagy czethalhoz (versek). Antal Sándor: Beszélgetés a másikkal. Oláh Gábor: Versek. Kéri Pál: A társadalom és a nemzet oszlopai. Telekes Béla: Új mizantrop-fordítás. Gellért Oszkár: Vers. Pásztor Árpád: Vers. Kabos Ede: A fölösleges ördög (novella). Kemény Simon: Vers. Lukács György: Stefan George. Peterdi István: Vers. A „Figyelő” rovatba Lengyel Menyhért, Kemény Simon, Pók Ödön, Laczkó Géza, Gellért Oszkár és Lukács György írtak.

(*) Detektív-krónika. Fröhlich János hirlapíró kollégánk ilyen című folyóiratának második füzeté ma megjelent és már valamennyi dohánytörszében és vasuti állomáson kapható. A csinosan kiállított füzet valóban megtörtént, nagyon érdekes és oktató detektív-nyomozást tartalmaz. Ára tizenkét fillér.

(*) Zajos főpróba. A párisi Théâtre Antoine-ban tegnapelőtt este volt a „Kitaszított” című háromfelvonásos dráma főpróbája. Az újdonságot Cruppi kereskedelemügyi miniszter felesége álnév alatt írta. A darab tárgya, hogy egy korosabb nőt eltaszt magától a férje, aki aztán egy fiatal leányt vesz nőül, az elhagyott feleség pedig öngyilkos lesz. A főpróba közönsége már az első jelenetknél elkezdett nevetni és gúnyos nevetés és nyugtalan zaj kísérte a darabot végig, melynek sorsa czzel meg is van pecsételve.

(*) Egy színházi részvénytársaság feloszlása. A berlini Lustspielhausgesellschaft feloszlott és a Lustspielhaus ezek után magánkezekbe került.

(*) Tüntetés egy operett ellen. A gráci városi színházban tegnap este került először színre Strauss Oszkárnak „A vig nibelungok” szimű operetteje. A mű színrehozatala ellen a „Südmark” című egyesület a gráci esti lapokban éles hangu tiltakozást tett közzé, mert szerinte ez a darab a német Nibelungmondának a kigunyolása. E nyilatkozat következtében este az előadást zajos botrányok zavarták meg. Az első felvonás alatt a tüntetők elkezdtek ordítani, fütyülni és a lábukkal dobogni. A láрма oly arányokat öltött, hogy a függőnyt le kellett bocsátani. A szünet alatt a polgármester, aki jelen volt az előadáson, a legzajosabb tüntetőket eltávolította a nézőtérrel, más részük pedig önként távozott. Az állóhely kiürítése után a nagy számmal megjelent rendőrség fenntartotta a nyugalmat az előadás végéig.

(*) Egyházi zene. A budapesti koronázó Mátyás-templomban f. é. október 4-én, vasárnap d. e. 10 óraker a királyi ő felsége legmagasabb nevenapja alkalomból Bogisich M. Királyhimmusza, Vavrincei Mór G-dur miséje, továbbá a „Veritas vita”-ja és „Os justi”-ja adatnak elő. A magánzólamokat dr. Grimmé Brunner Margit, Lángné Brunner Irégy Juhász Ferencz, Várady Sándor és ifj. Odrj Lehel éneklik. Az orgonán Sugár Viktor tüzérfő hadnagy játszik.

Angol, francia és amerikai rendszerű
KÉSZPÉNZERT félárban:
ruházható minden ember finoman és elegánsan
Az ország-**Zélinger Samu** elsőrangú
szabó mestere

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári
raktárakban vásárolt 3-6 méteres legújabb díyatú
minta gyapjuszövetekből mőtök szerint készítek;
finom öltönyt... 21 frtért
egyön finom prima öltönyt 20

Magyar-utca 6. az emeleti ter. mekben.
Mazony-körút és Kossuth Lajos-utca sarok mellett

(*) **Uj idők.** Október elsejével új negyedet kezdett Herczeg Ferencz lapja, az „Uj Idők”. Ebben az évnegyedben is a szerkesztőség apparátusa azon működik, hogy minél változatosabb és előkelőbb színvonalu számokat adjon. Az induló szezon társadalmi, művészeti élete mind nyomokat hagy hasábjain. Szépirodalmi részét a mai magyar belletristák legjobbjai írják. A szerkesztő Herczeg Ferencz mellett Gárdonyi, Ambrus, Lovik, Bródy, Szomaházy, Heltai, Krudy, Lyka Károly és Farkas Pál és mások dolgoznak állandóan az „Uj Idők”-be. Az új évnegyed Lovik Károlytól kezd eredeti regényt, akinek finom tollát, gazdagszínű elbeszélő vénáját rég-től ismeri és szereti a közönség. Az eredeti regényen kívül egy fordított is kezdődik, amely a külföldi regényirodalom egy érdekelte és poétikus terméke. A hét aktualitásairól eredeti fényképfelvételekkel és Müllbeck Károly humoros fejléczrajzaival számol be. Ezek a kis karrikaturák hamar megszerették a közönség rokonszenvét s immár az „Uj Idők” illusztrativ részének külön érdekességei. Az „Uj Idők” előfizetési ára negyedévre 4 korona. Mutatványszám kérésre ingyen. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10. szám.

(*) **Az Én Ujságom.** Apró embereknek készül ez az újság. Övék minden szava, minden sora. Friss, üde és vidám, mint maga a gyermeklélek. Mese, vers, történeti elbeszélés, kép, mulattató apróság kedves tarkaságban követik egymást lapjain. Szerkesztője Pósa Lajos, a magyar gyermekvilág régóta kedvelt, szeretett Pósa bácsija. Az „Én Ujságom”-at Singer és Wolfner adja ki. Mutatványszám kérésre ingyen. Előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10. szám.

FŐVÁROS.

(*) **Uj honpolgár.** Robitsek Zsigmond kereskedelmi tanácsos, a Magyar Czukoripar R. T. igazgatója ma Rózsavölgyi Gyula helyettes polgármester kezébe letette az állampolgári esküt és ez alkalmából 100 koronát adott az V. kerület szegényei javára.

(*) **Kolerabarakk a zsidó temetőben.** A tanács megengedte a pesti Chevra Kadisa Egyletnek, hogy a rákoskeresztúri izr. temetőben kolerabarakkot építhessen.

(*) **A budai villamosközlekedés.** A II. kerületi választmány a tanácshoz intézett beadványban kéri, hogy a kelenföldi állomás és a budai részek között közvetlen villamos összeköttetés létesíttessék, azonkívül az óbudai Margit- és Ferencz József-hídon áthaladó körforgalomban a járatok száma a forgalom igényéhez szaporíttassék. Indokolja első kérelmét a választmány azzal, hogy a közúti vaspálya budai forgalmának nagyon is érezhető hiánya az, hogy a kelenföldi állomáson megérkező és a budai részek felé induló közönség csupán átszállással közlekedhetik. A Margit- és Ferencz József-hídon áthaladó körforgalom mostani járatása pedig a forgalom lebonyolítására különösen a reggeli, dél és esti órákban határozottan elégteleneknek bizonyult.

(*) **Az új építési szabályzat.** A budapesti új építési szabályzat tervezetét a fővárosi közmunkák tanácsa a napokban küldötte szét a fővárosi műszaki egyesületeknek és testületeknek hozzászólás céljából. A terjedelmes munka 546 szakaszból áll a régi 380 szakaszával szemben. A közmunkatanács 1910. január 1-én kívánja életbeléptetni és ezért a szakvéleményeket még ez évben szeretné megkapni. Az egyesületek a tervezet tárgyalását már megkezdették, közülük a legtekintélyesebb, a Mérnök- és Építész-Egyesület, november végére fejezi be munkáját. A szabályzat-tervezet végleges átdelegozása ilyenformán december hónapra marad.

(*) **Városi Szemle.** A fővárosi statisztikai hivatal kiadásában és a dr. Harrer Ferencz és dr. Thiring Gusztáv által szerkesztett „Városi Szemle” októberi száma ma megjelent a következő tartalommal: Dr. Müller Kálmán: A budapesti két új körház, dr. Szalay Sándor: Nyilvános jogi tanácsadás, dr. Rerrich Béla: A városok építése (London). Hazai és külföldi szemle. Irodalom.

(*) **A várbeli vásár.** A főváros hatósága tudvalevően elhelyezte az I. kerületi Tárnok-utcai vásárt, amely állandó forgalmi zavart okozott. Szabeny Antal és társai most beadványt intéztek a tanácshoz és kéri a szombati heti vásárok régi rendjének és elhelyezésének a visszaállítását.

(*) **A kispesti munkaház-telep víze.** A pénzügyminiszter a fővárosihoz nemrég intézett leiratában tudvalevőleg azt kérte, hogy a főváros a kispesti

épülő munkaháztelepet csatolja be csatorna- és vízcsőhálózatába. A tanács erre most megtette jelentését. Tudatja a pénzügyminiszterrel, hogy a csatornába való bekapcsolás különös akadályba nem ütközik, mert a telepet az Illatos-árok felhasználásával a Soroksári-úti főgyűjtőcsatornával lehet összekötni. De vizet a főváros nem adhat, mert a főváros vízszükséglete egyre fokozódik és a külső részekben, amelyekkel a telep határos, nem oly arányban készült a vízcsőhálózat, hogy egész kis városokat el láthatna. Ez egészen új csomó csővezeték létesítését tenné szükségessé, amely oly sok millióba kerülne, hogy a céllal nem állana arányban. A vízügyeztetőnek az a nézete, hogy a telep számára önálló vízműről kellene gondoskodni, úgy, amint a főváros annak idején a Tisztviselőtelepre és a Népligetre nézte tette.

(*) **Kisiparosok segélyezése.** Az Albrecht Hildgarda-alapra felügyelő-bizottság a következő kisiparosoknak adott kamat nélküli kölcsönt: 80—80 koronát kapott hét iparos, 120—120 koronát tíz, 160—160 koronát kilenc és 200—200 koronát harmincznégy. Az alpnál ez idő szerint 134.386 korona 50 fillér áll rendelkezésre.

(*) **A IX. kerületi Bakács-téri templom-terasz helyreállítása.** A Bakács-téri templom-terasz támasztófalának a helyreállítására a tanács 4050 koronát engedélyezett. A mérnöki hivatal részéről ujabban szerkesztett költségvetés szerint azonban a munka végrehajtása 12.600 koronába fog kerülni és így 8550 korona költség fedezetlen. A tanács, mivel a megfelelő pénzbeli fedezetet meg lehet találni, utasította az illetékes ügyosztályokat a munkát fogantatására.

(*) **Uj omnibusz-járat.** A tanács a budapesti közlekedési vállalatnak megengedte, hogy a Rákóczi-úti Steinhardt-mulatótól a Lipót-térig próbajáratot indíthasson.

EGYESÜLETEK.

(—) **Az Ügyvédjeltek Szövetsége** felolvasást tartott az Ügyvédi Kör dísztermében. A felolvasást dr. Engel Zsigmond ügyvéd, a kiváló gyermekvédelmi szakíró tartotta „Gyermekvédelem és magánjog” címmel. Az érdekes felolvasás, amelyet nagyszámu és előkelő közönség hallgatott végig, tárgyalta a magánjog és a gyermekvédelem között lévő összefüggést, továbbá azt, hogy a modern gyermekvédelmet milyen magánjogi kérdések foglalkoztatják.

Nyilt-tér

(*) rovatban közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KALLAY ZOLTAN

jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáldól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel

Eredeti francia és angol

CSILLÁROK

átköltözés miatt
önköltségi áron kaphatók

Andor és Futtaky-nál

Koronaherczeg-utca 11.

MATTONI FELE

GIESSHÜBLER

legnagyobb üveggyár
SAVANYUVÍZ

„ÜSTÖKÖS”

a legjobb magyar viccslap.

Hetente 20 oldal. Színes képek.

Minden új előfizető, ki most fizet elő az „ÜSTÖKÖS”-re, ha csak 1/2 évig is, ingyen kapja a tavalyi, 1907. évi teljes bekötött évfolyamot, csak a bekötésért számíttunk fel 2.— koronát. — (Kívánatra megküldjük az 1908. évi január hó 1-től megjelent számokat is 3.— koronáért)

Előfizetési árak:

Egy negyed évre (okt.—decz.) 3 kor.

Egy fél évre 6 kor.

Egy évre 12 kor.

Utalvány cím:

„ÜSTÖKÖS” kiadóhivatala
Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Dr. HARMAT GYULA

füdőbajosok rendelő-intézete

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz.
Tüdő, mellhártya, tüdővérzés, tuberkulózis, vérköpés, tüdőcsúszás, kóros eredetű nyelvi gyógyítás, inhalációs fizioterápia és szúrásos eljárások.
Rendel 11—12 és 2—4-ig.

TÖRVÉNYSZÉK

§ A büntető novella alkalmazása. Tegnap lépett életbe az új büntető novella s a mai nappal már alkalmazásba is vétetett. Ez csak azt bizonyítja, hogy régi törvényünk a maga kirívó igazságtalanságaival már alaposan megérett a reformra s a kir. táblának már ma alkalma nyílt egy meghozott ítéletet a novellával korrigálni. Ott tárgyalták Horváth Béla elnöklete alatt egy Agocs Ferencz nevű juhászbojtárnak bünygyűt, aki négy darab összesen 80 koronát érő birkát lopott. A székesfehérvári törvényszék ezért a vádlottat az enyhítő szakasz alkalmazásával egyévi börtönrre ítélte. A mai tárgyaláson Balogh György ügyész-helyettes indítványozta, hogy az ítélet kimérésénél alkalmazza a tábla az új büntetőnovella rendelkezéseit, amely az enyhítő szakasz alkalmazásával csupán fogházzal sújtja a 200 koronán aluli lopásokat. A kir. tábla a főügyész-helyettes indítványához képest a büntető-novella 49. §-a értelmében 5 havi és 3 heti fogházra ítélte a tolvaj juhászt.

§ Kijátszott hitelezők. Részint a saját földjén, részint pedig ezer holdat meghaladó bérelt földön gazdálkodott az Ermelléken a három Österreicher testvér: Sándor, Lázár és Sámuel. Tizenegy évvel ezelőtt azonban Österreicher Sándor közel ötvenezer, Lázár pedig százötvenkétezerhatszáz koronával csődbe jutott. Mikor azután a nagyváradi királyi törvényszék által kirendelt csődbiztos leltárt akart fölvenni Österreicher Sándor érkörtvélyesi bérletén, letarolt földeket és üres magtárt talált. A vizsgálat kiderítette, hogy a bérlo lágaz mohósággal arattatta le és csépelte le a termést s a gabonát biztos helyre szállította. Kiderült az is, hogy Österreicher Samu az öccse koholt követelése fejében árvereztetett, de követelésétől, mikor hajba jutott, elállott. Majd kitudódott az is, hogy a vagyonbukott ember a többi hitelező rovására rokonait kielégítette. A nagyváradi törvényszék Österreicher Sándort csalárd bukás és sikkasztás büntette miatt hat hónapi börtönrre, Österreicher Sámuit pedig büntettségért tizenegy napi fogházra ítélte. Lázárt el-lenben fölmentette s ezt az ítéletet a királyi tábla is jóváhagyta. A Kuria harmadik büntetőtanácsa ma dr. Weisz Ödön védelme után Österreicher Sándor büntetését három hónapra szállította le, egyebekben jóváhagyta az ítéletet.

§ A bankárok feyelmi ügye. Neumann Miksa bankár ellen — mint már megirtuk — feyelmi feljelentést tettek a budapesti áru- és értéktőzsde választmányánál Kleinmann és társai németországi gyárosok és Siegl Károly wolffenbruttali sörfőző azért, mert nem tisztességesen folytatta, bonyolította le üzleteit. Ezt a feyelmi feljelentést kiterjesztették Herzfelder Ignácra is. A budapesti áru- és értéktőzsde választmányának feyelmi bizottsága Weisz Károly elnöklete alatt ma tárgyalta ezt a két feyelmi feljelentést. A Kleinmann-féle panasz tárgyában a felek közös kérelmére a feyelmi bizottság az ítélet-hozatalt felüggesztette, mert a bizonyítékok a bün-

tetőtörvényszéknél folyó bírálatok irataihoz vannak csatolva. A Siegl által emelt panasz tekintetében azonban a fegyelmi bizottság dr. Waisz Sándor védő meghallgatása után úgy Neumann Miksát, mint Herzfelder Ignácot a megejtett vizsgálat alapján felmentette, mert a feljelentő által előterjesztett adatokban, levelekben és okmányokban a fegyelmi vétség ismérveit fennforogni nem látta.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Hatodik nap. —

A holnapi nap programján két nagyobb handicap szerepel; még pedig a 10.000 koronával dotált Kétévesek nagy handicapja és a 8000 koronás Októberi handicap. Mind a két versenyre szép számmal zárult a nevezési lista és így nagy mezőnyre van kilátás.

A Kétévesek nagy handicapjából a két német lovat törölték s így Bácsi viszi a top weightot 60 kilóval, míg utána 58½ kilóval a Metropol-díj harmadikja, Belle Alliance következik. A versenyt tavaly Mátka nyerte meg huszonnégyes mezőnyben, de az idén nem fogunk ily magas képességű telivért a handicapban látni, mert a benevezettek eddigi teljesítményei nem mutatják azt, hogy Mátka klasszisát egy is megközelítene. Tekintve az 1500 méteres távot, mely Bácsinak teljesen megfelel, mi a nyerőt, magas sulya dacára, benne látjuk, hozzá legközelebb a Ball-istálló kiküldöttjét és a Reeves H.-lovakat várjuk.

Az Októberi handicap hároméves és idősebb lovak számára van kiírva és 1100 méteres távján jó társaságot találunk együtt, melyek közül kiemelkedőbbek Beau merite, Tábornok, Ridolfi, Vincenz Albert, Cromdale, Hazlemini, Viganó és a pehelysúlyú Geständniss. A legnagyobb sulyt a tavalyi győztes Beau merite kapta, de még így is nagy chance-al indul a versenyben, habár erős ellenfélre fog találni Viganó és Geständniss-ben. Jó futást várunk a Dreher-istálló lovaitól is.

A napot megnyitó Szent Lőrinczi díjban szintén jó lovak indulhatnak és érdekes küzdelemre van kilátás Boccaccio, Rouquin, Hirnök II. és Gánna között, míg a II. oszt. eladóversenyben a Reeves H.-istálló lovai, továbbá Francesco és Fabelhaft indulnak nagy eséllyel; a napot bezáró kétéves versenyben pedig Halmnak van kiemelkedő esélye a Springer-istálló Jouvénalfja és az orosz ívlőr Jurgis előtt.

Jelöltjeink:

- I. Boccaccio — Rouquin.
- II. Bácsi — Ball-ist. — Krouzil lov.
- III. Beau merite — Viganó.
- IV. Reeves H.-ist. — Francesco.
- V. Hatt — Juvenal — Jurgis.
- VI. Spieball — Loredan.

KÖZGAZDASÁG.

A tarifabizottság ülése.

Budapest, október 2.

Az országos közlekedési tanácsról szóló 1907. évi 36. t.-cz. által alkotott tarifa-bizottság a kereskedelemügyi minisztériumban ma délután 5 órakor tartotta meg első ülését. A törvény értelmében ennek a bizottságnak elnöke a kereskedelemügyi államtitkár. A tárgysorozat: 1. A magyar kir. államvasutak díjkedvezményei. 2. A vasércz vasuti szállítására fenálló tarifák voltak. Előadó: Hainal Vilmos osztálytanácsos volt.

Az értekezleten részt vettek: Sztérényi József v. b. t. t. kereskedelemügyi államtitkár, Ludvig Gyula v. b. t. t. államtitkár, a magyar kir. államvasutak elnökigazgatója, Stetina József, Szűry János, Lers Vilmos miniszteri tanácsosok, Szájbély Kálmán udvari tanácsos, máv. igazgató, Halász László és Hainal Vilmos miniszteri osztálytanácsosok, dr. Sztérényi Sándor miniszteri titkár, Mátray Elemér máv. felügyelő, Kapus Béla máv. főellenőr, Trozsonyi Ferencz máv. ellenőr, a főrendiház által választott tanácsstagok sorából gróf Keglevich Gábor és Szabó Jenő, a képviselőház által választott tagok közül Földes Béla, gróf Thoroczky Miklós és Zboray Miklós, a választott és kinevezett tagok közül Ottlik Iván földmivelésügyi államtitkár, Chorin Ferencz, Hatvany-Deutsch Sándor és Lánczy Leó főrendiházi tagok, Podroczky Aurél horvát-szlavon-dalmát báni tanácsos, Ráth Péter udvari tanácsos, Ksod vezérigazgató, lovag Bráhm Miksa miniszteri tanácsos, déli vasuti igazgató-helyettes, Thaly Zsigmond udvari tanácsos, Szekula Gyula kir. tanácsos, Ksod. főfelügyelő, Rekker Lajos déli vasuti főfelügyelő, Domony Mórícza folyam- és tengerhajózási társaság igazgatója, Maléter Zoltán a szamosvölgyi vasut igazgatója, lovag Horvát Zsigmond, Rubinek Gyula az országos magyar gazdasági egyesület igazgatója, Weisz Manfréd, Wolfner Tivadar, Thék Endre, Fekete Ignác és Weisz Gyula.

A tanácskozást Sztérényi József kereskedelemügyi államtitkár nyitotta meg hosszabb beszéddel. Üdvözölte melegen a bizottságot, amely megalakulása óta ma először ült össze. Ezt az alkalmat megragadja arra, hogy kéri a bizottság tagjait, hogy abban a felelősségteljes munkában, amely a tarifális ügy körül a kereskedelmi kormányzatra hárul, a kereskedelmi minisztériumot bölcs tanácskozással és mindenkor tárgyilagos kritikákkal a legmesszebbmenőleg támogassák.

A bizottság ügykörének egyik ága ma tarifális kedvezmények nyújtásában jut kifejezésre, amely a közönség különböző rétegeiben sokszor nagy félreértésekre ad alkalmat tisztán azért, mert akik a kritikát gyakorolják, sokszor nem ismerik részleteiben az ügyet. Annnyira szétágazó, ugy közlekedési, mint közgazdasági életünket érintő kérdés ez a maga részleteiben, hogy komoly bírálat felette akkor mondható, ha az összes részletek, ama intenciók, amelyek egyik-másik kedvezmény nyújtására okul szolgáltak és ama követelmények, amelyek a közgazdasági élet alakulásából kifolyólag felállítottak, a maguk egészében mérlegeltetnek. Az ügykör másik része azon javaslatok, amelyek első sorban az államvasutak, de később a többi közlekedési vállalat ügykörében is a díjszabások alakítása, alakulása és közgazdasági életünk követelményeire való alkalmazása tekintetében esetről-esetre fel fognak merülni.

A mai ülés napirendjén az ügykör első és az ügykör második csoportjába tartozó kérdés is szerepel. Az első ama díjkedvezményezési jegyzék, amely évek óta az államvasutaknál fennáll és amely állandó korrekturna szorul és állandó korrekturna megy is keresztül. Természetesen nem tekinthető

semmiféle díjkedvezmény állandónak, azt konjunkturálisnak kell megalakítani. A második tárgy a vasércz szállításának a kérdése a maga nagy közgazdasági jelentőségében, azon elvi kérdés tekintetében, vajjon Magyarország specziális viszonyai mellett, amíg a geológusok nagy részének állítása szerint vasérczünk belátható időn belül kimerül, indokolt-e szállítási kedvezményekkel előmozdítani a kivitt, amely kérdés azonban, midőn erről az oldaláról ítélik meg, kritikát igényel a másik oldaláról is ama vidékek érdekében viszont, amelyeknek a bányászat kereseti forrása és ama közlekedési vállalatok érdekében, amelyek ebben a kérdésben érintve vannak.

Ismételten üdvözlöi a bizottság tagjait úgy a maga, mint Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter nevében és kéri támogatásukat.

A napirend első pontja a magyar kir. államvasutak díjkedvezményei volt, amelyekre vonatkozólag Hainal Vilmos miniszteri osztálytanácsos előadó referált a bizottságnak.

Gróf Keglevich Gábor kéri, hogy a kedvezményekre vonatkozó kimutatást küldjék meg a gazdaságközönségnek.

Sztérényi József államtitkár megjegyzi, hogy minden tarifakedvezmény a Vasuti és Közlekedési Közlönyben kihirdetendő. Egyébként a Kereskedelmi Múzeum kétséggel ad felvilágosítást e tekintetben a közönségnek, minden költség nélkül teljes megbízhatósággal.

Zboray Miklós kéri, közöliék a bizottság tagjaival, kik kapnak kedvezményeket. A kedvezmények általánosítása mellett van.

Sztérényi József államtitkár felvilágosításul megjegyzi, hogy a visszatérítés után előálló kedvezményeknél könnyen megállapítható, ki kap kedvezményt, de itt is csak a leszámolás után. A rovatolás után alkalmazott díjkedvezményeknél azonban ez nem lehetséges, mert ezek nincsenek személyhez, vagy vállalathoz kötve, hanem bárki részéről hozzáférhetők.

Chorin Ferencz helyesli, hogy a gyűjtőforgalomnak adott díjkedvezmények fokozatosan csökkentessenek, kivéve ha azok fenntartását különös közgazdasági érdek kívánja. A rovatolási díjkedvezmények megszüntetése azonban lényegesen károsítaná az ipart és mezőgazdasági termelésünket. Egyébként is ez csekély összeg, amely nem jelent nagyobb terhet, míg megvonásával súlyos csapást mérnének közgazdasági életünkre. Felveti a vizüverseny miatt adott tarifakedvezmények kérdését, amelyeket általánosságban nem helyesel, mert az államvasut amugy sem győzi a forgalmat. A darabú forgalomban adott kedvezményeket, ahol azok nem szolgálják a magyar ipar érdekeit, nem tartja indokoltnak. Zboray kívánóságát a kedvezményezett vállalatok kimutatásának közzétételére vonatkozólag nem osztja, mert ez nem közgazdasági érdek és különben is ismeretes, hogy kik kapták a kedvezményeket.

Rubinek Gyula szerint az egyes iparvállalatok díjkedvezményekben csak addig részesíthetők, amíg kartelben nem állanak; amikor azonban a külföld és különösen az osztrák vállalatokkal kötött kartelek egyenesen kizárják a vállalatok közti szabad versenyt, feleslegesnek tartja a díjkedvezményekkel való támogatást. Rámutat arra, hogy ugy ipari, mint különösen mezőgazdasági téren vannak olyan díjkedvezmények, amelyek egyenesen a külföldi behozatalt mozdítják elő. Hibáztatja a díjkedvezményt a száritott szilvának Szerbiából és Boszniából való behozatalánál.

Sztérényi államtitkár szerint a száritott szilvánál a magyar mezőgazdaság érdeke a kedvezmény megadása miatt semmiféle kárt nem szenved, másrészt azonban Magyarország kereskedelme hozza a világforgalomba részint Boszniának, részint Szerbiának aszaltszilva-termelését és így a mezőgazdaság

HETI MUSOR.

Október	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Uránia	Föv. nyári színház
4 Vasárnap d. u. este	Lear király	Eliana	Diákélet Virraszt a szerelem	Varázskeringő	Sasflok	—	—
	A helyár kendője			A hollandi lány	A császár katonái		

érdekének minden tényleges sérelme nélkül fontos kereskedelmi, vasuti és pénzügyi érdekekből szükségesnek tartja, hogy az államvasutakat ezt a forgalmat továbbra is megtartsa.

Ezután a részletes tárgyalásra tértek át, amelynek során az egyes tételre behatóan megvitatták. Felszólaltak Chorin Ferencz, Lánzy Leó, Hatvany-Deutsch Sándor, Rubinek Gyula, Zboray Miklós, Rekker Lajos, Szekula Gyula, Fekete Ignác, Maléter Zoltán.

A vita során Sztéryni József államtitkár és Hajnal Vilmos osztálytanácsos ismételt felszólaltak és felvilágosítással szolgáltak az egyes kérdéseknél.

A tanácskozás este fél nyolcz órakor befejezték és folytatását hétfőn délután öt órára halasztották.

Ankét a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslat tárgyában. Az ipari munkák vasárnapi és ünnepnap szüneteléséről szóló törvényjavaslat előadói tervezete ügyében október 7-én, délelőtt 11 órakor érkezik lesz a kereskedelemügyi miniszteriumban Sztéryni államtitkár elnöke alatt. Az értekezletre a minisztérium az összes érdekelt testületeket meghívta.

A gazdák és a helyi érdekű vasutak. Az OMGE közgazdasági szakosztálya mai ülésén foglalkozott az alsóbbrendű vasutakról szóló törvényjavaslattal. A törvénytervezetet mint előadó Szesztay László ismertette és kiemelte a javaslat azon hasznos intézkedéseit, melyekkel az új törvény a vasutak előkészítő munkálatának gondosabb kerestülvitelét; a vasutak alapításánál a törvényhatóságok, városok és községek s ezekből alakult érdekeltségek előtérbe helyezését az elsőbbségi részvénytőkével szemben az érdekeltség által a vasutba fektetett törzsrészvénytőke fokozottabb védelmét lesz hivatva biztosítani. Az előadó kiterjeszkedett az Országos Magyar Erdészeti Egyesület átiratára, a keskenyvágyú vasutak építése és felszerelése, utabban a kereskedelmi miniszterhez intézett feliratára, melyet az egyesület pártolva végeztet küldött meg. Az előadónak Kodolányi Antal elnök tolmácsolta a szakosztály köszönetét. A szakosztály beható vita után, némi kiegészítéssel elfogadta az előadó javaslatát, amelyek alapján az OMGE felterjesztést intéz a kereskedelmi kormányhoz.

A magyar koronajáradék párisi jegyzése. A N. Fr. Pr. ma a magyar koronajáradékok külföldi elhelyezéséről hosszabb cikket ír, amelynek a tendenciája a magyar hitel ellen irányul. A cikk tartalma körülbelül az, hogy gróf Khevenhüller-Metsch francia nagykövetség szabadságát megszakítva legközelebb visszatér Párisba. Állítólag a közel napokban Párisban a magyar koronajáradék kötirozása kérdésében tanácskozásokat fognak folytatni és e körülmény teszi kívánatosá a nagykövetség is a tárgyalásokon való részvételét. A kötirozandó összeg 100—150 millió korona volna. A járadék kötirozásán kívül még egyéb Magyarországra vonatkozó igen fontos kérdések is tanácskozás tárgyát fognak képezni. A N. Fr. Pr. természetesen igen szkeptikusan ítéli meg e hitelművelet sikerét és nem a legjobb indulatu kommentárokat füzi ehhez — a feltétlen megbízhatóság szempontjából — igen kétes értékű hirhez.

Folyamhajtási ügyek. A Magyar Hajózási Egyesület igazgató-választmányja tegnap, Kovács S. Aladár műegyetemi tanár elnöke alatt ülést tartott, melyen számos érdekes hajózási ügy került tárgyalásra. A vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslat tervezete hosszabb vitára szolgáltatott alkalmat, melyben dr. Barna Károly, Schön Zsigmond, Pellet Bertalan, Kenessey Kálmán vettek részt, akik mind arra reámutattak, hogy a hajózási üzemnek, úgy mint jelenleg is, a vasárnapi munkaszünet alól közforgalmi tekintetből kivételt kell képeznie, de hogy azonkívül a tervezetnek a felváltásra, kárpótlásra stb.-re vonatkozó intézkedései a hajózási üzem sajátos természeténél fogva, mely amugy is sok önkéntelen pihenést nyújt, ki nem terjeszthető. A német, osztrák és magyar belhajózási szövetség legközelebbi ülését a felső-

ausztriai Linzben fogja megtartani. Schön Zsigmond szóvá tette, hogy a hajózási vállalatokat nemcsak a Dunának magyar szakaszán levő gázlónak vizállása, hanem a Duna osztrák részén létező gázlók vízrajzi viszonyai is érdeklik és ezért az erre vonatkozó napi adatok közlését szükségesnek tartja, mire Kvassay Jenő miniszteri tanácsos kijelentette, hogy a magyar orsz. vízépítési igazgatóság már régebben tárgyalásokat indított ezen adatok beszerzése iránt.

Uj hajózási társaság Győrött. Győrött — amint már jeleztük — mozgalom indult meg egy Győr és Komárom vidékén létesítendő helyi érdekű gőzhajózási részvénytársaság alapítása iránt. Az alapítók a mosoni Duna-ágon, a Rábán, Rábezán, valamint a Dunának Győr és Komárom vidékéhez tartozó részén kívánják rendszeres hajójáratokat berendezni, és ennek támogatása végett a kereskedelmi miniszterhez intézett emlékiratban a vállalat támogatását kérték. A kereskedelmi miniszter az emlékiratot — amint értesülünk — már kiadta véleményezés végett a szakköröknek, s azt legutóbb a Magyar Hajózási Egyesület is tárgyalta.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

30.000 koronát nyert: 119130.
20.000 koronát nyert: 46624.
5000 koronát nyertek: 20569 45085 64354.
2000 koronát nyertek: 1264 5337 10415 12546
16581 18264 20852 20840 23955 25526 28287 37267
38538 38477 40979 40384 42159 50161 57633 59130
65519 66182 69947 71585 73173 74001 75230 84731
88172 88838 89618 103333 108972 11073 110415
120953 123446.

1000 koronát nyertek: 3239 1105 5701 6664 11367
15823 15320 18077 21403 22467 22452 24717 27244
27461 28642 35559 35061 37935 38363 40097 42774
45790 46269 47807 49623 50868 57076 57817 59044
61070 62671 64409 69510 71549 73440 75747 75455
84313 84042 87495 87751 88077 91493 96477 107645
107658 110063 110053 110110 112445 116732 119887
119079 123657.

500 koronát nyertek: 833 1287 4015 4017 4430
5044 6778 8789 9891 9831 9758 12970 15838 15847
16609 16244 17745 18971 25205 27107 360063 36341
38143 38696 41660 42817 42930 43720 44581 45585
47797 50207 51054 52955 57388 58602 58374 61402
61384 62267 63098 64743 66862 66721 70336 71152
73343 73853 75941 78012 78060 82617 84974 85124
88700 88311 89385 91349 92847 92835 92344 93094
94316 94625 98987 101840 105044 107889 111378 114885
115457 116604 118534 118425 122241 122520 123025
123397.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Bonyodalom az aradi Westinghouse gyáralapítás körül. Immár valódi tengeri ligyóvá nyulik az aradi Westinghouse gyáralapítás ügye. Hol megalakul a magyar Westinghouse részvénytársaság, hol meghal, még mielőtt megszületnék. Most végre annyira jutottak, hogy a jövő vasárnapra kihirdették az alakuló közgyűlést. Persze, ez is elmarad. A magyar érdekeltség képviselője, dr. Papp Géza ugyanis nem tudott mindenben megegyezni Drakóval, a Westinghouse művek európai képviselőjével s e miatt kénytelen volt az alakuló közgyűlést eltolni. Mint értesülünk, az ok, mely miatt a megalakulás késik, abból keletkezett, hogy dr. Papp a részvényaláírási tervhez mellékelte alapítási tervezet minden egyes pontjának szigorú szem előtt tartásával, tisztázni óhajtotta a Westinghouse társaság részéről felajánlott légfék szabadalom értékét. A légfék ugyanis kilencszáz ezer korona értékben szerepel alapítási hozzájárulásként, de csak az esetben, ha a társaság okmányilag igazolja azt, hogy a magyar királyi államvasut a légféket a tehervonatokra is megrendelte. Ez ideig ez nem történt meg s dr. Papp azt követelte Drakótól, hogy ennek megfelelő rekompenzációról már az alapító közgyűlés előtt gondoskodjék, mert ő ezt alapszabályilag akarja a részvényesek részére biztosítani. Drake azonban nem érezte magát illetkesnek e fontos kérdés tisztázására, miért is azt a Westinghouse művek párisi központja elé terjeszti. Mivel azonban a magyar gyár gyors létrejövését most

már az amerikai fő részvényesek is óhajtják, remény van arra, hogy mégis csak megvalósulnak a magyar Westinghouse művek is.

Talpfa-szállítás. A cs. kir. szabadalmazott északnyugati vasut igazgatósága Bécsben árlejtést hirdet az 1909. évben szükséges, alább felsorolt talpfák szállításának biztosítására és pedig: a) 140.000 darab 2.5 m. hosszú fővonal-talpfa tölg-, vörösfenyő-, szurkos fenyő-, luczfenyő- és jegenyefenyőfából. A tölg-vasuti talpfák az 1., 2., 3., 5. típusok szerint, a többi az 1—6. típusok szerint szállítandók. b) 15.000 darab 2.3 m. hosszú mellékvonal-talpfa vörösfenyő-, szurkos fenyő-, luczfenyő- és erdei fenyőfából; a 7. és 8. típusok szerint szállítandók.

Szerzői jog védelme. Stockholmban e hó folyamán összeülő iparjogvédelmi kongresszusra a magyar kormány Ballay Lajost, a szabadalmi hivatal elnökét küldi ki. Ránk nézve a kongresszus fontos abból a szempontból, hogy a nemzetközi szerzői jog revíziója van programba véve. Már pedig — mint ismeretes — e téren a mi állapotaink a lehető legrendezetlenebbek.

A magyar földhitelintézet záloglevelek sorsolása. A Magyar Földhitelintézet 4%-os szabályozási és talajjavítási zálogleveleinek tegnapi sorsolása alkalmából kisorsoltak összesen 371.400 korona névértékű kötvényt, az intézet 3%-%-os zálogleveleiből összesen 232.600 korona névértékű kötvényt. A kisorsolt kötvények kamatozása a jövő év április elsején megszűnik s ugyanakkor az intézet pénztáránál, a Magyar Általános Hitelbanknál, továbbá az intézet külföldi megbízottainál azokat teljes névértékben beváltják.

Uj fegyver-, lőszer- és gépgyár Pozsonyban. A G. Roth bécsi részvénytársaság Pozsonyban fióktelepet létesít. A vállalat tárgya: mindenemű robbanószereknek, felszerelési tárgyakkal, páncélok, gépjárműveknek, gépeknek, járműveknek, így különösen hadi és vadászati tárgyakkal, ugye ezen gyártási és kereskedelmi ágaknak szolgáló mellék- és segédeszközöknek és az ezen célokat előmozdító üzleteknek iparszerű előállítására és forgalombahozására. Alaptőkéje 12.000.000 koronából álló 60.000 darab teljesen befizetett, névre szóló, 200 korona névértékű részvényből áll. Az igazgatói tanács legkevesebb öt s legfeljebb kilencz tagból áll; jelenlegi tagjai: Karl Roth, Emil Roth, dr. Franz Mayerhofer, Julius Nessel, Richard Ritter von Schoeller bécsi lakosok. A társaság főtelepe természetesen Bécsben lesz.

Gyapjúárverés. A Magyar Általános Hitelbank gyapjúárveréseinek második napján nem változott a helyzet. Csak legfinomabb merino-gyapjúk iránt mutatkozott nagyobb érdeklődés, de ezek sem érték el a tavalyi árakat. A kiállított 3900 zsákból elkelte 2000.

Fogyasztási adó Bulgáriában. A bolgár vámhivatalok — amint értesülünk — az összes külföldről érkező behozatali cikkek után fogyasztási adót szednek. A bolgár pénzügyminiszternek legutóbbi rendelete szerint a jövőben a légmentesen elzárt dobozokban behozott gyümölcsök (konzervek is) métermázsánként 50 frank, továbbá a hordókban érkező borok, még ha azok gyógyborok is, 100 literenként 5 frank fogyasztási adót fizetnek.

Nyersbörkereskedők figyelmébe. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelt köröket, hogy a marokkói nyersbörkereskedelem helyzetét, szokásait, valamint hazánkba irányuló kivitelének előmozdítását tárgyaló hivatalos jelentés a kamara irodájában (V., Szemere-u. 6.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Folyamszabályozási munkálatok. A sirinaí átvágás jobboldali partbiztosításának kiegészítési munkálatához szükséges földmunka és köszállításra a földművelésügyi miniszter árlejtést hirdetett. A legkedvezőbb ajánlat folytán a munkát a miniszter — amint értesülünk — Blau Rezső mohácsi vállalkozónak ítélte oda 274.322 K 50 fillér árban.

Gazdasági tudósítók. A földművelésügyi miniszter Abautorna vármegye szikszói járására Makovszki Ferencz léli lakost, Bácsbodrog vármegye bácsalmási járására Drégely Kálmán mélykúti la-

SZEN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra
Telefon: Detail 26-27, 75-26. Engros 164.

Radnay Károly
BUDAPEST, Váci-körut 78. szám.
Függönyözim: ANTRACIT BUDAPEST

kost, Bihar vármegye székelyhídi járására Tanay János nagykágyai lakost, Csik vármegye felcsiki járására Kóródy Mihály csikszentmiklósi lakost, Heves vármegye hevesi járására Ridárcsik Miklós hevesbuteleki lakost, Krassó-Szörény vármegye moldvai járására Telbisz János weizenriedi lakost, Maros-Torda vármegye Szászrégen r. t. város területére Schobel F. József szászrégeni lakost, Moson vármegye rajkai járására dr. Elekes Albert oroszvári lakost, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye kiskőrösi járására Dávid Béla soltvadkerti lakost, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye kunszentmiklósi járására Tibold Frigyes páhi lakost, Szatmár vármegye szinyérváraljai járására Tóth Géza vámfalui lakost, Szepes vármegye késmárki járására Kwaysser Artur keresztfalui lakost, Vas vármegye vasvári járására Gaylhofer László endrédpusztai lakost, Vas vármegye felsőöri járására Varga József őrszigeti lakost és Zala vármegye letenyei járására Haliarszky Lajos szecsszigeti lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bízza meg.

Uj textilgyár. Zomborban — mint onnan jelentik — 600.000 korona alaptőkével textilgyár van alakulóban. Az alaptőkéből már 320.000 koronát jegyeztek.

Elhalasztott sorsjáték. A szatmári református egyházmegye iskolaépítési sorsjátékának húzását a pénzügyminisztérium 100438. számú rendeletével 1909. január 25-éig halasztották el.

Felolvasás az új ipartörvénytervezetről. Nagy tetszéssel fogadták felolvasást tartott ma „A sztrájk és az együttes szerződések az új ipartörvényben” címmel dr. Fenyő Miksa, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének titkára a szövetség helyiségében. A felolvasáson dr. Chorin Ferencz elnököt, Dr. Hegedüs Lorántnak két héttel ezelőtt tartott felolvasása után, amelyben általános szempontokból bírálta a tervezet intézkedéseit, dr. Fenyő részletesebben foglalkozott azokkal a szociális reformokkal, amelyek a sztrájk, a választott bírói eljárás és az ugynevezett kollektív szerződések szabályozására vonatkoznak s az ipari békét igyekeznek törvényes rendelkezésekkel körülbástyázni. Ezek a tervezett reformok különösképpen érdekelhetik a magyar gyáripart, annál is inkább, mert nagy részben kizárólag a gyáripart érintik. Felolvasó a reformok tömegét, amelyet a tervezet tartalmaz, korainak tartja. Azután a munkabeszüntésekről és kizárásokról, valamint a békéltetésről és bíráskodásról szóló fejezet intézkedéseit ismertette. Már e szakasznál rámutatott arra, hogy a tervezetnek az a törekvése, hogy a munkásokat és a munkaadókat egyenlő elbánásban részesíti, valójában a legnagyobb egyenlőséget eredményezi. Hasonló a helyzet — szerinte — a tervezet által előírt békéltető eljárás megindulása esetén, amikor a munkaadót a békéltetés valóságos kényszerhelyzetbe hozza, úgy, hogy a kiszabott feltételek el nem fogadása reá nézve csaknem lehetetlenség, ellenben a munkásokra nézve kényszerrel alig lehet beszélni. Részletesen ismertette azután a felolvasó a tervezetnek a tarifa-szerződésekre vonatkozó intézkedéseit. Szerinte a törvényhozás eleget tett azzal, ha a szerződéseket elismeri, de ennél tovább nem mehet. Felolvasó a részletes bírálat alapján csatlakozik Hegedüs Loránt ama javaslatához, hogy a javaslat szociális részének tárgyalása halasztassék el arra az időre, amikor a magyar közgazdasági élet viszonyai és az ipar teherviselési képessége a rendezés lehetőségét szükségszerűen előtérbe hozza. Az előadás általános tetszést aratott s zajosan megtapsolták.

Uj játékgyár. Már régebben megírtuk, hogy Magyar Játék- és Műiparúgyár Részvénytársaság cég alakult 150.000 korona tőkével. A vállalat tárgya — amint értesülünk — fából, macheeből, fémből, esetleg egyéb anyagokból játékokat és műipari cikkeket gyártani és forgalomba hozni, amely cikkeire Budapesten, vagy az ország bármely részében gyárakat és eladási helyeket állít fel. A vállalat alapítói a Werther Hugó tulajdonában lévő békéscsabai „Esz magyar fa- és machee-játékgyár” képezte, melynek fejlesztése és kibővítése a vállalat első feladata. A jelenleg gyártott fa- és machee-cikkek mellett különösen a francia babagyártás és a különféle fémjáték és műipari cikkek vétettek fel a gyár

programjába. A társaság igazgatósága: Jónás Ödön, dr. Szunyog Mihály, Aberbanell Salamon, Mitzky B. Miksa, Dittrich József, Komlós István és Werther Hugó, kiknek ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk most a cégbíróságnál is bejegyeztetett.

Mit akar a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete? Ezzel a címmel egy röpiratot adott ki a K. A. O. E., amelynek célja az, hogy az egyesület szociális és kulturális tevékenysége számára megnyerje az ország kereskedelmi alkalmazottjait és a közös célok érdekében szervezkedésre bírják őket. A röpirat 50.000 példányban magyar, 10.000 példányban német szövegben jelent meg.

Az Osztrák-Magyar Bank állása szeptember 30-án ez volt: Bankjegyforgalom 2.023.398.000 korona (+136.784.000), érczkészlet 1.534.314.000 korona (-3.638.000), leszámítolási tárca 629.146.000 korona (116.284.000), lombardkölesönök 78.420.000 korona (+9.453.000), adóköteles bankjegyforgalom 104.083.000 korona.

A szlavonai erdővásárlások. Jelentettük annak idején, hogy a déli vidékeken igen nagy erdőárverések lesznek. Ezek közé tartozik a bródi vagyonköztség faeladása is, ami szeptember 22-én Vinkovczen meg is történt. Ezuttal a következő czégek ajánlatait fogadták el:

Az 57.269 koronára becsült Glovác erdőrészt Gotthardi M. 60.100 koronáért, a 85674 koronára becsült Orliak erdőrészt Prpic Milán 86.900 koronáért, a 79.994 koronára becsült Banovdol erdőrészt ifj. Drach Mór 90.393 koronáért, a 79.604 koronára becsült Luscic erdőrészt Deutsch P. és fiai 89.000 koronáért, a 85.215 koronára becsült Lapadna Kusara erdőrészt ifj. Drach Mór 87.215 koronáért, a 66.025 koronára becsült Musko ostrovo erdőrészt Benedik S. és fiai 67.150 koronáért, a 99.356 koronára becsült Ada erdőrészt Societé d'import 99.356 koronáért, a 110.100 koronára becsült Boljkovo erdőrészt Eckert F. M. 131.900 koronáért, az 50.790 koronára becsült Sveno erdőrészt Societé d'import. 67.580 koronáért, a 126.601 koronára becsült Rastovo erdőrészt Societé d'import. 148.680 koronáért, a 120.431 koronára becsült Radisevo erdőrészt Societé d'import. 156.520 koronáért, a 48.603 koronára becsült Radjenovci erdőrészt Mohr és Társa 48.603 koronáért, a 128.077 koronára becsült Kragujina erdőrészt Lord és Társa 147.288 koronáért, a 36.387 koronára becsült Ripaca erdőrészt Eisler J. és fiai 36.706 koronáért, a 188.810 koronára becsült Josava erdőrészt Societé d'import. 212.210 koronára, a 69.236 koronára becsült Slaviz erdőrészt Societé d'import. 73.080 koronáért, a 205.217 koronára becsült Izocna kusara erdőrészt Societé d'import 225.580 koronáért, a 282.649 koronára becsült Cunjevci 988 erdőrészt Societé d'import 348.058 koronáért.

A Krivsko Ostrovo, Kunjevci, Vrabcana, Almas, Gradina, Dubovica erdőrészek eladatlanok maradtak. A tulfizetés mintegy 14 százalék.

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalizatio).
Kék fényvel való kezelés
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos vízfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus.

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis),
degfájdalmak, idegzsábák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség).
Bőrbajok. Bőrviszketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszág).
Aranyeres csomók.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A földmivélsügyi miniszter Körömendy Péter vetőmagvizsgáló állomási segédet és Kövy József fizetési állattenyésztési segédfelügyelőt fizetési állattenyésztési segédfelügyelőkké, dr. Dányi Dezső ügyvédjelölt budapesti lakost a vezetése alatt álló minisztériumhoz ideiglenes minőségű díjtalan fogalmazóyakornokká; a belügyminiszter a belügyminiszteri számvevőséghez Kovács Ödön belügyminiszteri számtisztet számellenőrré, Seeger Pál belügyminiszteri díjtalan számgyakornokot pedig számtisztté; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Nyáry Győző budapesti számtisztet végleges minőségű pénzügyi számellenőrré a kaposvári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Kemény István vallás- és közoktatásügyi minisztériumi számtisztet, Szücs Győzöt, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium számvevőségéhez szolgálat-tételre beosztott közalapítványi irodasegédtsiget, továbbá Hevesi Balázs, Katona János, Lukácsi Mihály, Szemelrock Fülöp és Szücs Ferencz igazolványos állásukat a vezetés alatt álló minisztérium segédhivatalához ideiglenes minőségű irodatiszteké nevezte ki.

Pályázatok. A löcsei és a marosvásárhelyi törvényszékek, valamint a temeskubini járásbírósnál jegyzői, a budapesti állami gyermekmenhelynél másodfős, az újbányai járásbírósnál telekkönyvvezetői állásra 2 hét; a makói és Óbuda járásbírósnál, valamint az újvidéki törvényszéknél irnoki, a m. kir. határrendőrségnél 9 hivatalsszolgai állásra 4 hét; a kulai és topolyai járásban járási hivatalsszolgai állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

GYÓGYITHATÓ A SÉRVEZ?

E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárminek díjtalanul zárt borítékban megkérült!

POLLITZER SÉRVBULATORIUM
speciális orvosi rendelő-intézet

Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., főemelet
Egész nap orvosi inვენés rendelés!

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908. október 2-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánk időjárásában változás nem történt. A hőmérséklet maximuma: Fiumében 23 C°, minimuma: Boifalun, még Sopronban 1 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható

Állomás	Légnyomás min. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erő	Felhőzet	Csapadék min.		Hőmérséklet	
					max.	min.	max.	min.
A-Szalóna	70.4	7.5	N	2	0	19	5	
Ungvár	68.2	11.4	N	1	0	22	10	
Késmárk	70.8	5.0	N	0	0	14	5	
Losonc	69.8	4.2	N	1	0	18	4	
Ógyalla	69.4	4.4	S	1	0	20	2	
Budapest	69.2	12.0	NW	1	0	18	11	
Herény	70.0	6.3	N	1	0	16	5	
Keszthely	70.9	10.4	N	1	0	16	8	
Pécs	69.9	8.8	N	1	0	16	7	
Zágráb	70.6	7.1	SW	1	0	17	6	
Fiume	68.2	12.6	N	1	1	23	11	
Szeged	68.5	10.4	N	1	0	16	7	
Tomcsvár	68.7	6.3	N	1	0	17	5	
Nagyvárad	0.	0.						
Kolozsvár	70.3	6.1	N	1	4	15	2	
Nagyzeben	70.1	2.1	SE	1	0	14	1	
Szatmár	—	10.6	S	1	0	12	7	
Eger	—	10.2	NE	1	0	17	9	
Arváraja	—	0.						
Selmeczbánya	—	9.0	NE	1	3	16	7	
Komárom	—	7.2	NW	1	0	17	6	
Magyar-Ovár	—	7.6	NW	2	0	16	1	
Sopron	—	4.4	N	1	0	19	4	
Eszék	—	6.0	N	1	0	19	4	
Cirkvenica	—	12.4	NE	1	0	21	10	
Dobozon	—	9.7	N	1	0	17	5	
Kecskemét	—	10.0	W	1	3	17	5	
Óroszáza	—	11.2	N	2	0	17	6	
Arad	—	7.2	W	1	1	17	6	
Zombolya	—	5.2	NE	2	0	18	4	
Verscez	—	0.						
Orsova	—	5.2	N	0	—	19	4	

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadótulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-léle

Használatra valódi áldás gyomorbajosoknak és az élekezőrendszerben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér

TŐZSDÉK

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, október 2.

A készáru-piaczon mérsékelt kínálat és élénk kereslet mellett készbuzában az irányzat szilárd és a forgalomba került 45.000 mm. 10-15 fillérrel drágábban kelt el. Rozs 5 fillérrel, tengeri 5-10 fillérrel drágább. A határidő-piaczon a mai üzlet mindjárt megnyitáskor szilárdan és a tegnapi zárlatnál magasabb jegyzésekkel indult meg. Kezdetben nyugodt hangulat mellett pár fillér keretén belül ingadoztak az árfolyamok, később azonban sürgős fedezések által okozott igen élénk kereslet mutatkozott, mire aztán erősen szilárdult az irányzat és gyors tempóban lényegesen emelkedtek az árfolyamok. Zárlat felé aztán valamivel nyugodtabb volt a hangulat. A tegnapi zárlatához viszonyítva, ma végeredményképpen az októberi buza tizennégy fillérrel, az áprilisi buza tiz fillérrel, az októberi rozs huszonkét fillérrel, az áprilisi rozs tizennégy fillérrel, az októberi zab négy fillérrel, az áprilisi zab hat fillérrel, a májusi tengeri szintén hat fillérrel javította az árfolyamát.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	külös	Árn 100 kg.	külös	Árn 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	23.30—23.80
"	76	—	80	23.55—24.10
"	77	23.20—23.40	81	23.75—24.20
"	78	23.20—23.55	82	—
Fejérmegyei uj	75	—	79	23.10—23.60
"	76	—	80	23.35—23.80
"	77	23.90—23.20	81	—
"	78	23.20—23.35	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	23.20—23.35
"	75	—	79	23.10—23.60
"	76	—	80	23.35—23.80
"	77	22.90—23.20	81	—
Bánsági uj	74	—	78	23.20—23.55
"	75	—	79	23.30—23.80
"	76	—	80	23.55—24.10
"	77	23.10—23.40	81	—
Bácskai uj	74	—	78	23.20—23.55
"	75	—	79	23.30—23.80
"	76	—	80	23.55—24.10
"	77	23.10—23.30	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	18.95—19.10
" középminőségű uj	—	—	—	18.80—18.75
Árpa takarmány I.-rendű	—	—	—	15.75—15.90
" II.-rendű	—	—	—	15.40—15.65
Zab I.-rendű	—	—	—	16.50—16.80
" II.-rendű	—	—	—	16.10—16.40
Tengeri belföldi uj	—	—	—	16.90—17.15
Repce: Káposztarepcze	—	—	—	—
Köles	—	—	—	12.—13.—

A készáru piaczon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 82 kg. 24.40 korona, 100 mm. 81 kg. 24.40 korona, 1000 mm. 80 kg. 24.50 korona, 1000 mm. 80 kg. 24.50 korona, 1000 mm. 79 kg. 24.50 korona, 450 mm. 80 kg. 24.35 korona, 300 mm. 80 kg. 24.20 korona, 200 mm. 80 kg. 24.20 korona, 120 mm. 80 kg. 24.— korona, 800 mm. 80 kg. 24.10 korona, 600 mm. 80 kg. 24.10 korona, 1000 mm. 80 kg. 24.10 korona, 200 mm. 79 kg. 24.— korona, 350 mm. 79 kg. 24.20 korona, 250 mm. 79 kg. 24.—

korona, 200 mm. 79 kg. 23.90 korona, 300 mm. 79 kg. 23.60 korona, 150 mm. 79 kg. 23.90 korona, 100 mm. 79 kg. 23.80 korona, 200 mm. 79 kg. 24.20 korona, 300 mm. 80 kg. 24.20 korona, 200 mm. 78.5 kg. 23.65 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.60 korona, 23.60 korona, 300 mm. 78.2 kg. 23.70 korona, 350 mm. 78 kg. 22.80 korona, 100 mm. 78 kg. 22.80 korona, 100 mm. 78 kg. 23.65 korona, 500 mm. 77.5 kg. 23.80 korona, 300 mm. 77 kg. 22.90 korona, 100 mm. 77 kg. 22.80 korona, 300 mm. 77 kg. 22.20 korona, 100 mm. 76.5 kg. 22.90 korona, 100 mm. 76.5 kg. 22.90 korona, 100 mm. 74 kg. 22.20 korona.

Bácskai: 100 mm. 81 kg. 24.20 korona, 900 mm. 79.6 kg. 24.20 korona, 1100 mm. 78.5 kg. 23.65 korona, 4000 mm. 77.8 kg. 23.70 korona, 400 mm. 76 kg. 21.40 korona.
Bihari: 500 mm. 80 kg. 24.10 korona.
Pestvidéki: 200 mm. 79 kg. 23.85 korona, 100 mm. 79 kg. 23.20 korona, 500 mm. 79 kg. 23.80 korona, 1000 mm. 79 kg. 24.— korona, 500 mm. 78.8 kg. 24.— korona, 350 mm. 78.5 kg. 24.— korona, 200 mm. 78 kg. 23.70 korona, 100 mm. 78 kg. 22.80 korona, 500 mm. 78 kg. 23.65 korona, 100 mm. 77.5 kg. 23.— korona, 100 mm. 77 kg. 23.20 korona, 2730 mm. 76.2 kg. 23.25 korona.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 78.5 kg. 23.60 korona, 200 mm. 78 kg. 23.70 korona, 300 mm. 77.5 kg. 23.50 korona, 300 mm. 76 kg. 23.30 korona.
Mitroviczai: 1000 mm. 79.2 kg. 23.90 korona.
Drávai: 6200 mm. 77.5 kg. 23.40 korona.
Raktári: 600 mm. 78.5 kg. 23.30 korona.
Rozs: 300 mm. 18.90 korona, 200 mm. 18.90 korona, 100 mm. 78.80 korona, 200 mm. 18.90 korona.
Tengeri: 100 mm. 17.15 korona.
Vörös here: 20 mm. 112.— korona.
Zab: 100 mm. 16.50 korona, 350 mm. 17.20 kor. Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.
A határidőpiaczon kötöttet:

Délelőtti:
Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. októberre 11.63, 11.61, 11.72, 11.68.
Buza 1909. áprilisa 11.90, 11.89, 11.96, 11.92.
Rozs 1908. októberre 9.51, 9.52, 9.57, 9.54.
Zab 1908. októberre 8.—, 8.02, 7.97.
Tengeri 1909 májusra 7.39, 7.40, 7.36, 7.38, 7.42.

1 óra 30 percig zárulnak:
1908. októberi buza 11.66—11.67
1909. áprilisi buza 11.92—11.93
1908. októberi rozs 9.57—9.58
1908. októberi zab 8.——8.41
1909. májusi tengeri 7.43—7.44

Budapesti gabonaforgalom.
1908. szeptember 30-tól október 1-ig.

Erkezett:	Elszállított:
Buza	29618
Rozs	2210
Árpa	2104
Zab	9151
Tengeri	589
Liszt	—
Korpa	19186
	5584

Értéktőzsde.
A tegnapi áresés után ma tartózkodó irányzattal indult meg az értéktőzsde forgalma. Később bécsi kedvtelenségre, továbbá ugyanonnan érkező eladási megbízásokra a vezető értékek egy koronával visszaestek. A déli tőzsdén némileg nyugodtabb irányzat kerekedett felül s a minimális forgalom mellett az árfolyamok alig változtak. A helyi piacon a Köz-

uti vasut eleinte szilárd, majd a déli tőzsdén a városi vasutal együtt tartott árfolyamok mellett volt forgalomban. A Salgó-részvény ma jelentékeny kínálatra 590 koronáig visszaesett. Forgalomban voltak még az Asphalt, a Weitzer-féle és a Schlick-gyári részvények, de kötés nem volt bennük. A járadékpiacz a nemzetközi piacz lanyhasága következtében ma ismét gyengült. A Magyar koronajáradék ma 92.40 koronával zárult. A sorsjegypiaczon a Hazai takarékpénztár nyereménykötvényeit és a Szanatórium-sorsjegyeket azok közeli huzására való tekintettel keresték. Az Osztrák hitel 644.25 koronáról előbb 642.75-re gyöngült, aztán 643.50-re javult, a Magyar hitel 746.50-ről 745.50-re, az Államvasut 695.25-ről 694.75-re gyöngült. Forgalomba került továbbá: Leszámitolóbank 483—484.50 koronán, Jelzalog 434 koronán, Rima 561—560.25 koronán, Városi villamos vasut 261.75—265 koronán. Közúti 556.50—558—556 koronán, Hazai sorsjegy 100.50 koronán.

Előzőzsde.
Előzőzsde lanyha.
Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 644.25—642.75. Magyar hitelrészvény 746.50—745.25. Osztrák-magyar államvasut 695.25—695.—. Déli vasut 124.50. Magyar leszámitoló-bank 485.—. Jelzalogbank 434.—. Közúti vaspálya 558.—. Városi villamos vasut 265.——264.75.

Déli tőzsde.
Déli tőzsde nyugodt.
Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 643.——643.75. Magyar hitelrészvény 745.50—746.50. Osztrák-magyar államvasut 695.—. Déli vasut 123.50. Rimamurányi vasmű 560.25—561.—. Magyar leszámitolóbank 484.——484.50. Jelzalogbank 434.—. Közúti vaspálya 556.——556.75. Városi villamos vasut 265.—. Magyar koronajáradék 92.40—92.50. Asztalt r.-t. 165.—. Schlick-féle gyár 430.—.

Utóelőzsde.
Az utóelőzsdén gyenge volt az irányzat.
Kötöttet: Osztrák hitel 643.75—642.—. Magyar hitel 745.25—744.50. Leszámitoló 484.—. Rimamurányi 559.—. Városi villamos 265.—. Végül maradt: Osztrák hitel 642.—. Magyar hitel 744.50. Államvasut 694.50. Jelzalog 433.59. Leszámitoló 484.—. Rimamurányi 559.50. Közúti 556.—. Városi 265.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE.
Bécs, október 2. (Saját tudósítónk jelentése.) A budapesti kedvező jelentések az itteni piacon jobb irányzatot idéztek elő s ennek következtében a követeléseket buzában és rozsban 10 fillérrel emelték, de ilyen alapon csak egyes kötések fordultak elő csupán a közvetítő kereskedelem részéről, míg a konzum tartózkodott a vásárlástól. Tengeri 5-10 fillérrel lett drágább, zab pedig nyugodt irányzat mellett változatlan áron maradt. Az export és a konzum is érdeklődést mutatott árpa iránt, még pedig mindenféle kvalitások kerestettek, erre az árak megszilárdultak. A külföldi piaczok irányzata nem volt egységes. Az északamerikai tőzsdék könnyebb javulást jelentettek, ellenben Párisban bányadt volt. Argentínából e héten 26.000 tonna búzát exportáltak, holott a mult héten 30.000 tonnát raktak hajóra.
Jegyzetelti buza: uj tiszavidéki 12.30—12.70 korona, marosi 12.10—12.50 kor., bánáti 12.10—12.50 korona, töffelvidéki 11.70—12.10 korona, mosoni

Tisztviselői kölcsön

állami, megyei, városi tisztviselők, katonatisztek és nyugdíjasok

részére 20—30 évre vagy tőketörlesztés nélkül, még eddig nem létezett előnyös módzatokkal kapható a 12 év óta fennálló és kizárólagosan tisztviselői kölcsönökkel foglalkozó:

«Országos Híradó» pénzügyi vállalat útján.

Budapest, VIII. kerület, Erzsébet-körut 20, szám.

Felvilágosítás díjtalan. Jutalék osaka pénzvétel után fizetendő. Előleget nem fogadunk el.

11.80-12.10 korona, új déli vasúti —, marchfeldi 11.50-11.95 korona.
 Uj-rozs: tótfelvidéki 9.75-9.95 korona, csepeli 9.70-10. kor., pestmegyei —, déli vasúti 9.70-9.95 korona, különféle magyar 9.60-9.95 kor., osztrák 9.80-10. korona.
 Arpa: morvaországi 9.20-10.60 kor., marchfeldi 8.70-9.30 kor., bécsvidéki — kor., tótfelvidéki 7.90-10. kor., csepeli 7.80-8.70, győri — kor., déli vasúti 8.40-9.65 kor., tiszavidéki 7.30-8.50 kor., északmagyarországi 7.40-9.40 kor., középduinai állomások — korona.
 Magyar tengeri: régi 8.90-9.10, új — korona, cinquantin 9.90-10., új — korona.
 Magyar zab: minőség szerint 8.25-8.85 kor., közepes — kor., elsőrendű — kor., válogatott 8.75-9.15 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai — korona

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, október 2. A balkáni események kedvezőtlenül befolyásolták a mai előtőzsdén az irányzatot és minthogy ezenfelül a belpolitikai helyzetet is még mindig zavaros színben látják, az árfolyamok újból hanyatlottak. A realizáció azonban nem öltött nagyobb mérvet. A hitelrészvények, déli vasúti és alpesi bányarészvények árhanyatlása nem volt jelentékeny. Erősebben hanyatlottak petroleum-részvények. A keleti vasutak részvényei 6 koronával estek, anélkül, hogy ebben a papírban kötéseknek eszközöltek volna. Az előtőzsde irányzata zárlatáig gyenge maradt. A déli tőzsde gyengén indult, de az eladások szűk keretben mozogtak. Később a vezetőértékek könnyen javultak. Berlinből tartott irányzatot jelentettek.

11 órákor zárulnak.

Osztrák hitel. 643.25. Magyar hitel. 745.—, Länderbank 438.50, Államvasút 694.75 —, Elbavölgyi vasút —, Déli vasút 123.50 —, Alpesi bányatársulat 666.25. Rimamurányi 560.—, Májusi járadék 95.90, Magyar koronajár. 92.50 Orosz érték —, Török sorsjegy 184.50, Német márka 117.45.

1 órákor jegyezték:

Osztrák hitel 643.—, Magyar hitel 745.—, Länderbank 438.—, Unio-bank 547.—, Államvasút 694.50, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasút 123.75, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 666.25, Májusi járadék 95.90, Magyar koronajár. 92.50, Török sorsjegy 184.—, Német márka 117.45, Elbavölgyi vasút 450.50, Rimamurányi 559.50, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpát petroleum —.

Bécs, október 2. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2 százalékos papír-járadék 95.85, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.35, 1860-as sorsjegy 151.50, Osztrák hitelsorsjegy 472.50, Angol osztrák bankrészvény 296.50, Bécsi Bankverein 516.50, Osztrák-magyar bank 1745.—, Déli vasút 122.75, Dunagőzhajózási társ. 998.—, Dohány rész. 393.—, Cs. k. arany (vert) 11.32, Német bankv. 117.41, Osztr. Lloyd 431.—, 4.2 száz. ezüst. jár 95.75-99.—, Osztr. koronajár. 92.50, 1864-es sorsjegy 261.25, Osztrák hitelintézeti részvény 642.25, Unio-Bank 547.—, Osztrák Länderbank 438.10, Osztrák-magyar államvasút 693.75, Elbavölgyi vasút 449.50, Alpesi részvény 665.75, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 239.37, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 182.75, Gyenge.

Bécs, október 2. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.50, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 119.75, Magyar hitelbank részvény 743.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 482.—, Rimamurányi 558.50, Magyar cukoripar 1775.—, Adria hajózási részvénytársaság 395.—, Magyar koronajár. 92.50, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.75, Magyar nyér.-k. sorsjegy 185.50, Kassa-Oderbergi vasútrészvény 357.—, Magyar jelz. 432.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, október 2. (Tőzsdéjelentés.) Eppen ugyan, mint az utolsó napokban, a tőzsde ma is az általános politikai nyomottság jegyében volt, amely a forgalmat ugyszólván teljesen megakasztotta. Kedvezőtlen benyomást tettek a különböző piacokról érkező jelentések is. Tekintve azonban azt, hogy csak kevés áru került a piacra, az árfolyamvesztés is a %-nak csak tizedeiben jutott kifejezésre. Erősebben kiáltak hajózási részvényeket. Az üzlet későbbi folya-

matában bányarészvényeket is, amelyek árfolyamaikból vesztek. Villamossági részvények, amelyek megnyitáskor valamivel emelkedtek, a tegnapi árfolyam alatt zárultak. A zárlat felé az irányzat engedékeny volt. Az utótőzsdén gyöngye londoni jegyzések is befolyásolták az üzletet. A készpénzpiac ipari értékei csekély forgalom mellett szintén tulnyomóan gyöngültek. Napi pénz 4, magánleszámitóási kamat 3%.

Zárlatok jegyeztetik: 4 1/2 százalékos papírj. 98.70, 4 százalékos osztrák aranyj. 98.20, osztrák hitelrészvény 202.50, Déli vasút 23.20, orosz bankjegyek 214.20, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.—, Disconto Commandit 180.20, Dinamit-truszt —, Harpeni 206.20, Unifikált török járadék 94.20, 4 1/2 százalékos ezüst-j. 92.—, 4 százalékos magyar aranyj. 93.20, Magyar koronajár. 92.50, Osztrák-magyar államvasút —, Bécsi váltóár 85.10, Olasz járadék —, Ált. villamossági Edison 225.70, Gelsenkircheni 192.—, Laurakohó 209.—, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) október 2. 4 1/2 százalékos papírj. 98.—, 4 százalékos osztrák aranyj. 98.15, 4 százalékos magyar aranyj. 93.10, Osztrák hitelintézeti részvény 202.50, Osztrák-magyar államvasút 149.—, Északnyugati vasút —, Bustiehradi vasút —, Londoni váltóár 203.82, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény 145.75, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.05, 4 1/2 százalékos ezüstj. 98.15, Osztrák koronajár. 96.10, Magyar koronajár. 92.70, Osztrák-magyar bank 125.30, Déli vasút részvény 22.50, Elbavölgyi vasút —, Bécsi váltóár 85.125, Párisi váltóár 811.83, Unio bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) október 2. 4 1/2 százalékos ezüstj. 99.30, 1860. sorsjegy 153.75, Déli vasút 23.30, 4 százalékos aranyj. 98.70, Osztrák hitelrészvény 202.30, Osztrák-magyar államvasút —, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyj. 93.30. Engedő.

London, október 2. Angol consol —.

Páris, okt. 2. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.75, Osztr. aranyj. 99.25, Magyar aranyj. 94.05, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék 103.50, Déli vasút elsőbbségi kötv. 292.—, 5 százalékos marokkói járadék 514.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95.80, 4 százalékos

Buza	Kilos	100 kilogramm ára		Kilos	100 kilogramm ára
		K. töl.	K. ig.		
tiszavidéki új	75	—	—	79	23.80
" " " " " "	76	—	—	80	23.65
" " " " " "	77	23.10	23.40	81	23.75
fehőmogyei új	75	—	—	79	23.50
" " " " " "	76	—	—	80	23.35
" " " " " "	77	22.90	23.20	81	23.45
pestvidéki új	75	—	—	79	23.10
" " " " " "	76	—	—	80	23.35
" " " " " "	77	22.90	23.20	81	23.45
hánsági új	75	—	—	79	23.80
" " " " " "	76	—	—	80	23.55
" " " " " "	77	23.10	23.40	81	23.65
bácskai új	75	—	—	79	23.30
" " " " " "	76	—	—	80	23.55
" " " " " "	77	23.10	23.40	81	23.65

Allamadességközlelesonok		Penz	Aru
Magyar aranyj. 4%	110.8	111.30	
koronaj. 3 1/2%	92.6	93.05	
koronaj. 4%	92.4	92.65	
All. köl. Vasutak osz. 4 1/2%	76.7	77.75	
1870. nyemény kölc. 100 frt.	185.—	189.—	
Hov. szlav. reg.-kart. k. 1 1/2%	185.—	189.—	
M. földteherm. kötv. 4%	98.2	94.25	
Hov. szlav. 4%	98.5	94.50	
Tiszai szegedi nyér. kölc. 4%	144.5	148.50	
Hov. szlav. jelz. föld. kötv. 4%	101.—	102.—	
Konv. osztr. adom. koronaj. 4%	99.—	96.50	
Egyes. osztr. rár. papir. 4 1/2%	99.—	99.50	
ezüst 4 1/2%	115.7	116.3	
Osztrák aranyj. 4%	96.—	96.50	
koronaj. 4%	152.—	156.—	
áll. sors. 1860. 100K 4%	216.50	21.50	
1864-ből 200K 4%	261.—	266.—	
1864-ből 100K 4%	261.—	266.—	
Bosz.-herc. orsz. k. 1895. 4%	91.—	92.—	
vasúti 1898. 4 1/2%	98.—	99.—	
1902. 4 1/2%	98.—	99.—	
Bpest. szék. f. kölc. 4%	90.50	91.50	
Bpest. szék. f. kölc. 4%	90.50	91.50	
Osztr. áll. bankt. 5%	97.—	97.50	

Bankok részvényei.		Penz	Aru
Angol-osztrák bank	298.—	301.—	
Bucapesti bankgyűjtemény	42.—	47.—	
Eiső magyar iparbank 5%	878.—	87.—	
Fiúmei hitelbank 5%	158.—	160.—	
Bpesti giró és pénztár-egylet	—	—	
Havasi bank okt. k. 5%	281.50	282.50	
Hermes magy. ált. váltóbank	850.—	855.—	
Magy. agr. és f. b. r. t. 5%	430.—	433.—	
M. ált. hitelbank okt. k. 5%	745.50	748.—	
M. jelz. hitelbank okt. k. 5%	484.—	484.50	
Magy. kereskedelmi r. t. 5%	578.—	576.—	
Magy. k. sz. osztályosrsj. 5%	1560.—	1580.—	
M. j. sz. és p. b. h. t. k. 5%	484.50	485.—	
M. pénzt. k. p. h. b. r. t.	975.—	1000.—	
M. t. k. közp. jelz. ja. 5%	1090.—	1050.—	
Magyar telephit. és par. bank	349.—	359.—	
Osztrák-hitelint. okt. v. 5%	848.50	844.—	
Osztrák-magyar bank 5%	1755.—	1765.—	
Posti m. keresk. bank 5%	8410.—	8420.—	
Unio bank 5%	548.—	550.—	

Egyéb gabonanevelők		100 kilogramm ára
		K. töl.
Rozs	elsőrendű új	18.95
"	elsőrendű ó	18.60
"	k. zepminőségű új	18.60
"	közepminőségű ó	15.75
Arpa	takarmany. elsőrendű	15.40
"	takarmany. másodrendű	15.40
Zab	elsőrendű	16.30
"	közepminőségű	16.10
Tengeri magy.	elsőrendű	16.90
Repoze	kapasztarapce	17.15

Záloglevelek. Elsőbbségek.		Penz	Aru
Bolvár. t. k. r. t. 4 1/2%	98.—	99.—	
Egyesült. f. v. kölc. 4 1/2%	93.—	94.—	
korona ert. 4%	101.—	102.50	
Kisbirt. orsz. földh. 84 év 5%	101.—	102.50	
50% evre 5%	98.25	99.25	
40% evre ert. 4 1/2%	92.75	93.75	
M. agrár-j. b. szőlők. 4%	98.—	99.—	
zaloglevél kölc. 4 1/2%	98.—	99.—	
M. áll. takpt. r. t. 50 evre 4%	93.—	94.—	
" " " " " " 65 evre 4%	99.—	100.—	
" " " " " " 65 evre 4 1/2%	95.25	96.25	
Magy. földhitelint. 41 evre 4%	92.—	93.—	
" " " " " " 50 evre 4%	94.75	95.75	
" " " " " " 68 evre 3 1/2%	91.40	92.40	
szob. és talajjav. 4%	99.—	100.—	
M. jelz. hitel. f. b. ban 4 1/2%	99.—	100.—	
ugyanaz 50 evre 4 1/2%	92.50	93.50	
forint értékben 4%	92.50	93.50	
50 evre kor. 4. 4%	92.50	93.50	
köz. kötv. 50 evre 4 1/2%	92.50	93.50	
ugyanaz 50 evre 4%	98.50	99.50	
50 ev v. 110 frt. 4%	98.50	99.50	
60 ev 100 frank 3 1/2%	115.50	117.50	
nyér. kötv. f. t. 4. 4%	118.—	120.—	
oszt. r. felülb. 4%	109.—	109.—	
nyér. kötv. kor. 3%	92.75	93.75	
M. j. sz. p. v. t. k. 50 evre 4%	92.75	93.75	
" " " " " " 65 " " " "	98.75	99.75	
M. t. k. p. közp. jelz. 4 1/2%	98.75	99.75	
köz. kötv. 65 evre 4 1/2%	98.25	99.25	
köz. kötv. 70 evre 4 1/2%	98.25	99.25	
Orsz. közp. hitelint. kötv. 4%	100.—	101.—	
Osztr.-m. bank 50 ev o. 6. 4%	98.55	99.55	
" " " " " " kor. 4. 4%	99.—	100.—	
P. hazai. t. k. közp. k. v. 4 1/2%	98.75	99.75	
" " " " " " f. t. 4. 4%	92.50	93.50	
Pesti m. keresk. bank 4 1/2%	99.—	100.—	
" " " " " " K. 4. 4%	92.75	93.75	
" " " " " " v. l. 100K 4%	104.—	105.—	
" " " " " " v. l. 100K 4%	94.40	95.50	
" " " " " " v. l. 100K 4%	99.50	100.50	
" " " " " " v. l. 100K 4%	93.—	94.—	
" " " " " " v. l. 100K 4%	111.—	112.—	

Takarékpénztárak.		Penz	Aru
Bé városi takarékpénztár 5%	592.—	600.—	
Budapest-Erzsébet városi tak.	198.—	208.—	
Budapest-Lipótvárosi bank r. t.	158.—	160.—	
Bpesti tak. sors. zalogk. r. t.	418.—	422.—	
Egyesült pesti fővárosi t. k.	2155.—	2165.—	
Magy. ált. takarékpénzt. 5%	585.—	590.—	
Magyar orsz. központi (t. k.)	1810.—	1830.—	
Pesti hazai első takarékp.	1800.—	1800.—	

Burgonya		Fehér	Rózsá	Sárga
Dunántúli	5.40-5.50	6.40-6.50	7.00-7.20	
Felsőmagyarországi	5.50-5.60	6.50-6.60	7.00-7.20	
Nyírségi	5.40-5.50	6.30-6.40	6.80-7.00	
Erdősi	5.40-5.50			
Bán ág.				
Pesti				

Biztosító társaságok.		Penz	Aru
Első magyar ált. biztosító	9250.—	9310.—	
Fenecser pesti bizt. int. 5%	255.—	260.—	
Magy. j. sz. és v. sz. int. 5%	302.—	307.—	
Nemzeti baleset biztosító 5%	210.—	225.—	
Pannónia viszontbizt. intézet	2500.—	2375.—	

Gőzmalomok.		Penz	Aru
Concordia	180.—	185.—	
Első budapesti	1460.—	1480.—	
Erzsébet	320.—	330.—	
Lujza	278.—	288.—	
Pesti hengermalom	355.—	360.—	
Pesti molnárak és sütők	340.—	365.—	
Pesti Viktoria	645.—	650.—	

Különléle termények		Faj	Penz	Aru
diznáozsir	budapesti	148	149	
szalonna	prim. legonszarított 4 darabos	122	128	
"	varosi legonszarított 4 darabos	125	136	
"	flottált			
szilva készáru	bosznia, 1907. 5% usance-mit.			
"	" " " " " " 1907. " " " " " "			
"	" " " " " " 1907. " " " " " "			
"	" " " " " " 1907. " " " " " "			
szilva készáru	szlavon, 1907. " " " " " "			
"	szlovén, 1907. " " " " " "			
heremag	lozerna magyar 1908	96	120	
"	vörös apró, 1908	90	104	
"	közepes 1908	112	120	
"	nagy szemű 1908	124	130	

</

Kons. amort. román járadék 91.30, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.75, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 101.40, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 522.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 96.52, 4 százalékos unifikált török jár. 92.55, Török sorsjegy 173.25, Török dohányrészevény 420.—, Osztrák földhitelezet 1132.—, Osztr. Länderbank 474.—, Magyar Jelzálogbank 460.—, Banque de Paris 1529, Banque Ottomane 720.—, Osztr. magyar Államvasut —, Déli vasut 130, Meridional vasut —, Keleli vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 637.—, Rio Tinto 17.23, Sucrerie d'Egypte 36.—, Tula 275.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 173, Chartered 22.75, De Beers 347.—, East Rand 114.50, Jagersfontein 116.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 71.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 20.80, Váltó német piacokra (rövid) 123.15, Váltó Bécsre (rövid) 104.81, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz aranyváltó (rövid) 1/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csek Londonra 251.15, Magánkamatláb 2. Tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

vasárcsarnok.

1908. október 2-án.

Az elmúlt napok sem hoztak különös változást. A kínálat és kereslet még mindig szűk határok közt mozog. A piacra kerülő gyümölcs vevőre talál ugyan, anélkül azonban, hogy aziránt nagyobb érdeklődés mutatkozna. Vad, vágott baromfi a hűvösebb idő beálltával előreláthatólag jobban lesz kérdezve. Vad teljesen üzletelen. Jó elhelyezést tudunk biztosítani szép válogatott makói hagymának teljes vagonrakományokban. Tojás némileg ellanyhult.

Mai árak:

Husneműek: Helybeli marhahus hátulja 120—140 K, eleje 96—112 K, vidéki borju, bőrben hosszan mérve súlylevonás nélkül —96—110 K helybeli borjuhús 110—120 K, sertéshús szalonnával 128—130 K, lehozott sertés 120—128 K, szalonna friss 124—130 K, szalonna sózott 116—120 K, szalonna füstölt 136—144 K, olvasztani való 128—130 K, hárj 136—140 K, sertésszár 140—144 K, mind métermázsánként. Füstölt (vidéki) kg.-ja 1.50—1.60 K, hazai sonka 1.86—2.— K, szalámi magyar 3.20—4.— K, nyári szalámi 1.20—1.40 K.

Vad: Öz 1.80—2.— K, szarvas —.70 —.80 K dämvad —, vaddisznó —, K kg.-kén egészben, nyul nagy 3.20—3.60 K, nyul süldő 2.—2.20 K, fogoly —.80—1.— K, fácán 2.80—3.— K, szalonna — K, darabonként. Fenyvesmadár kötegye —.

Baromfi-félék: Élő rántani való csirke 1.40—1.80 K, sütni való 1.80—2.40 K, kacsá sovány 2.40—3.40 K, kacsá hizott 4.—5.— K, liba fiatal 5.—7.— K, lud hizott 10.—14.— K, tyúk 3.20—3.60 K, pulyka — K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.30—1.40 K, hizott rucza 1.40—1.60 K, hizott pulyka — K, levestyúk 1.40—1.60 K kg.-ként, Pulyárd 1.80—2.— darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 1.80—2.20 K, II. 1.70—2.— K, főzővaj (köpült) 1.40—1.70 K, tehéntúró 10—20 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldesgélék: Burgonya (vagonáru) sárga 6.—8.— K, rózsá ujj 5.80—6.— K, fehér 4.40—4.60 K, kifli 10.—12.— K, sárgarépa 8.—12.— K, petrezselyem 8.—12.— K, vöröshagyma makói 15.—18.— K, közönséges hazai 10.—12.— K, fokhagyma 30.—36.— K, káposzta 5.—8.— K 100 kg.-ként. Burgonya, uj —, K, kalarábé —, fill, spárga solo K, közep — K, leves — f kg.-ként. Zöldbab hüvelyes — K, kifejtett — K, zöldborsó hüvelyes — K, kifejtett — K, Paradicsom 10.—14.— K 100 kg.-ként. Uborka salátának 5.—6.— K, ecetbe 1.20—1.40, savanyítani 1.—.160 K 100 darabonként.

Gyümölcsfélék: Szőlő —.20—50 fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, jonathán, Törökbálint, batul stb.) 50—60 K, másodrendű 30—40 K., harmadrendű apró áru 10—20 K. Körte elsőrendű —.80—1.— K, másodrendű 40—60 K, dió I. 40—60 K, II. 30—40 K. **Vegyesárak:** Méz —.70—94.— K, gyümölcsíz —, K, gomba friss —, kilogrammonként.

Tojás: bácskai 86—88 K, erdélyi apróbb áru 84—86 K.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, október 2. Felhajtott: 623 drb élő borju (közte 8 rugott), — drb leölt borju, — drb növendékmarha, — drb élő bárány, — drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 96—106

fillér, kivételesen 108—110 fillér; középminőségű élő borjúkért 86—94 fillér; leölt borjúkért — fillér; silány és rugott borjúkért 32—84 fillér, növendékmarháért — fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Élő bárányokért — korona, leölt bárányokért — korona páronként. Az irányzat élénk volt, az árak 4—6 fillérrel kgr.-kint emelkedtek.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, október 2-án. (Hivatalos tudósítás) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felül súlyban) 123—124 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 124—125 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr.-ig) 125—127 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi szeptember 30. napján volt készlet 35012 drb., 1908. október hó 1-én felhajtott 419 darab, 1908. október 1-én elszállított 248 darab, 1908 október 2. napjára maradt készletben 35183 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, okt. 2. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 122 darab sertés, 43 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás 45 drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1099 darab sertés, 6 darab süldő, — darab malacz, összesen 1266 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladott 1143 darab sertés, 49 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 123 drb sertés, — darab süldő, — drb malacz. **Mai árak:** Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsúlyban 98—102 fillér, életsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 96— fillér, életsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 102— fillérig, életsúlylevonással 128—132 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, életsúlylevonással 125—134 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, életsúlylevonással 116—134 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fil.-ig, könnyű 140—300 kgr.-ig. — fillérig, életsúlylevonással — fillér. Belföldi süldő 96—118 fillérig, horvát süldő — fillérig. Malacz — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata élénk. Az árak emelkedtek 2—4 fillérrel.

VIZÁLLAS.

okt. 1.		okt. 2.	
Debrecen	0.87 0.96	M. Szeged	0.15 0.18
Passaú	1.94 1.98	Tokoháza	0.25 0.48
Linz	0.98 0.98	V. Namény	0.28 0.29
Bécs	0.89 0.68	Tolaj	0.12 0.08
Pozsony	1.18 1.19	Tiszafüred	0.31 0.46
Komárom	2.06 2.04	Szalnok	0.49 0.48
Budapest	1.78 1.74	Csongrád	1.20 1.14
Paks	1.60 0.71	Szeged	0.70 0.62
Hóház	2.18 0.—	T. Bacsó	0.88 0.27
Gombos	1.49 1.61	Titel	1.22 1.38
Ujvidék	0.48 0.—	Óndava	0.— 1.10
Panceova	1.80 1.28	Tanoly	0.40 0.40
Órsova	0.80 0.—	Podreg	0.88 0.88
Morvafalu	0.92 0.82	Safó	1.18 1.18
Zselna	0.92 0.82	Urnád	0.02 0.08
Trencsén	0.92 0.82	Bereettyó	0.20 0.20
Szered	0.52 0.42	M. Ujfalu	0.80 0.82
Szt.-Gothárd	0.50 0.50	Cemosa	0.7 0.28
Sárvár	0.14 0.14	N.-Várad	0.84 0.82
Győr	1.71 1.70	Bolányos	0.18 0.18
Vasas	0.— 1.25	Tonko	0.25 0.36
Zákány	0.81 0.68	Gurahony	0.27 0.28
Harc	0.19 0.18	Borosjónó	0.29 0.62
Pezsér	0.58 0.62	Bákcs	0.48 0.66
M.-Szardah	0.58 0.40	Gyoma	0.50 0.50
Zágráb	0.18 0.—	Gy.-Fehérvár	0.42 0.42
Szécsék	1.08 1.10	B. Csicska	0.— 0.—
Mitrovicza	0.43 0.46	Soborsin	0.— 0.—
Dócs	0.50 0.48	Arad	1.88 1.40
Szatmár	0.05 0.04	Makó	0.80 0.48
Kraszna N.-Maltény	0.44 0.42	E.-Kistály	0.38 0.28
Latorca Munkács	0.18 0.22	Kiszolc	0.42 0.40
Laborca Homonna	0.25 0.27	Temesvár	0.96 0.88
Ung Perocsony	0.— 0.—	Becserek	0.90 0.91

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJORNÁTYÁS

958. sorozat **Bon** 028. szám

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyart orvosi mű-és kőzetudományi tanácsos

Budapesti, VII., Erzsébet-kört 50 sz.

köteles ezen utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt százalékos árkedvezményt adni az eredeti

F. Bergerand fils

parisi különlegességnek

(szeszerek) gyártmányából. Kimerülő készletet árjegyzék díjmentesen zárt leveleiben küldetük.

Kivágatott az „Egyetértés”-ből. 25705

A törvény követelményeinek megfelelő

Alföldi fehérkeresztes Sósorszesz

a legáltalánosabban kedvelt és nélkülözhetetlen háziszter, igen számos esetben kitünő szolgálatot tesz, mert

erősítő! üdítő! edző!

Barack-pálinka közkedvelt ital.

Radial Elixir kitünő gyomorkeserü páratlan hatásu!

Gyártja: az Alföldi Cognacgyár r.-társaság KECSKEMÉTEN.

Mindenütt kapható!

Tessék mindenütt csakis eredeti

Alföldi Cognacgyár Kecskemét gyártmányt kérni.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mosolyogj . . .

Mosolyogj reám én egyetlen világom,
Multat, jövőt, ne bolygasd; feledd.
Szemedből ragyog szép tavaszi álom.
Pillád ha rebben, a kék eget látom
S rózsakoszorus tündérsereget.

Mosolyogj reám: Oh hidd meg, e mosolyom!
Hét menyországban párja nem akad;
A földre a nappól sugarat szórnak
Játszi angyalok s zengve dalolnak,
Melytől a virág színt s illatot kap.

Mosolyogj reám: én egyetlen világom.
Gondok, bánatok ne gyötörjenek;
Homlokod hogyha bus felhőkbe látom,
Szívem remeg, sötét a világom
S az élet ezer kínját szenvedem.

Szabó Irma.

(Repülőgép szárny és kormány nélkül.) Oroszországban lankadatlanul töprengenek egyes jó koponyák azon a problémán, amely Zeppelint és a Wright-fivéreket foglalkoztatva, — állandó izgatottságban tartja az egész világot. Tatarinow nevét már ismerjük és nemrégén adtunk hírt egy orosz lölygről, Popov kisaszonyról, aki szintén a repülés problémájával foglalkozik. A zseniális fiatal hölgy már elkészítette repülőgépét, — de egyelőre csak modellben, papírból. Arról nevezetes ez a repülőgép, hogy nincs — kormánylapátja. A feltaláló a gép irányítását másféle eszközzel végzi, melyet titokban tart; és kijelenti, hogy a kormánylapát a léghajón veszedelmes dolog, mert folyton változtatja a léghajó súlypontját, miáltal annak a levegőben való egyensúlyi elhelyezkedését bizonytalanná teszi.

Tatarinow, mint a „Novoje Wremja”-ban a róla és tanulmányáról írt ismertetés említi, nem végzett magasabb iskolákat; autodidakta, hanem magán-szorgalma folytán rendkívüli szaktudásra tett szert. Már eddig is sok csodálatos találmánya van, — de lángszéhez egy vezetés hátrány járul: a szegénység.

Mentschikoff orosz újságíró ezeket írja róla:
— Én vagyok az a szerencsés harmadik, aki-

nek szintén megengedettett Tatarinow műhelyébe lépem. Sajnos, kevés ott a látnivaló. Az egyik szobában néhány gyalupad, aminőt minden asztalnál, vagy lakatosnál találhatunk. A másik szoba a vegyi laboratórium, néhány üveggel és borszeszlámpával. Az egyik palackban kénsavat láttam. Végre a szentélyek szentélyébe léphettem, de ez a nagyobb szoba, szerencsétlenségemre teljesen üres volt.

Mindezek dacára úgy az újságíró, aki ezt a megemlést írta, valamint Tatarinownak másik két bizalmasa: Mihajlovics nagyherceg és Wernander generális esküdni képesek arra, hogy Tatarinow lesz a levegő Kolombusa, hogy sikerülni fog neki szárny nélküli repülőgéppel a levegő urává lenni.

A találmánynak egyébként az az egyetlen eddig ismeretes körülménye, hogy szárnyak nélkül emelkedik a levegőbe. Szakemberek előtt ez naivitásnak látszik és Tatarinowot, valamint említett bizalmasait álmódzóknak tartja csupán.

(Tolvaj majom.) Furcsa dolog történt Moszkvában. Az ottani rendőrség egy egész éjszakán át hátszát rendezett egy tolvai ellen és mikor elfogta végre, kiderült, hogy — majmot fogott. Egész Moszkva kacag most a megtréfált rendőrségen. Az eset, mint Moszkvából írják, a következőleg történt:

Egy moszkvai cirkuszból előadás közben megngrott az egyik majom, melynek szökését csak később vették észre. A majom cipő, nadrág, kabát és kalap volt, minthogy az előadásra felöltöztették. Kiosonva a cirkuszból, a majom kedélyesen sétálgatott az utcákon és minthogy éjszaka volt, a járókelők nem látták világosan, hogy az az ur, aki mindenkinek barátságosan köszön, voltaképpen egy majom. Később elunta az aszfalton való koncsorgást, kitért belőle a négykezü állat ösztöne; virgoncz ügyességgel mászkált a gázlámpák oszlopaira, majd föllendült a háztetökre és ott élvezte a friss éjszakai levegőt. Szerencsétlenségére a majom elsétált a rendőrségi tolonczház tetejére is, ahol leült a kéményre és szétnézett. A lent posztoló rendőr azt hitte, hogy a tolonczházba zárt tolvajok egyike akar a padlás áttörésével a háztetön keresztül kerekedni oldani és rákiáltott, hogy jöjjen le azonnal. A majom meg sem mozdult. A rendőr revolveréből többször rálőtt, de nem találta el. A majom rémülettel menekült. A rendőr alarminoza az egész rendőrséget és megindult a hajsza tüskön-bokron, háztetőkön keresztül a majom után. Reggelre elfogták a tolvajt. Persze, lett nagy mulatság. A majmot visszavitték a cirkuszbába.

(Nagy Károly szemfődele.) Nagy Károly császár nemrég emelték ki aacheni sirboltjából. Feltűnést keltett az a két gyönyörű szemfődel, melybe teteme betakarva volt. Az egyik mesés szép, a 10-ik századból származó selyemtakaró, a bizanci selyemszövés remeke. A másik saracén eredeti munka, valószínűleg Palermóból. Most üzleti szellem érvényesül a nagy császár teteme körül. Tapéta-minták készülnek a szemfődelek alapján.

(A sas versenye.) A Red Star vonal „Finland” nevű hajóján Newyorkba érkezett tengerészek érdekes történetet mesélnek egy nagy sasról, amelyik versenyt repült a végtelen Oczeánon át a Finland hajóval. A hajó körülbelül 1500 mérföldnyire lehetett Dover partjaitól, amidőn a hajó fölött egy hatalmas sas jelent meg. Néhányszor körülrepülte a nagy hajót, azután csendesen leereszkedett a Marconi-féle távirda-állomás tetejére. Egy darabig mozdulatlanul ült, midőn azonban a távirda működni kezdett s a dróton keresztülfutó áram megérintette a sas lábait, a hatalmas madár hirtelen felemelkedett újra a levegőbe. Két napon keresztül éjjel és nappal követte a hajót. A harmadik nap reggelén hirtelen vihar támadt és szakadni kezdett az eső. gélén hirtelen vihar támadt s szakadni kezdett az eső. A sas leszállt újra a drótnélküli távirda-állomás tetejére, ahol rövid ideig pihent s folytatta tengeri utját a tenger felett. A vihar egész nap tombolt a tengeren és este a sas fáradt szárnyakkal letelepedett egy életmentő csónakra. A tengerészek, akik a tengeri sas utazását rendkívüli érdeklődéssel figyelték, éjjel meglepték a kimerült állatot és egy üres kabinba csukták. Másnap alig pirkadt, maga a hajó kapitánya meglátogatta a Finland érdekes vendégét. Csendesen belopódzkodott a kabinba és lassan betette maga után az ajtót. Alig tett pár lépést, egy harcias, a fogsága miatt valósággal dühöngő állattal találta magát szemközt. A kapitány meg akarta fogni, a sas azonban hirtelen felszállt s a következő pillanatban lecsapott a kapitányra és jó darab élő húst kiszakított a kapitány kezéből. A kapitány feladta a harcot s csendesen visszavonult. A tengerészek sok ennyit vittek be a sashoz, az azonban semmit sem evett. A legutolsó nap már igen szomorúkodott a kabinba zárt nagy sas. Alig érkezett a kikötőbe a Finland, a kapitány megparancsolta, hogy bocsássák szabadon a tenger szabad madarát. A hatalmas nagy állat pár pillanat alatt elhagyta rabságának a tanyáját és nagy vijjogva felemelkedett a felhőségekbe. Akkor aztán nekivágott a kéklő, hullámzó, nagy oczeánnak.

A FEKETE GYÉMÁNT

— REGÉNY. —

Írta: FRED. VILLER.

22

Elbucusztam, mihelyt láttam, hogy a rosszullétet leküzdte. Az inas kikísért az előszobába, hogy kinyissa az ajtót. Odakünn gyorsan így szóltam:

— Tudja ugyebár, hogy ki vagyok?

— Igen — felelte habozva, csodálkozó pillantással az inas — Monk rendőrfogalmazó ur!

— Helyes. Most itt maradok az előszobában, de nyissa fel és csukja újból be az ajtót, hogy a gazdája azt higgye, hogy én elmentem.

Az inas még mindig habozott és kételkedve nézett rám.

— Gyorsan tegye, amit mondtam! A törvény nevében cselekszem és nincs időm a hosszúságos magyarázatra.

Végre úgy tett, amint mondtam és újra bement az urához.

Minden úgy történt, ahogy előre láttam. Az inas kijött, mert a gazdája kiküldte és egy intésemre eltűnt a szobájában.

Levettem a cipőmet és halkán kinyitottam az ajtót, mely a prokurátor szobájába nyílt. Amint előre láttam, ő már belépett az egyik szobába, melyben a gyűjteménye volt. Halkan követtem. A belső szobában ott állott az öreg a nyitott vasszekrény mellett. Reszkető kezekkel az orrára próbált illeszteni egy régi divatu pápaszemet.

Még engedtem neki annyit, hogy egyik rekeszből kivégyen valami tárgyat, amit közel tartott a szeméhez.

Hirtelen rátettem a kezemet a vállára és a következő pillanatban a fekete teknősbéka a zsebemben volt.

Az öregot óvatosan egy székhez veztettem. Egyetlen szót nem szólt.

Leült és levegő után kapkodott, a szeme fölig lezárult, a kezei pedig idegesen játszadoztak.

Egy pohár bort itattam meg vele. Lassanként magához tért és a hangja is visszajött.

— Milyen jogon lopózik be hozzám és veszi el a tulajdonomat? — támadt rám. A gyémánt az enyém, becsületesen megvásároltam. És kinyújtotta a kezét, hogy mintegy visszavegye ismét a drága kincset.

— A gyémánt lopott jószág! szóltam én — és a törvényszéknek fogom kiszolgáltatni. Igazán sajnálom, hogy csellel kellett ezt elvenni, de tudtam, hogy önszántából nem adja vissza. Kénytelen voltam tehát ehhez a módhoz folyamodni.

— Én megvettem és megüztem; tehát nem lopott. Ez a viselkedése önnek drága mulatság lesz, Monk ur, maga —

— Kérem, tartózkodjék minden megjegyzéstől! — szóltam határozottan. Kitélt vette a gyémántot?

— A gyémántot — Frick kisasszonytól vettem; ő nagybátyjától kapta —

Tovább nem jutott az öreg a beszéddel, mert torkon ragadtam. Ez csak egy pillanatig tartott; meggondoltam magam és eleresztettem, de a dühtől reszketve ráordítottam:

— Hogyan merészeli a fiatal hölgyről, Sigriddről, az én — akarom mondani Frick ur hugáról ezt állítani? Frick maga jelentette a lopást és ha ön azt mondja, hogy Frick kisasszony adta el önnek a gyémántot, egyúttal azt állítja ezzel, hogy ő lopta is el. Adjon hát Istennek, hogy öreg ember, különben —

Az öreg kinyújtotta a kezét, hogy csöngessen, de csöngő nem volt a közelben. A pillantása ijedt, tétova volt.

Láttam, hogy az öregot halálra rémítettem és azonnal lecsendesedtem, mialatt így szóltam:

— Nézze prokurátor ur, nyugodjék meg és

fontolja meg a dolgot. Nagy elővigyázatlanág volt öntől a gyémántot megvenni, de hiszen azt mindenki tudja, hogy ön jóhiszeműleg vette meg a gyémántot. De azért szükséges, hogy ön az igazságnak megfelelőleg elmondja, miképpen jutott hozzá és kitől vette. Mert ha nem, akkor kellemetlensége fog támadni. Ezt ugyebár belátja?

— Én csak azt tudom, hogy a gyémántot egy fiatal hölgytől vettem 5000 koronáért. Többet nem is kért érte — szólt az öreg reszkető hangon, míg a szemei megélnkülttek. Ha ön azt mondja, hogy az illető nem Frick kisasszony, hát alkalmasint úgy lesz; de akkor a másik leány volt, aki ott tartózkodik a házban; azt hiszem, Evelinenek hívják — igen, ő volt, ha mindenáron tudni akarja.

— Hát ez valószínűbb, prokurátor ur — mondtam én felvidítól — mert szegyetem előbbi meggondolatlan viselkedésem az öreggel szemben.

— Bocsásson meg, hogy egy kissé keményen bántam önrel.

Csengtettem az inasnak és ennek jelenlétében egy nyugtát adtam a gyémántról, melyet magammal vittem.

A főkapitány nagyon csodálkozott, mikor a gyémántot letettem eléje az asztalra. Mihelyt leadtam a jelentést, gratulált az eredményhez és rendkívül dicsérőleg emlékezett meg a módról, ahogyan én az ügyet elintéztem.

Feleslegesnek tartottam az öreg ember nyomorult védekezését felemlíteni, hogy szerint Frick kisasszony volt az, aki a gyémántot eladta. A rendőrfőkapitány az öreg Jürgens szereplésének nem tulajdonított jóformán semmi fontosságot.

Igy szólt többek közt:

— Az öregot azonnal gyámság alá kell helyezni. Különben a törvényszék ugyanis beszámíthatatlannak fogja nyilvánítani, ha esetleg az államügyész vádat is indítana ellene.

(Folyt köv.)

**Grammofonok
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
egyéb hangszerek
részletfizetésre**

kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

hangszeráruházában

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Árjegyzék ingyen!

A főnyeremény titka!

Minél több sorsjegye van: annál valószínűbb, hogy megüti a főnyereményt. Rendeljen meg tehát nálunk havi lefizetésre:

- 1 drb Hazai takarékpénztári sorsjegyet
- 2 drb Erzsébet királyné szanatórium-sorsj.
- 1 drb Olasz-vöröskereszt-sorsjegyet
- 1 drb Bazilika-sorsjegyet
- 1 drb Józsviv-sorsjegyet.

Mind a hat sorsjegyet összesen csak havi **7** koronát fizet **36** hónapon át és játszik

évente 14 huzáson

október 5, november 1, november 2, november 15, február 1, február 5, március 1, (2 huzás), május 1, május 15, június 5, július 1, aug. 1, szept. 1

2 millió korona nyereményre.

Küldje meg postautalványon az első 7 koronás részletet és azonnal megkapja a sorsjegyek számaival ellátott részletveket és így már az első részlet megfizetése után a sorsjegyekre eső minden nyeremény Önt illeti. Az utolsó részlet kifizetése után kiszolgáltatjuk mind a hat eredeti sorsjegyet.

E játéknál pénzt nem veszítheti el, mert:

1. a 36 hónap alatt a hat sorsjegy nyereménye az Öné.
2. 36 hónap elteltével hat sorsjegyet kap, melyet a napi áron készpénzért eladhat, vagy
3. ha a sorsjegyeket megtartja, körülbelül 50 évig 600 huzás számtalan nyereményre játszik és ezen idő alatt minden sorsjegy okvetlenül nyer.

A további havi fizetéseket postacsekkezt és minden egyes huzás után sorsolási jegyzéket küldünk.

Központi Váltóüzlet Részvénytársaság

Budapest, V., Szabadság-tér 3. sz.

Alapított 1886-ban a Magyar Országos Központi Takarékpénztár által.

Legközelebbi huzás: okt. 5-én

1 drb Hazai takarékpénztári sorsjegy 600.000 korona főnyereménnyel október hó 5-én.

Kapható: 11 havi 10 kor.,
18 havi 6.50 kor., vagy
22 havi 5.60 kor. részletfizetésre.

THE GRESHAM

Életbiztosító Társaság Londonban.

ALAPITTATOTT 1848.

Magyarországi Igazgatóság Budapesten

V., Ferencz József-tér 5-6. (szját palotában.)

Előző életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös díjak és feltételek mellett. A Gresham kötvényfeltételei kiválóan liberálisak.

Magyarországi igazgatótanács:

- Gróf Andrássy Géza v. b. t. t. országgy. képvis., elnök
- Batthyány Tivadar gróf országgyűlési képviselő.
- Sonyovszky Sándor gróf országgyűlési képviselő.
- Dr. Górenday György kincstári jogügyi főtanácsos.
- Karátsonyi Jenő gróf v. b. t. t. országgy. képviselő.
- Boglári Simon Jakab a budapesti tőzsde alelnöke.

Igazgatók:

Beckett A. Reginald Schuk József

Vagyonállás 1907. december 31-én	235,857,564.85 K
Érvényben levő biztosítások	600,000,000. —
Biztosított feleknek kifizetett	564,528,865.95
Magyar értékek, elhelyezett díjtartalék	27,436,085.10

INGYEN.

+ GUMMI +

és költségek övezet-árjegyzékét utólagos melléklet ingyen és bérmentve küldjük.

NAKIRA

(örvényesen védett) férfi GUMMI-különlégség tucatszja 12. — kor., 8 tucatszából 20% engedmény.

Uterus - Spray

legújabb higiénikus nőszor 14 kor.

GUMMI - HALHOLYAG

2, 4, 6, 8, 10, 12 kor. tucatszja.

Mintagyűjtemény 12 darab

4 K. Pess velus 3-8 K.ig.

Irrigátor 3 kor. és feljebb.

Bidee vasállványon 8 kor.

Magyar Orvosi

Műszertár

Bpest, VII., Rákóczi-ut 32.

(a Rókus-kórházzal szemben).

Postos címre és a vöröskoronára átvesszünk.

BUTOR ÖSSZVÁLASZTEKEDÉSEK RÉSZLETFIZETÉSRE RENDHIVÜLI ÖLCSŐÁRON HÁHATÓ

ÉHRENTREU TESTVÉREKÉTEL

BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 12 (ANDRÁSSY-TER SAROK) HÁHATÓ ÁRJEJYZÉK INGYEN. TELEFON 622

ÉLŐESZKÖZÖK

EZÜSTBÖL ÉS ALPACCA EZÜSTBÖL.
DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERTELEPEN
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 29.sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEJYZÉK 2000 PÁRAJZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

ÚJ IDŐK

Szerkesztő: **HERCZEG FERENCZ.**

Előfizetési ára negyedévre 4 korona — Az új évfolyam október 1-én kezdődik. Mutatvány kérésre ingyen.

Kiadóhivatal Bpsten VI., Andrássy-ut 10. szám

Titkos betegségek

biztos és lakásmorális meggyógyítására óriási tapasztalat alapján legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvosudator specializistát.

Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a neml szorvók, heveny vagy krónikus hurulját, vizeletl nehézségeket, hólyagbajl, fokolyeket, ephilit, ideg- és hátférinorobajt és bármily női betegségeket.

Budapest, 10., Karoly-körut 10. l. emelet.
Rendel. ó. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Vidékteleket levél útján is biztos eredményesl gyógykezelés és gyógyászatról is goudoskodik. — Nőknek külön varóterem, külön kijáratl.

E hirdetési rovatban minden szöveges beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szöveges beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28

Nefejejts
Manapság már a rabszolgának is van szólásjoga, ezzel a jogommal óhajtok élni. Oda menetlemben nem merek belevágni, mivel hosszas hallgatásaid és sokszoros üdvözléteid nem nyújtanak nekem garanciát arra nézve, hogy talán innen meghasonlítások között elválva, oda menve szemembe ne kaczagi, látva teljes meghódulásomat. En kezedben nem játékszer akarok lenni hanem lelkembe, szívedbe azt az irt betölteni, mely nálam betöltetlenül az életet oly sivárrá teszi. Ha főlem feltétlen meghódulást kívánsz, úgy én is töled feltétlen megadást, hisz körülményeink oly egyformák. Leveled igent, hallgatásod nemet fog jelenteni Millió csók.

Bizikegomba
5 kilós hordó 6 korona. Veres áfonya 5 kilós kosár 5 kor. Melegly Aladárné, Kassa.

Asztalosok
új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46. 27903 B.

Egyéves önkéntes
lehet minden fiatalember, aki az egyéves önkéntességre képesítő vizsgálatot teljesíti Ezen vizsgára mindenki, rövidesen legjobb sikerrel elkészülhet. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest Thököly-ut 8. I. 3.

Magán építőiparos-iskola előkészítő építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Vágti József műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 29110

Gyümölcsfa
díszfa sít. ősi árjegyzékkel ingyen szolgál, kertátalakításokat elvállal Weber faiskolája Békásmegyeren. (Budapest mellett.)

Családirház Ujpesten
üzlethelyiséggel és 4 szép lakással, 20 méter kiépített utcáfront, csatornával és aszfalttal ellátva, telekkel együtt 7500 frtért eladó. Iparos, vendéglős, fűszeres, fehérneműszítató vagy borbélyüzletnek igen alkalmas. A vételhez 3000 frt. szükséges. Bővebbet a tulajdonosnál Ujpesten, Dobó-utca 12.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Aladár nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámvevőtanai államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: **Dr. Kállay Zoltán** jogi szeminariuma Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI. Rózsá-u. 44.) Névévsze össze más hirdetéssel

Pótviszágakra.
Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnázium különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 7808

Csemegeszőlőt
nagysemű ropegós gyöngyszőlőt legnemesebb muskotálylival keverten és finom zamatu ősi barackot 5 kilónként 2 koronáért, métermázsánként 30 koronáért szállít Müller J. szőlőtelepe Kiskunhalason.

Diszertkedvelők
kériknek árjegyzéket az Első magyar dísznyelv-fiskolától. Tulajdonosa: Csapony Ede, Körmenben 120 fajta tü evelűfák, lombfák, sörfák, díszcserjék és rózsafák kaphatók! 5641

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémiaitanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája irógépezétektől s más hirdetésinket utazó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beírások egész napon át 28944

Gépészet
ozimó állandó rovata van a hetenkint megjelenő „Molnárak Lapja” szaklapnak (Budapest, V., Csáky-u. 12.) és mulatvány-számok ingyen küldetnek azoknak, akik levelezőlapon kérk. Minthogy ebben a rovatban a legjobb technikai útmutatásokon kívül mindazt előfordul, amire gépészeknek, művezetőknek, elektrotechnikusoknak, motorkezelőknek, itató-nek, gépgyári munkásoknak az üzember és azon kívüli szükségük van, ennél fogva valóóság olcsó áron nyilatkoznak arról a rovatról azok, akik megismer-ték. A hettlap ára egész évre 8 kor. félve 4 kor. 28987a

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám,
Izabella-utcasárkán

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, bizassági örökségi és egyéb könyves ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások tizelek feltűnés nélkül megfigyelését a el-tűnt egyének és névtelen levelek irónak kinyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. I. 15. Telefon 103-52. 28587

Ha köhög
vagy rekedt, Réthy-féle csukorkát vegyen 60 fillérért.

Kovácsszén,
koks, briket, antracit jutányosan kapható, Radnay Károlynál, Budapest. 29065

Zalogcédulákat,
brilliansokat, ékszerket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. **SCHILLER ZIDOR,** Sip-utca 8. 27133

10 utazó és elarusító
kerestetik a legújabb és legnagyobb különlegesség részére. Bámulatos eredmény! Mindenki vásárol 1-12 darabot. Utazók havonta 500 kor.-t könnyen kereshetnek. Ch. Horton, Kattovitz A/2051. Németország. 5650

SZENZACIÓS KÖNYV I
IRODALMI CSEMEGE I
A nemi kérdés
és a társadalom.

Tartalom: I. A bevezetés II. A nő és a prostitúció az ó-korban. III. A kereszténység ideje. IV. A mai kor állapota. V. A prostitúció világa. VI. A jövő iránnya — Fényes László, a jótés magyar publicista, ezt a kérdést gyönyörű realizmussal rajzolja meg, az igazságnak teljesen megfelelő őszinteséggel és bátor-sággal. Hogy milyen sikere volt a könyvnek, igazi bizonyága az, miköz hibetelen gyorsan kelt el az első öt kiadás 40.000 példányra. Ez már a hatodik kiadás. A 114 oldalas nyomott oldalas könyv ára barmontosan küldessel csak 90 fillér. Bolygokban is beküldhető. Kapható a „Molnárak Lapja” könyvnyomdájában Budapest, V., Csáky-utca 22.

Jogtudományi
és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra előkészít biztos sikerrel

Dr. Erős Vilmos
jogi szeminariuma.
Budapest,
Wesselényi-utca 18 szám.

Modern
üzasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló, ebédlo, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szonyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorkokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca
Telefon 14-08.

Jogtudományi és
államtudományi szigorlatokra, alap- és államvizsgákra, a budapesti, kolozsvári egyetemre, ügyvédi vizsgára, államszámvevőtanai s az összes jogi szakvizsgákra sikeres módszerrel előkészít a „Versatus” jogi vizsgákra előkészítő iskola Budapest, VI., Aradi-utca 41, II. 18. 28997

Csemegeszőlő
kittünó fajok postaláda (5 kgr.) barmoniva 2 k. 50 f. Kaszap Gyöző, Obecse.

Saját gyártmánya
Vas- és rézbutorok
Rézagy — — — 45.- frt
Vasagy matracszal 8.50 •
Gyermekagy — — 11.50 •
Sodronyagy-betét 3.50 •
Vas- és rézbutorok gyári árban. 28048

WEISZ LIPÓT
Király-utca 09. szám.
TELEFON 57-02.

Villamos
világítás
saját dynamóval, lakóhátnak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cszikkek árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gartner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27835

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi csa ládi Singer varró gép részleteknyel 5 évi tartással és csakis **SINGER A.**
műgépésznél Budapest, főzlet Akáfa-utca 55. Minden-nemű varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Vadászfegyver
gyiltomány, részben örökségből származó egyenként is potom áron eladó. Közöttük Toplewer-kulcs Lancaster 20 forint. Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-zárú, Búckslinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Ejectoros Hammerles Drilling, valódi Krupp acélcsővekkel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghammerles, ugyanitt Górs Zeiss, Voigtlander és más finom fényképezőgép, egy perzsa-szönyeg és egy motorke-rekpar nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radonál. 49082

Butor
cészlete is
melyen kesszálított árban kapható a
Butor-Udvarban
Budapest, VI., Edövs-a. 17.
(Andrássy-utca szákán.)
Árjegyzék ingyen.

Mézédes
csemegeszőlőt téli elrakásra, cukorédes télikör-tét 25 kilónként 10 korért, téli elálló nemes fajalmak, törökbálint, szercsika, baltui, stb. különleges fajok métermázsánként 24 és 28 kor, óriási bismalmát remek példányok 16 korona postakosaránként 240 kor. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Téli elrakásra
nemesfajú csemegeszőlő kittünó ízű táblakörte 25 kilónként bármelyik 9 kor. elsőrendű tétel elrakható különleges fajalmak törökbálint, angolbvis, szercsika stb. mázsánként 24 kor., óriási bismalmát 20 kor., postakosaránként 240 kor, Szabó, Csongrádról.

Házilag főzött
cukorédes szilvalekvárnak kilóját 1 korért, méz-édes baracklekvárnak és bismalma sajtának 2 korért különleges meglekvárnak 3 korért Szabó Csongrádról.

Czukorédes
szilvalekvárnak kilója 80 fill., mézédes baracklekvárnak és kittünó bismalma-sajtának 2 kor., különleges meglekvárnak 3 kor. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. I. em. ezelőtt Váci-körut 83. Ingyenes gépirásoktatás az összes írógéprendszerreken. Díjtalan és biztos állásközvetítés. A „Stenográfia” orszóros Gabelsberger gyorsíró-és gépiróiskolában havonta új magyar, német, gyorsírási, gépirási, te ereskedelmi szónírásai és helyesírásai szaktanfolyamok kezdődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Leveled az vitairásu kurzusok. Az egyes tanfolyamok okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendes tanárok vezetése alatt állanak. Sokszorosító- és másoló-iroda. Beiratások naponta az intézet helyiségeiben kizárólag Rákóczi-ut 60. Össze nem tévesztendő hasonló hangzásu iskolával

Szaktanérok
vezetése alatt előkészítettnek felelőséggel, legelőnyösebb idó alatt, legjobb sikerrel, díjazás csakis sikeres vizsga esetén, gyermekek és felnőttek (hölgyek is), kik 6 elemít végeztek, polgári iskolai magánvizsgákra, továbbá gimnáziumi, kereskedelmi, reáliskolai tanulókat, javító- vagy pótvizsgákra és mindentel magánvizsgára. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3 ajtószám.

BUTOROK
háló, ebédlo, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések és mahagoni butorok, szonyegok és függönyök valódi angol barmaraiturák eladása és vétele.
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 288
Rudiny-utca sarok.

MEGHODITOTTUK A VILAGST!
EREBEN BELA
A legelőnyösebb részleffizetésre
zongorát,
pianinót,
czim balmot,
hegedüt
készpénzbeni áron a legújabb rendszerű
bank hitel
utján kizárólag csakis
Reményi nagy magyar hangszertelepe.
Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-utca 58. szárn.

FARAGÓ J.
műbutorraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint minden-nemű kárpitos- és díszítő-munkákat. 27881
Mintaraktár művészeti kivitelű butorokból, francia és angol szövetekből.
Költővétel díjmentes.
Gépezéseket
ésőpész idóigra ugyasintén gazdatiszleteket és az összes gazdasági személyzetet, szakértőlem és jószámbó-ért teljes felelőséggel vállalatok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Fegyversd-n. 25. Telefon 84-67.

INGYEN
DRÁGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT PENTKÉP
NAGYITÁSOK
MUNKÁNY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPEK 3 KORONÁÉRT DÍSZES PASZPARTYVAL 65-68 CML. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA 2 SZÍNBEN
OLAJKÉP
ARA 10 KORONA. RÉPVELŐK MINDENNYIT • FELVÉTELEK •
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN RAFAELI FÉNYKÉPMAJYÍTÓ BUDAPEST, VII. ROTTENDILER-046 KÖRÜLTERVE az 1908. évi PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSON DÍSZKÖRVELŐK KERESZTTEL B. ARANY-ÉREMMEL.